

Swami Vidžojananda

T a k m l u v i l K r i s t u s

Přeložil Karel MAKOŇ

Zlín 1948

Předmluva

Text přednášek zde přeložených byl vysílán rozhlasem ve španělštině Swami Vidžojanandou, jedním z nejvýznačnějších členů mnišského řádu Ramakrišnova. Mnoho posluchačů a čtenářů se divilo, že nekřesťanský, hinduistický mnich hájil a kázal učení Kristovo a jejich údiv se ještě zvětšil, když viděli, jak Swami do něho vnikl a pochopil jeho hluboký význam.

Indičtí posluchači by se nebyli tolik divili. Jednak v této zemi otevřené všem náboženstvím, rádo se vzpomíná, že Ježíš byl Asiat a rádo se připojuje s nádechem zlomyslnosti, že v oboru náboženském a duchovním, tj. v této velké specialitě Asie, která se nestará o hmotné statky - jen zase Asiat může porozumět velkému učiteli. Jednak Šrí Ramakrišna, jehož žáci založili mnišský řád, nesoucí jeho jméno, měl osobní zkušenost s křesťanstvím právě jako s ostatními, různými cestami a prohlásil Indii a celému světu, že cesta ukázaná Ježíšem, vede k osvobození a k poslednímu cíli duchovního vývoje.

Asie uctívá v Ježíšovi jednoho z největších učitelů, jakého kdy svět znal. V mnohých klášteřích, zvláště pak v oněch, které byly založeny Ramakrišnovou missí, vroucně se oslavují velikonoce a vánoce, čtou se tam a vykládají evangelia a před obrazy Ježíšovými, jež pocházejí z rukou západních a východních umělců, provádějí se tytéž pobožnosti, jako před sochou Buddhovou nebo před portrétem Krišnovým.

Asie však je daleka toho, aby stejně obdivovala způsob, jakým se na západě Ježíš vykládá a jak se podle toho žije. Neposuzuje učení Kristovo podle způsobu života, jaký vedou rasy, jež si říkají křesťané. A tu je snad důvod, proč její důvěra a víra není vydána takovým útokům jako víra západních lidí, kteří jsou stále přesvědčeni, že nepřijde království nebeské a vždy ochotni kárati svého Boha za všechny pohromy, které zavinili sami.

Proto je někdy zajímavé a velmi poučné podívat se na křesťanství zvnějška a výše pozorovatele, kde meditují nejkvalifikovanější představitelé ostatních velkých náboženství. Zpozorovali bychom, že chceme-li být bráni vážně, když šíříme slova Ježíšova, nestačí znáti všechny jemnosti, jimiž se obklopuje ta neb ona církev, nýbrž je zapotřebí ukázati ve svém osobním životě a ve společném životě, z něhož pocházíme, že v něm láska, pokora, víra a milosrdenství jsou opravdu živé. Přijít hlásat velké poselství jako "nebudeš mít jiného Boha před mou tváří" nebo "budeš milovat svého bližního jako sebe" a dovolávat se zemí, které se mezi sebou stále perou, aby se zmocnily hmotných statků, to vzbuzuje na východě úsměv.

Nekřesťané, a zvláště hindové, toužící nalézt "perlu velké ceny", ať už se nachází kdekoliv, jsou někdy, i když se to zdá paradoxní, v privilegovaném postavení, když jde o porozumění a výklad toho, co vyučoval Ježíš, neboť nejsou vedeni ospravedlňováním nějakého kréda a často vedou život, který se více shoduje s ideálem Kristovým než život náš. V kursech, které konal takový Gandhi pro své žáky o evangeliích nebo ve vysvětlivkách toho nebo onoho buddhistického učitele o "kázání na hoře" projevují se podivuhodně vysoká hlediska. Najdeme v nich myšlenky, na něž nejsme zvyklí, a které osvětlují novým a oživujícím duchem texty, jež - pro všeobecnou známost nebo pro sektářský dogmatismus - ztratily pro nás svou svěžest.

Je jisto, že objevy, které zde můžeme učiniti, budou někdy nemilosrdné vůči naší sebelásce individuální a kolektivní, protože příliš často pokácí pohodlná vysvětlení, jimiž jsme se obklopili a jimiž jsme chránili svůj způsob života a odhalí nám Ježíše více si

žadajícího a nesmiřitelnějšího, než jak jsme si jej představovali. Úvahy, k nimž jsme přiváděni, umožňují nám změřiti vzdálenost učení, které prohlašujeme a hrdě kážeme jiným, od toho, co ve skutečnosti děláme ve svém denním životě.

Ale takové rány jsou nicméně zdravé. A zakusí-li čtenář následujících stránek některou z nich, může jí být jediné očištěn a státi se lepším křesťanem. Autor uskutečnil odkaz svého učitele Swami Vivekanandy, který nařizoval svým žákům: "Když půjdete k hindům, udělejte z nich lepší hindy, půjdete-li k mohamedánům, udělejte z nich lepší mohamedány, půjdete-li ke křesťanům, udělejte z nich lepší křesťany."

Jean Herbert

I. Mládí a jinošství

A narodil se. A jako syn člověka se narodil. Jako dítě Panny stal se mužem, jako syn Boží se znovu narodil. Mluvím o Ježíši Nazaretském, který jako Kristus se stal Spasitelem lidstva.

Žasnete bezpochyby nad tímto trojím podáním narození Pána Ježíše. Zde jest opravdu zapotřebí vysvětlení.....

Někteří pochybují o existenci Ježíše Nazaretského, syna Josefova a Mariina, poněvadž někteří "vyšší" kritikové Nového zákona tvrdí, že nemohou najíti historický důkaz o jeho životě, nenalézají žádných psaných nebo archeologických důkazů mimo zákon samotný a ten je apokryfický (podvržený), máme-li se vyjádřiti podle jejich kritiky. Avšak mnozí věří pevně, že se Ježíš narodil v Betlémě v Judsku.

Kdo považují Ježíše za lidskou bytost, podobnou nám, tvrdí, že každé zrození podléhá sugenickým zákonům a proto si myslí, že se narodil z otce a matky. Jsou přesvědčeni, že jeho pravým otcem byl Josef, právě jako jeho pravou matkou byla Marie. Podle nich historie o neposkvrněném početí je mythus nebo legenda.

Kdo se přidržují teorie o neposkvrněném početí, jsou-li pokoušeni vypořádati se s tímto předmětem rozumově (říkám schválně "pokoušeni", protože pro věřící kterékoliv církve rozumování je výsledkem pokušení), budou zmateni myšlenkou,

že panna porodila dítě. Zde jsou před námi dvě vysvětlení: stal se člověkem nebo Bůh se vtělil jako Ježíš, aby pomohl ctnostným lidem dosáhnouti dokonalosti a ukázal zbloudilému lidstvu pravou cestu.

Tři výklady o zrození Krista jsou ve skutečnosti tři aspekty jedné a téže historie. Můžeme si podle libosti vybrati ten, kterému dáváme přednost, sledovati vyprávění o jeho životě a vytěžit z něho co nejvíce.

Předeevším necht' smím dáti otázku "vyšším" kritikům. Jaký je váš pravý cíl studia Zákona? Historická studia? Pomoz vám Pán Bůh! Avšak dříve, než se dáte do svých plodných studií, uvědomte si jednu důležitou věc, že totiž Zákony, jak je nacházíte, ať už v řečtině, latině, nebo v jiném jazyku, jsou sepsány ve formě knih a že tyto knihy musely být napsány jedním nebo více autory. Předpokládajíce, že nikdy neexistovala osobnost Ježíšova a že celá historie o jeho životě je smyšlena, měli byste přece jen připustiti existenci těch, kdo napsali evangelium. Pomyslete tedy na skvělou inteligenci těchto lidí, kteří si mohli buď vymyslet nebo uměli vyprávět život Kristův. Představte si vznešenost, velikost a čistotu jejich inteligence, když pojala osobnost tak čistou a vznešenou, jako je Ježíšova osobnost, která i když je vymyšlena, povznáší, očišťuje, stává se Spasitelem všem, kdo věří textům bible a vytvoří si z nich návod k životu. Přemýšlejte, přátelé, a buďte upřímní sami k sobě. Učiníte-li to, padnete na kolena před apoštoly z velkého pocitu vděčnosti.

Věřím v Krista, uctívám jej a jsem přesvědčen, že kdyby křesťané, katolíci, protestanti či jiní, přísně následovali jeho učení, vyvarovali by se velkých chyb, jež se nyní ukazují na západě, jako jsou nevěra, ztráta víry sama v sebe, pochybnost, nenávisť, nesjednocenost, a konečně bratrovražedné války, nehledě ani k zápasům a k převratům, k nimž musí docházet, dokud sluhové Kristovi vzájemně mezi sebou budou neupřímní.

Židé očekávali mesiáše, který je měl zbaviti jejich hoře a utrpení. Přišel a prohlásil se Spasitelem. Avšak oni ho nechtěli uznati ani přijmouti. Proč? Protože většina z nich neznala základní příčinu svého utrpení, hledali pro své utrpení příčiny politické, sociální, ano i morální, v jistém smyslu. Persekuce Herodovy a jeho satrapů vytáhly nadto z národa poslední groš. Vykládali si špatně vlastní Písma. Namísto pravého Spasitele očekávali příchod krále v čele velké armády, který zažene jejich nepřátele. Pak by mohli žíti v míru, obdělávati svá pole, chovati dobytek a vrátiti se k poklidnému dennímu životu.

Avšak ten, který přišel, jim řekl: "Mé království není z tohoto světa." Většina Židů očekávajících Mesiáše, mu neporozuměla a vedena beznadějí a zlostí, ho zabila.

Někteří Židé jej však následovali a tím nejen, že byli spaseni, ale též pomáhali ukazovat cestu ke spáse.

Je třeba, aby se nikdy nezapomínalo na základní skutečnost, že Kristus nikdy nekázal křesťanství, nýbrž očištěnou formu židovství. "Nemyslete, že jsem přišel zrušit zákon a proroky. Nepřišel jsem rušit, ale naplnit." (Mat V,17)

Vzpomeňte si, že všichni, kdož ho následovali, kdo byli jeho apoštoly, byli Židé. Možná, že se někomu nebude líbit, že upozorňuji na něco tak jednoduchého a zřejmého, avšak vzpomeňte si, že právě nyní, mnozí mužové a ženy, živeni nevhodnou horlivostí, snaží se nám dokazovat, že sám Kristus nebyl Židem!

Historie se dnes opakuje. Je málo těch, kdo hledají království nebeské. Ve skutečnosti většina lidí zavrhuje Boha, a nebo došli dokonce tak daleko ve svých chybách, že by považovali za pohanu, kdyby platili za nábožensky založené. Považují náboženství za zpozdilost a za znak degenerace. Jiní, naproti tomu, předstírají náboženské city z obavy před jinými. Co můžeme očekávat od těchto ubohých bytostí, které se dobrovolně vyloučili z duchovního ideálu, ne-li marnivost, nestoudnost, touhu po moci, nesnášenlivost a násilí? Jaký je potom smutný osud lidstva, když takoví jednotlivci se ujímají pomoci ostatním. Sami žijí v temnotách a mají odvalu chtít "osvěcovat" své bližní. Bylo by dobře připomenout jim slova Kristova: "Běda vám pokrytečtí zákonníci a farizeové! Zavíráte království nebeské před lidmi, sami do něho nevcházíte a nedovolujete vejíti těm, kdož chtějí vcházeti." (Mat XXIII,13)

Ať se tito lidé ptají svého svědomí a hledají hlubší příčinu svého utrpení! Ať napřed napraví své chyby, dříve než se nabídnou pomáhati bližním! Proč žít životem parazitů a žít se myšlenkami jiných? A jaký je to podivný způsob projevu vděčnosti, když se překrucují původní myšlenky? Je pravda, že většina tak zvaných dobrodinců lidstva je spoutána netečností vůči jiným vlastním blahobytem a nejhorší je, že jsou si toho zcela nevědomí.

Mí drazí kritikové náboženského života, kde jste nabyli právo napadati ty, kdo se poctivě snaží o mír a o spojení s Bohem? Praktikovali jste náboženství, proti kterému se stavíte?

Ne, neměli jste odvalu to učiniti. Chlubíte se, že jste "pocitiví kritikové". Vězte tedy, čím jste ve skutečnosti: Jste necitelní hlupáci, kteří se míchají do záležitostí jiných lidí. Může se to zdát tvrdé a nepříjemné, ale je čas, abyste znali svou pravou tvář. Je čas, abyste byli vzati stranou a požádáni zlepšiti své nebezpečné metody. Vzpomeňte na slova Mistra: "Nesudte, abyste nebyli souzeni." (Mat VII,1)

Víme velmi málo o mládí Ježíšově. Praví se nám jen, že Josef a Marie odvedli božské dítě do Egypta, kde zůstali až do chvíle, kdy se dozvěděli o smrti Herodově, krutovládce, který nařídil pobití novorozeňat v celé Palestině, aby zachránil svůj trůn. Rodiče se vrátili s Ježíšem z Egypta a usadili se ve městě Nazaret.

Jednoho dne, během velikonočních svátků, když bylo Ježíšovi 12 let, přišel Ježíš se svými rodiči do Jerusáléma, ocitl se v chrámu a zúčastnil se vznešeného a těžkého rozhovoru s učenci, kteří ho poslouchali s největší pozorností. Zde se nám poprvé podává zřejmý důkaz o jeho skrytém božství. Později, když se jej rodiče ptali, proč se zpozdil a způsobil jim takovou starost, odpověděl: "Co to, že jste mne hledali. Což nevíte, že já musím být v domě svého Otce?" (Luk II,49)

Pak se nám ztrácí z dohledu po dlouhá léta. Některé knihy nám vyprávějí, že konal dlouhou cestu po Malé Asii a že dokonce přišel do Indie, aby tam hledal poznání. Jiní se domnívají, že zůstal u svých rodičů a pracoval jako tesař v dílně otcově, uče se velkým pravdám, až do chvíle, kdy potkal Jana Křtitele a byl od něho pokřtěn. Ať už šel kamkoliv a dělal cokoliv - až do chvíle, kdy se setkal se svým učitelem Janem Křtitelem - zřejmě stále hledal pravdu

Největší část Židů ztratila v té době víru ve vlastní Písma, protože málokterí z nich žili podle jejich náboženství, dokonce většina z nich je nepraktikovala. Spokojili se diskutováním o zákonech velkého Mojžíše. Bylo to období vykladačů, scholiů a lidí velkého vědění, avšak bez jakéhokoliv uskutečnění toho, co vykládali. Synagogy nebyly navštěvovány milovníky božství, ani nebyly posvěcovány denní návštěvou lidí opravdu zbožných. Proto upřímně hledající museli se snažiti hledati Pravdu, Lásku a Čistotu jinde.

Není tedy divu, že židovské náboženství zdegenerovalo na náboženství bázně, kruté spravedlnosti a strašných trestů vůči těm, kdož třebas nevědomě, se dopustili velkých chyb.

Lidé, kteří nežijí podle pravého náboženství, přetvořili milosrdného Boha na strašnou osobnost, soudce bez milosti a neúprosného popravčího.

Kněží byli pouzí vědci, možná velcí intelektuálové, ale spokojili se s vyučováním morálních zákonů, které považovali za něco nejvyššího. Zapomněli, že morálka není cílem, nýbrž prostředkem. Žádný cit lásky neexistoval v náboženství, žádné milosrdenství, žádné odpuštění, žádný prostředek obrození, žádná naděje na spasení.

Příliš velká oddanost k zákonům morálky, spojená s neznalostí toho, že morálka je jen prostředek k očistě ducha, dala vzniknouti duchu ziskuchtivosti, duchovní otázky staly se předmětem smlouvání. Myslelo se jen na to, kolik dát a kolik za to přijmout. Při tomto způsobu myšlení člověk nemůže považovati Boha za všemohoucího, všudypřítomného a vševědoucího. Ztrácí se smysl pro správný poměr a jde se dokonce tak daleko, až se tvrdí, že Bůh nemůže učiniti tu neb onu věc, protože by byla "nespravedlivá".

Morální zákony učí hledače pravdy lepšímu porozumění výchovným principům, pomáhají zbožným lidem, aby osvobodili svého ducha od mnohosti jejich světských přání a postupně je mají k tomu, aby měli jen nejvyšší přání, které by bylo silnější než všechna ostatní a to touhu po míru, touhu vřelou po spojení s Bohem. Poslyšte, přátelé, radu: Shledáte-li během svého života, že přes existenci morálky jste stále ještě napadáni vlnami hanebného sobectví, marnivosti, nebo touhy po moci, najdete-li se na téže úrovni jako pouzí "smlouvači", pokud se týká nejvznešenějších citů, mějte se na pozoru, prosím vás. Vězte, že principy pravé morálky nesníží nikdy člověka až ke zvířectví, že morální člověk, připravující se k poznání nejvyšší pravdy, nikdy nemůže přímo nebo nepřímou být příčinou zkázy, ať už jde o bytost lidskou či o zničení celého národa. Vzpomeňte si také, že zákony nejvyšší morálky jsou odvozeny od společenských podmínek a proto, stejně jako ony, podléhají změnám a některé dokonce zanikají. Tyto nestálé morální zákony jsou užitečné jen v určitých případech.

Neexistuje všeobecně platný morální zákon, platný pro všechny a běda národům nebo jednotlivcům, kteří jsou nuceni dát se vést ustrnulými morálními zákoníky, které ztratily svou moc, protože formy těchto zákonů se vyvinuly, nebo je lidstvo překonalo

v jednotlivcích i v celku.

Když náboženství padlo do jámy zkrystalisované morálky, dostalo se do rukou farizeů. Není divu, že Ježíše pohněvalo, když viděl chování kněží, kteří proměnili chrám v tržiště. Historie nám vypravuje, že v jednom takovém svatém hněvu vyhnal důtkami kněze-obchodníky z chrámu Nejvyššího.

Velký Jan Křtitel se bezpochyby marně snažil najít osvětlení mezi židovskými kněžími, dříve než se připojil k sektě Essenských. A i po přijetí osvětlení kázal pokání těm, které potkal a to za všech okolností. Neboť Jan věděl, že při vstupu na náboženskou cestu je třeba zapomenouti na staré tradice a suchopárné doktriny. Proto kázal bez přestání učení kajícnosti těm, kteří ho poslouchali, aby je připravil na pravé pochopení pravd, vyslovených v Písmech.

Křtil je všechny vodou - a byl to symbolický způsob očisty, aby se smyla jejich mravní nečistota a oni mohli přijmout milosrdenství Páně. Ale křest Ježíšův byl něčím jiným.

II. Jan Křtitel, učitel Ježíšův

Jan Křtitel byl bratranec Ježíšův a o několik měsíců starší než on. Byl synem Zachariášovým a Alžbětíným. Jednoho dne jeho otec měl vidění, o němž je zmínka v evangeliu sv. Lukáše: On požádal o tabulku a napsal: "Jan je jeho jméno". Všichni se tomu divili. Najednou se mu rozvázala ústa a jazyk a on mluvil a chválil Boha: "Pochválen budiž Pán, Bůh izraelský, protože se sklonil ke svému lidu a způsobil mu vykoupení..... jak slíbil ústy svých svatých proroků od pradávna, záchranu od našich nepřátel a od ruky všech, kteří nás nenáviděli, prokázati milosrdenství naším otcům, vzpomenouti na svou svatou smlouvu, přísahu, jíž se zapřísáhl našemu otci Abrahamovi, dopřáti nám, abychom bez bázně, z rukou nepřátel jsouce vysvobozeni, jemu sloužili ve svatosti a spravedlnosti před ním po všechny své dni. A ty, dítě, budeš nazýváno prorokem Nejvyššího, neboť půjdeš před tváří Páně připravit mu cestu, dát jeho lidu poznání spásy v odpuštění jejich hříchů ze srdečného slitování našeho Boha, s nímž se k nám sklonilo z výsosti slunce vycházející, aby zazářilo těm, kdož sedí ve tmě a ve stínu smrti a nařídilo naše kroky na cestu pokoje."

Zachariáš vyslovil tato slova z božské inspirace. Při tom dva body jsou zvláště hodny zmínky:

1. Myšlenka sloužit Pánu bez bázně.

2. Myšlenka světla, přicházejícího osvětliti tmy smrti.

Musíme si uvědomit, že inspirovaná slova nikdy nepatří k textům vědecky podaným. Velké pravdy jsou vždy podávány jednoduchým, přímým a ryzím způsobem.

Dokonce Židé trpící, Židé utiskovaní, zotročení, klamaní kněžími a pohrdaní, nikdy zcela neztratili vědomí, že jediné přirozený způsob, jak sloužiti Bohu, je ctíti jej bez jakékoliv bázně. Člověk skutečně zbožný touží, aby byl zbaven bázně. Tak dlouho však, dokud je náboženský cit vzněcován myšlenkou potřeby, zůstává málo naděje, že se zrodí cit lásky vůči Bohu.

Není nic podivného, žádají-li zbožní lidé o svůj denní chléb. Nejsou ještě přesvědčeni o slovech jejich milovaného Boha. Kdyby byli, přijali by slovy Kristovými velkou pokušitelku, nevědomost, která se jim představuje ve formě hladu, žízně a jiných žádostí: "Člověk nežije jen chlebem, ale také slovem Božím." (Luk IV,4)

Při prvních krocích náboženské cesty bývá novic přepadán jistými žádostmi ve formě fyzických potřeb, avšak jiné city jej nutí, aby přešel přes tyto touhy. Krotí se v něm láska, pochopí, co je to milovati Milovaného, s nímž dosud nepocítil sounáležitost. Ale jakmile se jej naučil dobře znát, jak vzrostla jeho láska, milující zapomíná na hlad, žízeň a na všechny potřeby, které kdysi považoval za hlavní. Žije dále, živě se slovy svého milovaného Boha.

Přejdeme nyní ke druhé myšlence, jež se týká světla, přicházejícího osvětliti ty, kdo dlí v temnotách smrti.

Víme, že vedoucí náboženská myšlenka zrodila se ze snahy poznati, co se s námi děje po smrti.

Člověk si přeje žít. Pud sebezáchovy je v něm hluboce zakořeněn. Avšak každým dnem a každou chvílí se ocitá tváří v tvář strašné a nezvratitelné skutečnosti, že některá z osob, kterou znal, tu již není. Mezi všemi pohyby a změnami, jimiž je obklopen, mezi všemi nejistotami života zdá se, že jediná jistá a nezměnitelná skutečnost je smrt. Říkáme, že každá bytost se vyvíjí, každý umírá a ptáme se potom, proč se této skutečnosti tak bojíme.

Nemůžeme ji přijmouti jako skutečnost, protože uvnitř srdce cítíme, že nemůžeme nebo spíše nesmíme zemřít. A přece zkušenost nám stále říká, že rovněž zemřeme. Tento nepřetržitý boj mezi získaným poznáním a osobním citem způsobuje, že se rodí náboženství, jakmile se uskuteční probuzení ducha. A když

se náboženský cit vyvine a stane se uskutečněním, pak se objeví Světlo, které zažene temnoty smrti.

Zachariáš viděl smrt, možná strašné vraždění, spáchané zvědy krále, který neviděl Židy. Nicméně, nejen, že se domníval, ale cítil, že člověk je nesmrtelný ve své pravé podstatě a že smrt je jen stín svou povahou pomíjivý a odhalující nesmrtelnost, Světlo života.

Posláním Janovým bylo uskutečnit během svého života otcovu vizi. Začal hledat pravdu. Kněží mu neposkytli pomoci. Byli velmi vzdělaní a znalí umění vykládati Písma, ale tím nebyla uspokojena stálá, žhavá touha učitele Ježíšova. Věda ho nepřitahovala. Mimo to rozpor, který byl mezi životem kněží a jejich učením, jej bolestně zarmucoval. Vyhledával též společnost lidí, kteří žili podle svého náboženství a uskutečňovali je v životě. Tak se dostal mezi Essenské.

Někteří historikové tvrdí, že členové této skupiny, složení povětšinou z venkovanů semitského původu, řídili se toutéž náboženskou praxí jako buddhističtí mniši. Víme, že Buddha žil asi 600 let před Kristem a že mniši jeho řádu byli velkými misionáři. Je zcela dobře možné, že učení Buddhovo nejen dospělo až ke břehům Jordánu, ale že tam bylo mnichy též uvedeno v život. Essenští se věnovali kultu trochu se lišícímu od kultu israelského, jak nám dokazují tyto skutečnosti:

a) na rozdíl od všech židovských zásad byl řád Essenských tajný a jeho členové byli pocestní mniši, žijící odděleně od ostatní lidské společnosti

b) v židovské společnosti neexistovali mniši, neboť celibát byl přísně zakázán. Všichni rabíni byli ženatí a protože židovská rasa je velmi konservativní, dodržovali přísně (a dosud tak činí) své náboženské zvyky a všechno ostatní. Tato strnulá přichylnost k zákonům a dogmatům velmi zúžila ducha některých Židů, dovolila však velké židovské rase, aby čas od času dala zemi děti, které byly nebo ještě jsou pravými genii v různých úsecích životní činnosti.

Ani apoštolové, ani sám Jan neřekl nic podstatného o svých náboženských praktikách, o meditacích, pokání a umrtvování. Je politováníhodné, že osobnost tak velká, jakou byl Jan Křtitel, učitel Ježíšův, přešla historii křesťanství téměř nepovšimnuta. Vzpomeňme si však, co řekl Kristus: "...Když Janovi poslové odešli, začal mluvit k zástupům o Janovi: "Co jste vyšli na poušť spatřit? Třtinu zmítanou větrem? Člověka oděného měkkým rouchem? Hle, lidé ve skvělém rouchu a přepychu jsou v

královských palácích. Ale co jste vyšli uvidět? Proroka? Ano, pravím vám, ba víc než proroka! To jest ten, o němž je psáno: "Hle, posílám svého posla před tebou, ten ti připraví cestu." Pravím vám: "Nikdo z těch, kdož jsou narozeni z ženy, není větší než Jan." (Luk VII,28)

Ačkoliv Ananiáš a Kaifáš byli velcí kněží, slova Boží došla přes poušť až k Janovi, synu Zachariášovu.

Tento velký učitel, oblečen jen v halenu z velbloudí kůže a opásán koženým pásem, měl vzhled poněkud přísný, drsný na pohled podle způsobu jednání, byl však naplněn láskou k bližním a kázal v pouštích judských. Dav, který se seběhl z Jerusaléma, z oblasti Jordánu a z celého Judska, tísnil se kolem něho. Kázal jim především pokání a pak je křtil vodou z Jordánu pro náboženství lásky.

Jsou četné teorie, oficiální i jiné o pojmu pokání. Poznal jsem celou jeho hodnotu, význam a důležitost.

První probuzení k náboženství se projevuje v oblasti morální. Člověk si uvědomuje, co vlastně činí. Vzpomínka na minulé činy jej nejen naplňuje hanbou, ale způsobuje v něm hlubokou úzkost. Říká si: "Ne, nikdy víc tak nebudu jednat. Nikdy se nedám oklamati nevědomostí, která mne strhla k tomu, abych žil jako zvíře. Vzdálil jsem se od svého milovaného Boha, zapomněl jsem na něho, nedbal jsem jej, dal jsem se hanebně uchvátiti podlými myšlenkami a opovržením hodnými vášněmi. To byly příčiny mého stálého utrpení. Nyní jsem se probudil, uvědomuji si vše, jsem rozhodnut neupadnouti znovu do omylu a nepoddati se více pokušení."

Jakmile toto rozhodnutí vstoupilo do našeho srdce, rodíme se pro normální život, poněvadž skutečně náboženský život je vždy ten nejjednodušší a nejprostší.

Pro nedostatek výcviku, a protože jsme zvyklí neustále žít nenormálně, představujeme si, že náboženský život je nemožný, avšak kdybychom chtěli být sami k sobě upřímní, ověřili bychom si především svůj přirozený vztah k Bohu. V normálním stavu, v jakém žije, představuje si člověk, že je vyšším druhem zvířete, zapomíná na svůj božský původ, nemá více jiného cíle, než užívati smyslových rozkoší. A když se stane polovědomým, když si začne vzpomínati, že přišel na svět, aby splnil své pravé božské poslání a pomohl svým bližním dosáhnouti božského stavu, když vidí, že chyboval, dokonce tehdy ještě velmi často je v pokušení umlčet svůj hlas svědomí, který se slabě zdvihá v jeho vnitřním já, v pravém Já, které nikdy nepřestává býti dítětem Božím. Ale člověk

dobře rozhodnutý, člověk upřímný, hanbící se za svou minulost, zvolá: "Činím pokání. Pane Bože, odpusť mi!"

Je důležité, že mnozí z nás neví, že náboženství není něčím vštípeným a naučeným. Naučené náboženství podobá se neplodnému stromu, který nikdy nenese ovoce. Není-li svobodně znovu nalezeno, nýbrž je vnucené násilím a nátlakem, pak se náboženství podobá vředu v těle a někdy bývají vředy zhoubné.

Drazí přátelé, když jste uskutečnili náboženství, které praktikujete, jedině pak máte právo o něm mluvit těm, kteří k vám přicházejí a výslovně se vás ptají. Ale jenom tehdy, když jste uskutečnili, ne dříve. Jen v tom případě smíte mluvit. Jinak se vydáváte v nebezpečí, že se zvrhnete ve farizee a saducee, kteří vykonali více zla, než dobra. Každé jenom, co jste sami přivedli v praxi a co se vám zdá být užitečné. Ale pozor, nesnažte se to vnucovati! Vzpomeňte si, že náboženství slibuje věčnou spásu a že násilí je vždy na újmu svobodě.

Jan Křtitel se nespokojil s křtěním, kázal své vlastní uskutečnění. Komu? Těm, kdo k němu přišli s upřímným srdcem a ptali se jej, mužové a ženy, kteří, jako on, snášeli utrpení, zaviněné neznalostí pravé podstaty Boží, toho Boha, který je vždy soucitný a je naším otcem, jemuž patříme. Všimněte si však jeho chování vůči farizeům a saduceům, vůči těmto lidem, plným marnivosti, jejichž srdce ztvrdlo přílišným studiem a nedostatkem praxe, vůči lidem, kteří nevěděli nic o své pravé podstatě a nikoho si nevážili. Když tito přišli, aby žádali křest, nejen že se nemínili kát, přicházeli však jen ze zvědavosti a ještě z horších důvodů, aby mohli kritisovati, odporovati svou tak zvanou autoritou, založenou na chybném vysvětlování svatých knih, aby se mohli Janovi posmívati a tvrditi, že celé jeho učení je mylné. Jan je přijímal s napomenutími a přestože tím mravně trpěl, říkal jim hořká slova.....

Tito farizeové a saduceové ve své marnivosti a nadutosti se domnívali, že jako děti Abrahamovy jsou výjimečnými lidmi, což na nich bylo málo patrno. Jan však jim oznamoval pravdu, třeba byla nepřijemná: "Bůh může vzbuditi Abrahamovi děti z těchto kamenů." (Luk III,8)

Jan věděl velmi dobře, že otcové rodin jsou obvykle zvyklí střežet a protože se lakomství těžko napravuje, radil lidem obecně: "Kdo má dvě košile, rozděl se s tím, kdo nemá žádné. Kdo má pokrmy, čiň stejně." (Luk III,11)

Myšlenka vlastnictví je náboženským tužbám zcela cizí. Musíme se osvoboditi od jakékoliv touhy po majetku, chceme-li

obdržeti božskou milost. Tentýž pojem odpoutanosti je výslovně definován Kristem, když praví: "Proto vám pravím: nestarejte se o život, co budete jísti, ani o tělo, co budete oblékati." (Luk XII, 22)

Odříkání a pokání činí hlavní téma Janových kázání. Věděl, že bez těchto dvou podmínek není možný jakýkoliv pokrok v náboženském životě.

Byl však ve svých řečech velmi umírněný. Poslyšte, co řekl publikánům, vládním zřízencům, dobře známým svým vyděračstvím a nespravedlnostmi a tvrdostí vůči lidu: "Nevymáhejte víc, než je vám nařízeno." (Luk III,13)

Vojákům, kteří přišli se k němu pokřtít, řekl: "Nikoho netýrejte, nikoho nevydírejte a spokojte se se svým žoldem." (Luk III,14)

Jan byl duše, která došla k uskutečnění. Trpěl, ale nepociťoval nenávist a zášť vůči svým pronásledovatelům. Byl to nadčlověk a všichni nadlidé jsou nadmíru lidští a jako takoví rozumějí obyčejným lidským slabostem. Ať jsou jakkoliv velcí, znají tajemství, jak jemně a trpělivě vésti po dobré cestě ty, které přijímají.

Obyčejní učitelé, stejně jako obyčejní lékaři, nařizují užívati téhož léku na všechny bolesti a někdy jde jejich neznalost tak daleko, že dávají jednu a tutéž radu při všech těžkostech. Nezapomeňme, že dříve než se dospěje k učitelskému stupni, je třeba napřed být studentem a že se dobří učitelé stávají jen z dobrých studentů. Jestliže život učitelův není připraven s pečlivostí, schází jeho učení ona moc, která se zrodí jen z uskutečnění ideálu, o němž vyučuje.

V nynější době po celém světě a ve všech náboženstvích, je bohužel tolik špatně připravených kazatelů, že náboženské učení, jimi hlásané, se brzy stává méněcenným. Vždyť lidé bez víry vstoupili do služeb Páně a životem málo příkladným zaplašili víru ze srdcí svých oveček.

Život učitelův způsobuje zázraky v duchu žákovu. Všichni mohou pronášeti pyšná slova nebo slabiky, kdejaký hlupák může mluvit k nevědomému posluchačstvu, ale má-li se ukojit touha ubohých duší, hladovějících po pravdě, je třeba daleko více, je třeba příkladu životem.

Rozdíl mezi farizeem, pouhým vědcem a opravdovým učitelem spočívá v pravé zkušenosti, jež jediná může naučiti účinné praxi, která očišťuje, tříbí, osvěcuje a konečně nás osvobozuje od nevědomosti.

Publikáni, vojáci a dokonce vědci se divili podivné změně, která nastala v jejich srdcích, když je Jan pokřtil. A jelikož očekávali Spasitele, všichni se ptali, není-li Jan Kristem, ale on jim otevřeně odpověděl, že jím není. Zprávy o Janovi dostaly se až k sluchu Ježíšovu, který k němu přišel, aby jím byl zasvěcen. O této podivuhodné události si nyní promluvíme.

III. Proměnění Páně

Ježíšovi bylo třicet let, když se doslechl o kázání Jana Křtitele a o tom, že křtí lid. Tato důležitá událost se uvádí v evangeliu takto:

"Tehdy přichází Ježíš z Galileje k Jordánu za Janem, aby se dal od něho pokřtiti." Ale on mu bránil a řekl: "Já potřebuji, abych se dal pokřtiti od tebe a ty jdeš ke mně!" (Mat XII,13)

Kdyby byl Jan obyčejným člověkem nebo dokonce vědcem, jak by mohl v Ježíšovi poznat budoucího Spasitele? Ať byl jakkoliv vyspělý, rozpoznal zářící čistotu mladého hledače a díky schopnosti, jež mu umožňovala čísti v lidském srdci, poznal ihned vznešenou velikost, utajenou v Ježíši, před nímž jeho vlastní zkušenost nebyla ničím. Divil se proto, že Ježíš od něho žádá křest a zvolal: "Ty přicházíš ke mně, abys byl mnou poučen!" Až do té doby křtil Jan upřímné novice, které sám uvedl na cestu k dosažení nejvyššího ideálu. Připomeňme si, že dříve než Jan zasvětil do pravého náboženství ty, kdo k němu přišli, připravoval je pokáním za chyby, jichž se dopustili.

Ti, kdo jej vyhledávali, domnívali se, že jsou horliví a upřímní ve své touze, avšak museli ještě prodělati duševní očistu a museli býti objati božským Ohněm. A tu najednou Oheň sám byl před ním a prosil o právo zazářiti. To se zdálo Janovi podivné, neboť pravil: "Já potřebuji, abych se dal pokřtiti od Tebe a Ty jdeš ke mně."

Ale božský plamen, vždy přítomný, který v něm Jan rozeznal, učinil Ježíše mírného a pokorného povahou, takže pravil Janovi: "Nech to! Tak se sluší, abychom splnili všecku spravedlnost." (Mat III,15) Je jisto, že jako vtělení Boží neměl zapotřebí žádné zasvěcování, ale jako člověk je musel přijmouti, aby se připravil na nejvyšší uskutečnění. Když dlel ve smrtelném těle, proč by se byl měl svévolně vyhýbat lidským zákonům, které se mu zdály být spravedlivé. A proto přišel, aby byl zasvěcen podle obvyklých forem a prosil Jana, aby mu udělil křest.

Není nevhodné podati zde několik krátkých vysvětlení o vtělení Ježíše Krista. Hodně horlivých křesťanů odmítá věřit dogmatu o jeho Božském původu, tj. že byl vtělením Božím. Nerozumějí tomu, jak se může Bůh omezit na jediné tělo. Je ostatně nemožné, představit si Všudypřítomného, jak se zužuje do lidského tvaru, a proto se někteří zbožní lidé snaží popírat vtělení Boží. Ale tito lidé se dopouštějí několika chyb, když popírají existenci vtěleného Boha - Ježíše Krista.

Předkládám zde svůj názor o tomto předmětu: Vůbec nepochybuji o tom, že Bůh je všudypřítomný, ale budu se snažit vysvětlit tento problém těm, kteří, protože jsou velmi dobří křesťané, spatřují v tomto pojetí překážku pro svou víru.

Jestliže je Bůh všude, není místočka v prostoru, třeba sebe menšího, které by neobsahovalo jeho přítomnost, ať už na úrovni hmotné nebo duševní a neměla by tedy vůbec vzniknout otázka o vtělení Božím, protože "všudypřítomnost" znamená jasně "Jedinou jednu existenci". Je nesmyslné si představit, že by se naše individuální existence mohly udržet mimo, vně nebo dokonce uvnitř Všudypřítomnosti. Následkem toho musíme se vši upřímností přiznat, že nerozumíme tomu, co je nebo může být Všudypřítomnost. Žádný lidský rozum, logicky, nemůže pochopit její význam. Dříve, než ji člověk může pochopit, musí si uvědomit, že jeho individualita je klamná. Je to hrubý omyl, když si myslíme, že existujeme odděleni nebo, že můžeme existovat odděleně. Pojem existence je neoddělitelný od pojmu změny. Jelikož jsme individuy, podléháme nemocím, bídě, stáří a konečně smrti. Nesmrtelný je Universální, Všudypřítomný, On je jedinou pravou existencí.

Druhý omyl se týká neosobního aspektu Božího a jeví se našemu duchu asi takto: Ačkoliv bychom mohli správně tvrdit, že Bůh je neosobní, nemůžeme tomu rozumět. Čili připisujeme nejvyšší Osobnosti abstraktní vlastnosti. Chtěl bych se vyjádřit ještě jasněji, abyste věděli, v čem tkví omyl. Nespokojujeme se s tvrzením, že Bůh je všudypřítomný, říkám zároveň, že Pán je Vševědoucí a Všemohoucí. Těmto třem abstraktním vlastnostem Božím se zřídka kdy rozumí a nás nyní zajímá jediné třetí vlastnost - Všemohoucnost.

Nemusíme se stydět přiznat, že je to politováníhodné, že nerozumíme ani, co je to právě Všemohoucnost. Představujeme si ji asi tak, že Bůh má neomezenou moc, aby nám pomáhal a chránil nás od těžkostí všeho druhu, jedním slovem, že jeho milost a milosrdenství je nevyčerpatelné. Tak je to asi s naším

neporozuměním. Je-li nějaký zbožný člověk schopen porozumět, třeba jen v představě, jedné nebo druhé z abstraktních vlastností, o nichž jsem se zmínil, jeho první krok v uskutečnění je, že se zapomene považovati za lidskou bytost, která potřebuje pomoci jakéhokoliv druhu. Je nucen zapomenout na svůj původ, na své rodiče, zapomíná na příbuzenství se členy své rodiny, neuchovává si více nejmenší pojem o svých povinnostech, závazcích, nebo jakýkoliv pocit téhož druhu. Odhmotňuje se určitým způsobem a ztrácí veškerý pojem o své vlastní konkrétní povaze. Z lidského stavu, z nakupení hrubé hmoty, jako je maso, kosti, krev atd., právě jako v mysli se všemi jejími změnami, pozdvihuje se ke stavu, k vědomí čistého ducha. Taková změna se děje v tom, kdo považuje Boha za jediné bytí.

Velcí světci minulých dob zakoušeli tak dokonalé spojení se svým Milovaným na takovém stupni, že když po tomto úplném spojení ještě nějaký čas žili, žili jen v Něm. (Je těžké pokračovati v životě po takovém uskutečnění).

Viděli jen Jeho, mluvili jen s Ním. Byli to velcí mystikové, majáky, které navždy osvětlily královskou cestu, jež vedla ke spojení s Bohem. Bez nich by tato cesta zůstávala stále temná, protože naše oči jsou zastíněny našimi chybami a omyly zrozenými z nevědomosti, která se v nás projevuje nesčítelným množstvím přání. Jak vidíte, to, co my hledáme a zbožňujeme není Jediný Neproměnný, nýbrž ten, kdo nám může pomoci přemoci konečnost. Je to Syn, vtělený Bůh do tvaru lidského. Dokud zůstáváme lidskými bytostmi, obracíme se k Synu, a teprve když jsme byli očištěni jeho příkladem, uskutečňujeme totéž Synovství v sobě a jediné tehdy můžeme navázati přímý vztah s Otcem, který je v nebesích. Ale dokud tomu tak není, tam, kde se domníváme viděti Otce, vidíme ve skutečnosti Syna, vtěleného Boha, jenž se stal člověkem.

Sám Kristus pravil: "Já jsem cesta, pravda a život. Nikdo nepřichází k Otci, než skrze mne. Kdybyste mě znali, znali byste i mého Otce."

Rád věřím, že lze mítí nejasnou, rozumovou představu o Všemohoucím, Vševědoucím a Všudypřítomném, vím však, že je víc než obtížné připustiti, že nějaký člověk je vtělený Bůh. Na ty, kteří jsou ještě na úrovni lidské a kteří se snaží přemýšlet o těchto abstraktních námětech, má to ten vliv, že promítají myšlenku přítomnosti (v případě Všudypřítomnosti) až k nejbzdálenějším

metám, posílají ji, tak říkajíc, představivostí až na sluneční systém a potom stále dál a dále, až to, co už je samotné unavuje dále sledovat, nazvou "nekonečně přítomné". Obvyklý a mylný názor, který si činíme o Všudypřítomnosti, je seskupení všech přítomností známých i neznámých a možná ještě něčeho navíc. My však víme, že Všudypřítomnost nepřipouští žádné jiné přítomnosti, dokonce ani přítomnost samotného myslitele. A stejně je tomu s Vševědoucností a Všemohoucností.

Připustíme-li myšlenku oddělené individuality, i když je to jen v naší paměti, je nemožné, abychom porozuměli Universálnosti. Každé náboženství, ať křesťanské nebo jiné, nás učí, jak se máme zbavit této individuality, když ji očistíme od tisíců příměsků, jež ji dělí a jež jí způsobují nesčetné strasti. Všechna náboženství nás učí, že když by zmizely všechny tyto ubohé individuality, pak čistá Individualita, Syn člověka, prošla by poslední proměnou a stala by se Synem Božím. Taková pak je na prahu Universálnosti.

Jiná námitka, kterou často slyšíme proti vtělení Božímu je, že byl-li Ježíš Bohem, musel být oddělen od ostatního lidstva. Nemůže být tedy pojat jako ideál, neboť co bylo možno jemu, není možné nám. Nacházíme dokonce uvažující lidi, kteří nám praví s největší vážností, že se nesmíme opovážiti jej napodobovat a že pouhá myšlenka na takové počínání je rouháním.

Těmto učeným rádcům můžeme odpovědět toto: "Nesmíme-li jej napodobit, koho si máme vzít za vzor? Následovali jsme lidi, napodobovali jsme jejich cesty a upravili svůj život podle jejich a zůstali jsme lidmi, ovšem s určitými ctnostmi, ale také hodně s chybami. A nyní, když je nám dáno poznati Boha - člověka mezi námi, studujeme jeho život a následujeme jej, abychom obdrželi jeho milost a byli spaseni."

Ty, kdo odhánějí Boha a jeho Syna daleko od nás, kteří nám znesnadňují cestu, kteří nás olupují o vidění Božství, zajisté nemůžeme nazývati svými přáteli. Jsou možná inteligentní, schopní, vzdělaní, ale jsou to zaručeně nepřátelé, kteří nám nevědomě zatarasují cestu ke spáse a ke spojení s Bohem.

Kristus byl vtělení Boží a jako takový byl pln milosti a milosrdenství. Dosáhnuv plnosti, nejvyšší blaženosti, vyzval nás všechny, abychom se z ní těšili a podíleli na ní s ním. Jelikož byl vtělením Božím, nikdy neměl zapotřebí plniti náboženské povinnosti, ale jsa pln milosrdenství, konal je, aby ukázal cestu lidstvu, které nevěřilo. Je až příliš pravda, že trpěl k vůli nám a ne k vůli sobě, aby nás naučil milovati Otce, který je v nebesích.

Je ještě jedna námitka proti vtělení Božímu, nesmyslná sice, ale často opakovaná. Jestliže Ježíš byl Božím vtělením, samotným Bohem, z masa a kostí, proč my ještě musíme trpět. Proč nejsme spaseni? Tato námitka přichází od lidí, kteří milují své pohodlí, nechtějí sami přinést žádnou oběť a jsou dokonce nejvyšší nespokojení s lidskou společností. Je jich, bohužel, za našich dob velmi mnoho. Aby se uspokojili, vymyslelo se pro ně mnoho lživých, nelogických a nesmyslných vyprávění o životě Syna Božího.

Lidé si stěžují, že nejsou spaseni, ale ve skutečnosti si to sami nepřejí. Nemají pozitivní myšlenku na spásu, nýbrž jen negativní. Považují spásu jen za prostředek, jak uniknouti utrpení a strastem.

Myslím, že nyní můžete trochu porozumět aspektu Vtělení Božího Ježíši Kristu. I když ve svém nynějším stavu duchovního vývoje nemůžete připustit, že byl vtělením Boha, nepřestávejte studovat jeho život a jeho slova, neboť on je jeden z největších a nejčistších příkladů, jaký nám kdy byl dán.

Upřímný, čistý a důvěřující v sebe, stál Ježíš Nazaretský před svým učitelem a očekával křest. Celá země, velký národ izraelský, co pravím, celé lidstvo čekalo netrpělivě na tento nezapomenutelný okamžik, na proměnu Syna člověka v Syna Božího.

Jan Křtitel, který dosáhl uskutečnění, přenesl je na lepší prostředek, který byl osvícenější a schopnější je šířit, takže jím mohlo působit jasněji a účinněji.

Když byl Ježíš pokřtěn, přenesl tím na něho jeho učitel něco, co mu před tím ještě vlastně nenáleželo. Ježíš měl sice bezpochyby nějaké Uskutečnění, avšak nepřímé. Pociťoval zajisté velkou změnu, která v něm nastala. Když vystoupil z vody, viděl, jak se před ním nebesa otevírají, viděl otevřené brány Poznání, a viděl Ducha božího, sestupujícího na sebe a snášejícího se na sebe. Slyšel po prvé ve svém životě, po prvé, ačkoliv si to již tak dlouho horoucně přál, hlas svého milovaného Otce, který pravil: "Toto jest Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo." (Mat III,17)

Po tomto přímém styku se svým Ideálem tak dlouho milovaným, se svým Nejmilejším vždy vroucně hledaným, Kristus se nemohl cítit nasycen. Toužil přebývat v Nejvyšší Blaženosti, kterou poprvé okusil, zapomněl na vše, co jej obklopovalo a byl jako zpit Láskou Boží.

Víme, jaké jsou to city, když se někdo zamiluje do někoho nebo do něčeho. Zapomene na všechno ostatní a v tomto stavu existuje pro něho jediná věc, jediná myšlenka, na níž mu v životě záleží a tou je milovaný předmět. Všechno ostatní, co pro něho před chvílí mělo tak velkou důležitost, stalo se najednou pro něho naprosto bezvýznamné. A je-li jeho láska hluboká, zapomene na celý ostatní svět.

Po svém křtu Kristus šílel láskou a přirozeně zapomněl na vše kolem. Spasiti lidstvo, dostat lidskou duši z propasti nevědomosti, v níž se nacházela, o to se pro tento okamžik tolik jeho duch nestaral. Opojen Božskou Láskou, vzdálil se budoucí Spasitel lidstva od Jordánu, jehož dotek ho očistil a změnil v pramen Božské Lásky, připravený pro všechny křesťany.

Jeho Milovaný, Boží Duch, provázel jej v samotě, kde se po čtyřicet dní a nocí snažil dlít v nejvyšší Blaženosti. Samozřejmě se též postil. Myslíte, že bylo vůbec možné, aby pil a jedl? Koncentroval svého ducha na to, co právě přijal, co pociťoval a přirozeně, začly se v něm probouzet skryté síly a vnikaly jako mocné vlny do zevního života. Tyto vlny, tvary žádostí, jsou uváděny v evangeliích jako pokušení Satanova.

Známe všechny těžkosti, s nimiž se setkáváme, když se snažíme soustředit svého ducha na jakýkoliv předmět, duchovní nebo jiný a naše zkušenost se stává ještě daleko těžší, když předmětem naší meditace je duchovní ideál, vyšší duše, řekněme dokonce Boží vtělení samo. Zjišťujeme, že naše myšlenky bloudí všemi směry, aniž by se ustálily na vybraném předmětu. Vědomě či nevědomě myšlenky všech druhů zatemňují naši mysl a způsobují, že je velmi namáhavé odvrátit od nich svou mysl a donutit ji, aby zůstala ustálena na svém ideálu. Kolikrát jsme zanechali koncentraci, zbaveni chuti k další a považujeme soustředění za nemožný úkol, jsoucí nad lidské síly. Avšak vy i já víme zcela dobře, že vytrvalé konání koncentrace může přinést správné výsledky. Jakkoliv těžké je soustředit myšlenky na našeho Milovaného, není to věc nemožná. Často jsme v pokušení si zoufat a vzdát se. Jak bychom z nemožné věci mohli udělati věc možnou? Jedině máme-li víru v sebe samé a vede-li nás láska po cestě uskutečnění.

Na poušti, plné tělesných tužeb, vidíme, jak Ježíš činí nejvyšší úsilí, aby zažil plnost toho, co na něho přenesl Jan Křtitel. Obětoval celou svou duši, aby dosáhl této blaženosti. A evangelia nám správně praví, že byl pokoušen.

Odkud pak pocházejí pokušení, která doléhala na čistého ducha, jakým byl zajisté Kristus? Jediná pravděpodobná odpověď je: z něho samého. Byly v něm ve tvaru jemnějších dojmů, způsobených vznešenými přáními, jako přání poznati Boha, stýkati se s Otcem nebeským, pomoci trpícímu lidstvu, ukázati mu pravou cestu. Jsou to snad špatná přání? Zajisté nikoliv. Ale způsobovaly poruchy na cestě, kterou se dal po svém křtu a která ho měla dovésti k úplnému spojení s jeho milovaným Bohem.

Odpovíte mi možná, že Bůh je všude a že každý tvor, ať živý či neživý, je Božským projevem. Proč se potom pokoušíme spojit se s Bohem? Proč potom v tomto směru vynakládati nadpřirozené úsilí a nezachovati si svou vlastní individualitu, aby přispěla svou vlastní pomocí trpícímu lidstvu? Ano, to všechno je dokonale správné a vznešené. Ale když celý náš život je zaplaven Láskou Boží, samotná touha poznati Boha mizí. K čemu potom znáti jeho moc, milost a dokonce milosrdnost, které nás mohou osvoboditi z věčného utrpení? Když cítíme vlastní individualitu se rozpouštěti téměř úplně, stává se nemožné vzpomenouti si na jiné individuality. Tvrdit jednoduše, že Bůh je vše a všudy, nám není k ničemu. Důkaz toho je, že jsme třebas velmi často opakovali svatá slova bez jakéhokoliv výsledku. Tak dlouho, dokud neporozumíme významu slov, jež vyslovujeme, abychom konečně mohli zasvětit celou svou bytost k jejich uskutečnění, dotud nebudeme umět porozumět tomu, co se nám může stát, je-li nám jednoho dne udělena Láska Boží.

Z jiného důvodu však byl Ježíš pokoušen Satanem. V prvním období svého hledání se nepřibližoval k Bohu pro Boha samého. Trpěl chybnou představou moci Boží, pociťoval bolest milionů mužů a žen své rasy, utiskovaných vlastními lidmi a Římany a proto se obrátil k rukám Božím, aby si od nich vyprosil pomoc.

Snažme se jasně pochopit, že v první části jeho vývoje k Božskému Životu nebyla to pouhá čistá láska, která živila Krista. Jiní činitelé, stejně důležití pro něho a jeho dobu, jej nutily k hledání. A jak se soustřeďoval celou svou silou, aby zůstal ponořen v Lásce Boží, tato síla koncentrační vynesla na povrch všechna ta minulá vznešená přání.

Nepochybně chtěl pomoci synům a dcerám israelským. Znal jejich horoucí naději, že mají mezi sebou krále, který je osvobodí od všech utrpení. Často o tom přemýšlel a živil v sobě úmysl zachrániti svou rasu. A na prahu úplné proměny všechny tyto myšlenky v něm povstaly v celé své skryté síle. Na cestě k

Vševědoucnosti začly se projevovatí podvědomé myšlenky a on byl pokoušen.

IV. Kristus vítěz nad Satanem

Svatý Lukáš nám líčí historii boje, který Kristus podstoupil se Satanem takto: "V těch dnech nejedl nic a když se skončily, pocítil hlad." (Luk IV,2)

Upozornil jsem vás již, že je zcela přirozené, že Ježíš nejedl nic během těch čtyřiceti dní silné radosti, spojené s nadlidským úsilím v ní zůstatí. Boj, který podstoupil, byl tak jemný a abstraktní, že jej nepocíťoval ani vědomě, ani fysicky. Probíhal v jeho nadvědomí, na duchovní úrovni.

Když se vrátil do svého normálního stavu, tj. do stavu hmotného vědomí, měl hlad. Již před tím viděl, pocítil a zavrhl z velké části onu nevědomost, která se projevuje u lidí mocí, marností, potřebami a ukojením přání, avšak nyní se mu objevila ve všech detailech. Po čtyřiceti dnech postu, když se vrátil na hmotnou úroveň, měl hlad. Zároveň si ve vzpomínce uvědomoval skutečnost, protože tam, kde se hmotně nacházel, nebylo vůbec jídla - že díky onomu zlomku moci, jíž se právě vzdal, mohl by změnit kameny pouště v chutný chléb. Stejně však věděl, že by to znamenalo upadnutí do léčky marnivosti.

Jelikož choval ještě v paměti marnost a jiné chyby, rozhodl se je vyhladit. Později, za jeho veřejného života, vidíme jej často používati sil, proti nimž bojoval. Proč nastala tato změna v jeho způsobu jednání? Protože později byl pánem těchto sil, nebo, lépe řečeno, věděl, že to, co vykonává a co lidé považují za velké zázraky, je ve skutečnosti dílem Otcovým, konaným jeho prostřednictvím. V tomto prvním období utváření, kdy ještě spojení mezi Synem a Otcem nebylo zcela zpečetěno, cítil se ještě odděleným od svého Milovaného Boha. V té chvíli, i když se mu pokušení představovala jako vzpomínka na minulost, přece jen pocíťoval jejich přítomnost. Tato pokušení, která obklopují já, nedokonalé spojení s Bohem, nazývají křesťané Satanem.

Když bylo já Kristovo ponořeno jakýmsi způsobem do Lásky Boží po čtyřicet dní, pak bylo toto nekonečné individuální já téměř úplně očištěno a připraveno přijmouti onen stav universálního Já, kde se trpí všemi bolestmi a kde se zakoušejí všechny radosti. Tu ani vzpomínky z minulosti jej nemohly zvrátiti zpět.

Projděme ještě jednu historii tohoto boje, v němž Ježíš Pomazaný byl již fakticky vítězem. Svatý Lukáš nám přináší slova, která možná slyšel vysloviti od svého učitele sv. Pavla: Satan mu řekl: "Jsi-li Syn Boží, poruč tomuto kamení, ať se stane chlebem!" Ježíš mu odpověděl: "Je psáno: Člověk nebude živ jenom chlebem, ale každým slovem, vycházejícím z úst Božích." (Luk IV, 3-4)

Řekl jsem vám již, že když se zrodí Láska Boží v člověku, pak jediná strava muže udržeti člověka na živu a to slovo jeho Milovaného Boha. Nicméně, budeme-li upřímně hledati pravdu, uvidíme, že toto první slovo Syna Božího, jež bylo proneseno na konci vznešené, exotické zkušenosti, má hluboký význam. Kristus prohlašuje, že člověk není pouhé zvíře, které hledá obživu. Když mluví o chlebu, myslí jím všechny hmotné potřeby, jimiž se přibližujeme a podobáme zvířeti. Vybízí nás jemně, abychom zapomněli, že jsme lidská zvířata, a abychom vnikli na pole Boží Lásky, dává nám na srozuměnou, že náš hlad zmizí, budeme-li se chtít žít slovy našeho Milovaného Boha. Víme, že potřeba jísti je nejnižším projevem chuti chutě. Jak potom zdolati všechny příčiny utrpení? Syn Boží nám praví: "Živte se slovy Božími." Těmito slovy umlčuje jednou pro vždy všechna malicherná přání. Pohledme však, jak jedná s nejtíravějšími a nejjemnějšími potřebami a touhami.

"Zase jej vezme ďábel s sebou na horu velmi vysokou, ukazuje mu veškerá království světa a jejich slávu a řekl mu: "Toto vše ti dám, padneš-li a pokloníš-li se mi." (Mat IV,5-7)

Když byla jednou vzbuzena taková nezkrotná touha, stačí okamžik, abychom se zmocnili celého známého světa. Po přemožení všech tělesných sklonů a dokonce i vzpomínek na ně, představuje se Kristovi pokušení jiné, které musí přemoci a to touha po moci. Nesmíme zapomínati, že základním důvodem, pro který hledal Ježíš Boha, bylo velké utrpení synů Abrahamových. Už od dětství musel o něm slyšet a jako dospělý musel vidět, že jeho vlastní bratři jsou ponižováni a pronásledováni královými agenty. Musel nesmírně trpět, když viděl, že Římané jednají se Židy jako s tažným dobytkem. Jistě stejně jako celý národ židovský modlil se i on toužebně, aby Bůh zakročil a připomínal mu slib, který pronášejí svatá písma. Ve všech modlitbách, které byly inspirovány jen čistým a vznešeným přáním, týkajícím se konce pronásledování, volal Kristus nevědomě nebeského Otce stejně pro sebe, což je přirozené, neboť také on patřil k židovské rase. Což s ním rodiče neutekli do Egypta, když byl ještě v kolébce? Vidíte, že jeho modlitby a jeho tužby nebyly úplně

nezištné. Kdyby takovými nebyly, nebyl by musel nést toho následky. Nebyl by musel překonávat pokušení z touhy po vládě, jejíž možnosti se mu na chvíli ukázaly. Sláva a pýcha mocných vládců přišla až k němu, aby ho pokoušela.

Praví se, že každý nezištný čin, zbavený egoismu, očišťuje ducha. Ale navzdor určitého množství dobrých skutků, které vykonáváme ve svém životě, zjišťujeme, že se nacházíme stále více či méně v temnotách. Někdy po mnohaletém konání dobrých skutků si někteří lidé stěžují, že se cítí ještě více připoutáni a že jejich existence je ještě komplikovanější.

Proč je tomu tak? Protože žádná z těchto vznešených duší nezná důležité tajemství, že se totiž nemají připoutávat k předmětu jejich lásky. Nezřídka se setkáváme s lidmi, kteří pracují v různých charitativních ústavech a mají za cíl pomáhat druhým a přece se stávají malichernými, úzkoprsými a napadají a kritisují jeden druhého. Tento druh sobectví, který možno tak těžko vyloučiti, změnil mnoho vznešených náboženských společností na ubohé sekty fanatiků. Všichni víme, jak je těžké uniknouti tomuto Satanovi, jímž je naše sobectví. Naštěstí, jediný prostředek, jímž se lze očistiti, je opustiti staré nevědomé já a jsou mnohé způsoby, jak to učinit. Navracíte-li se k sobě a skutečně cítíte, že tato vaše pravá existence není pravá, zdá-li se vám, že vaše nynější já je jen hromada citů odevzdaných z nepoznalého "vědomí já", jste-li nadto znepokojeni množstvím neskutečností, jimiž se cítíte obklopeni, neskutečnostmi, které vám ani nedovolují, abyste byli sebou samými, pak neztrácejte ani minutu a začněte si říkat: "To nejsem já", a stále si to v duši opakujte, střežíce při tom svou mentální, myšlenkovou úroveň, na níž se snaží objevit nesčetná "já", aby vás pokoušela a zmátla. Ale neznevražujte se jimi, ani se nevzrušujte. Nepřipustte žádný z těchto obrazů vašeho nepravého a nestálého "já". Buďte pevní a pokračujte v tomto cvičení až do chvíle, kdy budete úplně očištěni a zbaveni těchto přechodných stínů vašeho "já". Jen tehdy zazáří ve vás skutečnost a vy budete svobodní.

Druhá cesta je vyhrazena pro ty, kdož jsou aktivními dobrodinci lidstva, pro ženy a muže, kteří nepřihlíží trpně k bídě druhých, nýbrž zasvěcují svou činnost zmírňování strastí a utrpení ostatních. Zjišťují-li tito lidé, že se stávají příliš připoutanými ke své práci, jsou-li zneklidňováni myšlenkou, že jejich dobročinná práce je vzdaluje od jejich ideálu - Otce nebeského nebo Věčné spásy - ať se snaží bez meškání objeviti příčinu jejich neúspěchu. Pevná bdělost, i když nepříjemná, odhalí jejich vědomí, že přestože vykonávali skutky zdánlivě nezištné, neosvobodili se od

svého malého já, a že se ono udrželo svou úzkou a oddělenou existencí. Toto já, místo aby se povzneslo k universálnímu Vědomí, zůstalo připoutáno na svůj klamný původ, chovajíc se jako jakýs Pán, Paní nebo Slečna. Máte-li štěstí, že objevíte tuto svou základní chybu, pospěšte s nápravou. Musíte, pane dobrodinče lidstva, začít se vzdávat ovoce svých skutků.

Pokračujte ve své práci jako dříve, vykonávejte ji s pečlivostí, nebo ji dokonce rozšiřte, můžete-li, jednejte však opatrně a zůstaňte zcela nezávislí na výsledcích své práce. Máte-li pak sklon

k náboženskému citu, složte všechno ovoce své práce k nohám Božím. Budete-li takto jednat, brzy zjistíte, že vaše práce jde lépe kupředu, nežli dříve a že při ní téměř nepocítujete únavu nebo nudu. A co víc, brzy začnete pocítovat, že práce vás úplně osvobozuje, místo aby vás zotročovala a připojovala další kroužky k dlouhému již existujícímu řetězu vašich podrobeností.

Tuto očišťující práci snáze vykonávají ti, kteří jsou založeni nábožně a jsou horliví. Ti, ať zasvětili celou svou existenci Milovanému! Ať žijí pro něho! Ať pracují pro něho, a ať se nevzdalují ani na chvíli od věčné přítomnosti Boží. Mají-li něco takového uskutečnit, je třeba, aby považovali všechny bytosti za projevy Božství a podle toho s nimi jednali. Pak vůle a přání se přemění ve vůli a přání božská. Upevní-li se jednou v tomto konání, pak zaručeně dosáhnou stavu úplného spojení s Bohem, onoho stavu, kterému nás učí Kristus svým životem.

Toto vše Ježíš Kristus uskutečnil a ještě daleko více. Neboť nejen, že dosáhl vrcholného bodu lidských možností a přání, tj. osvobození od všech béd (osvobození, kterého můžeme dosáhnouti, když sledujeme kteroukoliv z cest, jež nám ukázal), ale musel též všechny cesty uvést v praxi, aby navždy zůstal zářným ideálem pro všechny, kteří se přibližují k němuž Božství různými cestami. Různými proto, že mají různou chápací schopnost a potom rozdílnou výchovu a okolí. Je mylné představovat si, že Kristus je ideálem jen pro křesťany a že ti, kdo náležejí k jiným náboženstvím, jej neuctívají a že se dokonce nemusí snažit tak činit. Myšlenka učiniti z Krista osobní vlastnictví omezeného množství lidí, ať už jakkoliv velkého, je skoupým pokusem nevědomých fanatiků, kteří ve své neodpuštělné nevědomosti dopouštějí se hrozné hlouposti, ba zločinu, když se snaží tuto skvělou universální bytost přeměnit v sektářskou modlu. Je to výstražné slovo těm mým bratrům a sestrám, kteří setrvávají v tomto omylu! A nyní pokračujme ve své očištné úvaze o životě Kristově a jeho slovech.

Mí bratří, prostudujte především důkladně Syna Božího a pak se sami rozhodněte, že musí být považován za universální ideál. Kde v evangeliích čtete, řekněte mi, že se omezoval na nějakou část lidstva a že se vázal na nějaké krédo? Nevyslovil snad všeobecnou výzvu ke všem, když nám praví: "Pojďte ke mně všichni, kteří těžce pracujete a jste přetíženi a já vám dám odpočinek." (Mat XI,28)

Když byl Kristus pokoušen mocí a marností, jeho odpověď byla hodna Syna Božího. "Odejdi, Satane, neboť je psáno: Svému Pánu Bohu se klaněj a jej samotného uctívej!" (Luk IV,8)

Sláva je poslední ze slabostí, jimž může podlehnouti vznešený duch. Kolik čistých duší padlo do nevyzpytatelné propasti slavné pověsti a tam byli ztraceni! Malé já Kristovo se snažilo ještě jednou zvednouti hlavu a dopřáti sluchu našeptávání Satanovu, ale Ježíš si uvědomil, že jediným předmětem uctívání musí být "Pán - Bůh tvůj" a znovu ovládl já již oslabené, vzpomenuv si, že nenaučil-li se ještě uctívati Boha, je třeba, aby prodělal život očisty, tím že mu bude sloužit a že nebude sloužit nikomu jinému než jemu.

Ale dříve než se dojde ke stavu dokonalosti, zbývá ještě přemoci pokušení duševní moci, které je daleko těžší a jemnější. Neboť tato moc je u kořene veškeré nadlidské moci, nejskrytější ze sil lidských. Tato síla dává určitým lidským bytostem vzezření téměř božské nebo se skrývá v přestrojení dobročinných skutků a v přítomné době vábí tisíce zbožňovatelů do svého objetí. Obyčejní lidé zřídka kdy znají její pravou podstatu a neví, že je nejhorším jedem, který ničí lásku k bližnímu. Tato moc může být ovládnuta jen bytostmi bezúhonně čistými. A právě tato duševní síla snažila se pokoušeti Ježíše. V evangeliu svatého Lukáše čteme ještě: "Ďábel jej zavedl do Jerusáléma, postavil jej na štít chrámu a řekl mu: "Jsi-li Syn Boží, vrhni se odtud dolů, vždyť je psáno: "Svým andělům dá o tobě rozkaz, aby tě chránili a vyzdvihnou tě na rukou, abys nenarazil nohou na kámen." (Luk IV,9-11)

Kristus věděl, že Všemohoucí nás stále chrání a že osud mu dává možnost se o tom přesvědčiti, avšak nepoužil této příležitosti. Proč? Protože živiti v sobě takovou myšlenku rovnalo by se ztrátě víry v Boha, pochybování o lásce, se kterou nás objímá. A velký učitel, budoucí Spasitel lidstva věděl velmi dobře, že lidského ducha právě nejvíc vábí směle se odvážiti nadpřirozenými silami konat zázraky. Ne, bylo příliš pozdě, než aby vzdálená vzpomínka na individuální já, které zemdlávalo,

nabyla vrchu a vypudila universální já, jímž se Kristus stával. Přání, požadavky, naděje, touha po moci, iluze, marnivost, jednoduše nevědomost ve všech svých projevech, jevících se nenormálními úkazy, zmizely z paměti Syna Božího. Byl především pokoušen, aby použil nadpřirozených sil k denním potřebám, že by třeba mohl proměnit kus kamene v chléb, pak před ním vystala všechna pozemská moc ve vší své nádheře a přitažlivosti a nakonec všechna tato pokušení, dostoupivše na povrch jeho vědomí, projevila se přáním uspokojiti marnivou zvědavost zkouškou lásky jeho milovaného. Ale, tak jsem vám řekl, bylo příliš pozdě. Na první z pokušení odpověděl příkazem Lásky, připomněl svému "já", že je třeba žít "ze slova Božího". Na druhou formu ochablosti odpověděl rozkazem: "Odejdi, Satane!" Pokud se týče třetího pokušení, při němž již vidíte, že Ježíš-Kristus dokonale ovládl své "já". Slyšme, co řekl a opakujme tato slova s ním, neboť tak se dostaneme ke spojení s universální duší a dospějeme správnou cestou ke spáse. "I odpověděl Ježíš Satanovi: Pánu Bohu svému se budeš klaněti a jemu jedinému sloužiti!" (Luk IV,8)

To je první pozitivní slovo, které Kristus pronáší, když upevnil své spojení s nebeským Otcem. Klenot předaný Janem Křtitelem Ježíši Nazaretskému takto Kristovi, zazářil celému světu s překvapující jasností. Narodil se z utiskované židovské rasy a zjevuje se jako Vítěz nad nevědomostí.

V. Posel oznamuje

".....Vyrovnejte cestu Páně, jak řekl prorok Izaiáš." (Jan I,23)
"I tázali se ho: Proč tedy křtíš, když nejsi Kristus ani Eliáš ani prorok?" (Jan I,25)

Jan jim odpověděl: "Já křtím vodou, ale mezi vámi stojí kdosi, jehož nepoznáváte, přichází po mně muž, kterému nejsem hoden rozvázatí řemínek u sandálů." To jsou slova Jana Křtitele, oznamující příchod Krista Posla.

V témže evangeliu svatého Jana nalézáme ještě tato slova svatého Jana: "Neznal jsem jej, ale ten, kdo mě poslal křtíti vodou, mně řekl: "Ten, na kterého uvidíš sestupovati a na kterém uvidíš

spočinouti Duchu, to je ten, kdo křtí Duchem svatým." Já pak jsem viděl a dosvědčil, že to je Syn Boží." (Jan 1,33-34)

Je těžké rozeznati projev božství, i když je tak dokonalý, jako byl Kristus, zvláště před křtem a před dosažením dokonalosti za oněch čtyřicet dní extatického života. I lidem nejvzdělanějším, všechno, co překvapuje jejich inteligenci, stává se nesrozumitelné. Je třeba dosáhnouti určitého stupně očisty, abychom si mohli učiniti úsudek o věcech, které sahají příliš daleko za omezený svět. A tento čistý stav je nám dán, jen když se podrobíme dlouhému výcviku

v zevní i vnitřní kontrole smyslových orgánů. A dosáhneme jej, jen když se probudíme a když se staneme vědomi toho, co je to lidský život, když přestaneme jednat jako pouzí zprostředkovatelé cizích myšlenek a když se budeme zabývat vlastními záležitostmi, aniž bychom při tom třeba jen na chvíli snili o tom, jak nějakým způsobem pomoci lidem. Jen tehdy božské světlo začne svítit před našimi zraky a my začneme chápati, že Všemocný se vtělil do lidské podoby proto, abychom, sledující jej a poslouchající jeho návodů, mohli se připravit k přijetí jeho milosti a milosrdenství a dospěti tak ke své spáse. Toho dosahujeme snáze, než připustíme inkarnaci, tj. Boha v lidské podobě. Nicméně, jeden z nejjistějších prostředků, jak dosáhnouti spásy, je vzít si za příklad člověka, který dospěl do stavu dokonalosti a k Osvobození. Takový má vždy právo na naši úctu, na naše uctívání a dokonce až do určité míry, na náš obdiv, naši lásku. Člověk, který si to vše zaslouží, může býti zajisté považován většinou lidstva za nejčistší projev Božství a jako takový uctíván. Ti, kdo jej vzývají jako Boha, nedopouštějí se chyby, poněvadž aspoň ve svém počátečním úsilí uctívati bytosti, jejíž schopnosti dostačují k tomu, aby poskytla odpověď jejich touze opatřiti si živoucí důkaz Božství, tedy něčeho jasnějšího, než je směsice abstraktních a mlhavých představ.

Není však zapotřebí, abychom připustili existenci vtělení Božího, dříve než se věnujeme náboženskému životu. Lze se zcela dobře připravit na cestu osvobození bez pomoci lidského boha, o němž lze snadno pochybovat. Ale, co se týče mě, vždycky mi bylo trapné slyšet diskutovat nevěřící a náboženství nepraktikující lidi o Kristově Božství. Vždycky jsem trpěl v přítomnosti těchto kritiků, kteří ze své kritiky dělali téměř povolání a jejichž jediné přání je přistihnouti druhého při chybě. Tito nevědomí nepřátelé lidstva mají význam jen ve svých vlastních očích. Kdyby tito pánové chtěli aspoň část svého života žít stejně

přísně, jak soudí, mohli by zvítěziti nad svým nedostatkem trpělivosti a tím také nad svými chybami.

Není v mém úmyslu vésti při o Poslu Božím nebo jej obhajovati. Nedopustil se přece zločinu, když ukázal trpícímu lidstvu cestu lásky, která vede k nebeskému Otci. Kéž byste jen vy, kdo neuznáváte učení Kristovo, ponechali laskavě Krista těm, kdo se snaží dosáhnouti vnitřního míru jeho pomocí, kéž byste nás jen nechali, páni intelektuálové a inteligenti, abychom si šli svou cestou, kterou jsme si zvolili. Věřte mi, že byste nám prokázali velkou službu.

Nemilujete-li, pánové, učení Kristovo, buďte si jisti, že vás nikdo nenutí, abyste si jej vzali za vůdce, učitele nebo považovali jej za představitele Božství na zemi. Řiďte se tím, co jste si vybrali, nebo lépe ještě poučkami, jimiž vás varuje vaše svědomí, ale nevytvářejte, prosím, kolem sebe ovzduší nepřátelství. Kulturní výše se nedá vůbec měřit povrchními řečmi, plnými útoků a rozkazů, nýbrž stálým živým příkladem, a jde-li o prvenství náboženské, je jen jeden prostředek, jak je potvrdit, tj. žítí podle ideálu a uskutečnit z něho vše, co se dá ve vlastním životě.

Když se Kristus upevnil ve svém synovství Božím a uskutečnil svůj úkol, že musí jednati jako Syn Boží a kázati nejvyšší Pravdu žízňícímu lidstvu, sestoupil ze vznešených výšin nadvědomého uskutečnění a jda k nám, vyučoval nás těmito slovy: "Čiňte pokání, neboť království nebeské je blízké." (Mat IV,17)

Je snadno pochopitelné, proč Kristus začíná mluvit o království. Nesmíme zapomínati, že israelští synové a dcery neprosili Boha o duchovní spásu, nýbrž o politickou svobodu. Rozbílili si hlavu o zdi, žádajíce krále. Jediné, co úzkostlivě očekávali, byl král. A najednou se tu objeví někdo, kdo jim káže o nebeském království! Židé, jejichž duch byl nasáklý materialismem, nikdy neodpustili Synu Božímu toto jeho první kázání. Rozzlobili se, a když Kristus pokračoval ve svém kázání na téže myšlenkové úrovni, jejich vztek neznal mezí. Většina lidí, kteří k němu přicházeli, doufali, že jim pomůže. Jedni požadovali uzdravení ze svého malomocenství, druzí z duševní choroby, opět jiní jej prosili, aby přivedl k životu některého jejich mrtvého příbuzného nebo aby vyhnal z těla některého jejich suseda zlého ducha, jímž věřili, že je posednut. Nepřicházeli žádati od tohoto Božského Vtělení spásu, nýbrž uzdravení.

Můžeme vždycky vyšší bytosti poznati podle toho, co nám dávají, abychom mohli s jejich pomocí pomalu stoupat z propasti,

do níž jsme ponořeni, až k jejich slavným výšinám. V životní historii velkých učitelů vidíme je vždy vyjadřovati se jednoduše, nikdy nepředkládají myšlenky divné a složité, všichni znají tajemství, jak nás potěšiti, ihned jsou nám blízcí, spojují se s námi, pláčí s námi

v našich utrpeních a těší se s námi v našich radostech. Proto vidíme, že Kristus, nezměrný oceán blaženosti, začíná své pamětihodné kázání na hoře slovy hluboké sympatie. Představme si tu scénu: ".....Následovaly ho četné zástupy z Galileje, z Dekopole, z Jeruzaléma a z Judeje i ze Zajordání." (Mat IV,25)

Kdo byli tito lidé? Ti, kdož trpěli a kde si byli více či méně vědomi svého utrpení. Toto vědomí má velkou důležitost. Vedeme z větší části život tak pasivní, že si ani neuvědomujeme své utrpení. Kdybychom je pociťovali, snažili bychom se je aspoň zmírniti. Snášíme je jako zvířata, pasivně, v beznaději, ale žehrajíce a téměř padajíce pod jeho tíhou. Kolik nás jde životem, aniž se vůbec ptá, proč trpí? Setrvačnost dělá člověka fatalistou. Nemyslete si, že tito apatičtí (trpní) lidé jsou nějak zvlášť zbožní, nebo že jsou s to, zasvětili celý svůj život Bohu, přijímajíce z rukou Božích vše, co k nim přichází. Ne, oni reptají bez přestání, ale ani nehnou prstem, aby poznali příčinu svého utrpení. Většina z nich dospěla trvalým a dlouhým utrpením k opovržením hodné chudobě ducha. Takoví lidé přicházeli ke Kristu, aby byli posíleni. Co můžeme za takových podmínek očekávat od Nejmilosrdnějšího, než slova útěchy? A je lepší prostředek, jak potěšiti někoho v utrpení, než mu říci, že je správné vše, co dělá? Když získáte důvěru takových lidí a oni vám začnou dopřávat sluchu, můžete je jasně připravit k poslechu nejvyšších pravd. Když naopak začnete těm, kteří k vám přišli hledat útěchu, říkat, že se dopustili neodpuštělných chyb a že jsou obětováni věčnému peklu, dopouštíte se omylu. Místo abyste jim ulevili v jejich utrpení, ještě jim přitěžujete. Ale Kristus byl vtělení Boží, byl opravdu Synem Božím. Přečteme si ještě jednou ta slova hlubokého soucitu, naděje a povzbuzení a rozumějme jim dobře. Ale dříve než to učiníme, všimněme si národa, k němuž ta slova byla

v první řadě řečena: Utiskovaní Židé, muži a ženy, jejichž utrpení nebylo jen prudké povahy, nýbrž bylo stálé a trvalé. Tito lidé slyšeli mnohokrát, že jim Bůh sešle Spasitele, který je vysvobodí z jejich utrpení. Přicházeli především k Janu Křtiteli, domnívajíce se, že je to Kristus, ale Jan jim ukázal na Ježíše Krista a prohlásil ho za posla Páně, který jim byl zaslíben a ohlášen. Nuže, jelikož už slyšeli o jeho nadpřirozených silách, kterými uzdravoval nemocné a blázny, vymítal démony z těl posedlých a především křísil mrtvé,

přicházeli bratří a sestry Ježíše Nazaretského k němu se srdcem překypujícím nadějí, aby byli potěšeni a slyšeli jeho slova naděje. Přišli ke Kristovi, aby se od něho dověděli, že Všemocný slyšel jejich nářky a viděl jejich utrpení a to vše nebylo zbytečné. Jen proto přišli a pro nic jiného. Dostali od Nejvyššího poselství, že jejich národ bude spasen.

Jen velcí milovníci Páně mohou po dlouhé době praxe se odevzdati zcela do vůle Boží. Toto privilegium je dáno těm, kdo neprosí Boha o nic jiného, než aby je učinil hodnými milovati Jej. Naproti tomu všichni, kdo praktikují náboženství, přejí si, aby jejich modlitby byly slyšeny a vyslyšeny a aby jejich úsilí mělo nějaký přímý výsledek. Přejí si, aby jejich odříkání a umrtvování jim přineslo konkrétní a uspokojující výsledek. Počítají, že Pán vezme

v úvahu jejich dobré činy a že jejich dobrovolné odříkání se smyslových radostí a lásky Boží bude přijato a oceněno Všemocným. Jedním slovem obyčejně člověk jedná

s náboženstvím, jak cítí, to znamená stejně, jak si počíná v ostatním životě a to tak dlouho, dokud nedosáhne Boha. Vždycky tomu tak bylo a nikdy tomu nebude jinak. Obyčejný člověk, a jím míním kohokoliv z nás, kdo jsme v prvním vývojovém stupni náboženského života, praktikuje své náboženství s myšlenkou, že přijde do nebe, nebo že dosáhne určitého existenčního stavu, kde již nebude utrpení a kde dokonce zmizí vzpomínky na ně. Jak málo během tohoto prvního vývojového období rozumíme, co znamená spojení

s Bohem, věčná spása a všudypřítomnost! V té době povětšinou jen nezhojitelné utrpení nás vrhá do náruče náboženství. Ohnutí pod tíží bolesti, unavení, zoufalí, vnikáme do zevního obvodu Království nebeského. To ještě není chvíle, abychom pochopili, že jen ten, kdo je naplněn duchem může do něho vejít. Je tedy zcela přirozené, že jdeme hledati slova osvěžení a útěchy k náboženským učitelům. V té době neumíme ještě oceniti hrozbu trestu a jestliže nám někdo během tohoto období malomyslnosti mluví o trestu, snažíme se mu vyhnouti. A proto slyšíme slova milosrdenství vycházející z úst Posla Božího. Nespokojuje se jen tím, že praví těm, kdo ho následovali, že všechny jejich náboženské praktiky, pro něž v minulosti už tolik trpěli, jsou dobré, ale připojuje, že budou-li tak jednat, budou Bohem blahoslaveni. Žádné slovo důtky, žádná hrozba trestem, ale slova naděje jim říká, že byli blahoslaveni, když tolik trpěli! A nyní čtěme:

"Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské. Blahoslavení tiší, neboť oni zemí vládnouti budou.

Blahoslavení, kteří lační a žízní po spravedlnosti, neboť oni nasyceni budou. Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou." (Mat V,3-7)

Podivuhodná slova. Slova, která osvěžují a připravují ke spojení s Bohem každou bytost nábožensky cítící. Ani slovo výčitky nepřišlo Kristovi na mysl. Ani slovo pokoření, na skutky spáchané dříve, kdy jsme byli podněcováni nevědomostí, nezkcrocenými vášněmi a neřestnou činností! Nejenom naše minulost může být odpuštěna a zapomenuta, ale dokonce vše, co jsme učinili, může být považováno za upřímný pokus porozumět vůli Boží. A ještě více, všechny naše minulé činy mají nás odvést k dobrým koncům.

A tu plni důvěry v sama sebe a zářící radostí nad touto myšlenkou, Židé, před chvílí ještě sklíčení, nyní jsou připraveni, aby uslyšeli úžasné slovo: "Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha vidět budou." (V,8)

Modlitby, dostatek pokání a odříkání přinášejí spravedlivé výsledky, ale hlavní podmínka, abychom viděli Boha, je čistota srdce a nemůže ji dosáhnouti, nemá-li náš náboženský život jiného cíle, než jej vidět. To, a nic jiného. Snažme se to pochopit, neboť je to velmi důležité. Touha vidět Boha nesmí být zastíněna ničím, ani myšlenkou na věčnou spásu.

A Kristus nám i dále dává naději i odvahu. V jeho podivuhodném kázání na hoře nenacházíme ani jednu větu, která by nás ponižovala nebo která by nás vrhala do propasti beznaděje. "Blahoslavení, kteří protivenství trpí, neboť jejich je království nebeské," praví dále.

"Blahoslavení jste, kdykoliv vás budou tupiti a pronásledovati a lživě proti vám mluvit všechno zlé pro mne." (Mat V,10-11) Vidíte zde třebas jen jedno zmalomyslnující slovo? Ne. Poslyšte nyní, co ještě řekl Syn člověka, Vtělení Boží: "Radujte se a jásejte, poněvadž hojná jest vaše odplata v nebi, neboť tak pronásledovali proroky před vámi." (Mat V,12)

Těmito slovy nás Spasitel pozdvihuje a staví na tutéž úroveň, na níž byli proroci minulosti, kteří také byli lidé a dosáhli čistých výšek osvětlení vírou v sama, vírou, která je napřed připravila, aby obdrželi milosrdenství Páně a na to, aby je užívali nejlepším způsobem.

Přeji si vás zde zvláště upozornit na velmi důležitou skutečnost, že milosrdenství Boží se nikdy nekupuje. Plyne nepřetržitě jako voda, která prýští z nevyčerpatelného pramene.

Musíme se povznést až k němu, poznati je, smýti v něm své hříchy a stát se navždy svobodnými. Kristus nám praví: "Nezoufejte při myšlence, že jste trpěli. Všichni proroci, kteří žili před vámi, museli mnoho trpět pronásledováním, ale byli si toho vědomi a našli prostředky, jak je přemoci. Také vy můžete dosáhnouti téhož míru a téže radosti, budete-li následovati jejich příkladu."

A On, plný milosrdenství, nás dále posiluje: "Vy jste sůl země.... Vy jste světlo světa.... Tak svět' světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích." (Mat V,13-16)

Zástupy poslouchaly chtivě jeho slova, každé z jeho slov jim dodávala odvahy a naděje. Mohly konečně zdvihnouti hlavu, pocítily se probouzet jejich lidské vědomí a vyjít ze stavu tažného dobytka, v němž se nacházeli po generace pronásledováním, jehož byli oběti a pocitem slabosti, jež jim byla vštěpována. V této psychologické chvíli se zdálo, že se jejich mysli zmocnila pochybnost. Řekli si asi

k sobě: "Čemu nás ten člověk vlastně chce naučiti?" Celý život museli poslouchati, že jsou neužitečními, odsouzenými k věčnému zatracení. Byli nakaženi myšlenkou, že Ten, kdo je čeká v nebesích, není Otcem plným dobroty, nýbrž krutým a neúprosným Bohem. A nyní se jim tu říká, že jsou lidskými bytostmi, které se rovnají starým prorokům! Ten člověk, co jim to říká, ať je čím chce, nemohl by konati zázraky. A přece, což je neučí věcem, jež se jim vždy vykládali opačně, než jak učí zákon? Tak asi vypadaly jejich pochyby! Bezstarostné davy přijaly zřejmě vše, co jim diktovali mocní té země, žily ve stavu takového ponížení, že považovaly za zločin svobodně myslet. Také se doslovně řídily podle toho, co jim bylo nařízeno, zůstávajíce v nejhlubších temnotách pokud se týče ducha nebo významu věcí. Zřídka kdy se z osobní potřeby přibližovaly

k náboženství, vykonávaly je, nebo lépe řečeno plnily určité obřady nebo ceremonie, k nimž je nutil strach před trestem, pokud nebyly též vábeny myšlenkou na dobrou odplatu a odměnu.

Ale když se lidé dostanou na úroveň uvažování, první věc, která se u nich projeví, je pochybnost vznášející se mezi tím, čemu se naučili a tím, co cítí, mezi postojem a skutečností. V tomto přirozeném vývojovém období směřujícím k náboženskému životu, nezřídka se setkáváme s lidmi, kteří zcela opouštějí náboženské úkony a vedou bídný život vše zamítajících bezvěrců. Je politováníhodné, že v tomto kritickém období náboženského vývoje tito lidé nemohou vždy vejíti do styku se skutečným

náboženským učitelem. Mezi hustými temnotami a plným světlem je nevyhnutelný prostřední stav, který nazýváme průhlednost ducha: není ani

v temnotách, ani ve světle, ani v neskutečnu, ani ve skutečnu.

V tomto stavu, aniž je však dosud upevněn v pravdě, člověk už nemůže kráčetí slepě. Jestliže si přejeme upřímně hledati spojení s Bohem, tento trapný stav je nevyhnutelný. Tento psychologický moment pochybování dostavil se u Židů, když poslouchali kázání na hoře. Ale učitel, plný lásky a milosrdenství, jim přicházel na pomoc, aby je vyzvedl z jejich těžkostí. Řekl jim: "Nemyslete si, že jsem přišel rušit zákon a proroky, nepřišel jsem rušit, ale naplnit."(Mat V,17)

Bratří a sestry, zde jest Boží Posel, který nám byl zvěstován, poznejme jej.

VI. "Čiňte pokání, neboť království nebeské jest blízké"

To bylo první slovo Syna božího k lidstvu, které ho očekávalo. Muži i ženy z Judeje se učili od svých kněží, že Všemohoucí jim má poslati Mesiáše, svého Posla. A v tom smyslu kázal Ježíš Kristus těm mužům a ženám. Syn byl v neustálém spojení se svým Otcem a proto mohl říci: "Království Boží je blízké." (Mat IV,17)

Pro nás jest království nebeské vzdáleno hodně daleko za klenbou modrého nebe, kdož ví, kde? Ale Kristus praví, že je blízko. Po celé generace, kněží, kteří sami nekonali své náboženství, klamali ubohé Židy. Po generace jim říkali, že není možné, aby snili o nebeských blaženostech, dokud jsou ve smrtelném těle a tito ubožáci, hypnotisováni touto myšlenkou, jim téměř věřili. Neznali Pravdu a nepřestávali trpět. Tu však někdo je tu, kdo jim říká

z vlastní autority, že království nebeské je blízko a s ním i, aby činili pokání! Ať si uvědomí své minulé činy a svá nenasytná přání, způsobená nevědomostí. Mohou-li to učiniti, ucítí, že království nebeské je blízko.

Nyní však, mí drazí posluchači nebo vy, čtenáři této knihy, si vytkněte možné, že království nebeské bylo blízko jen jemu, Synu Božímu, ale nikoliv Židům, kteří jej poslouchali. Jestli je to z vaší strany námitka dogmatická, nemám, co bych připojil. Chcete-li však rozumově uvažovati, tu si musíte vybrati mezi dvěma

možnostmi: buď neuznati Krista jako představitele pravdy, jíž je on sám, nebo přijmouti jeho slova jako výraz čisté pravdy, což znamená: Ti, kdož činí pokání, najdou království nebeské v sobě.

Dokonale rozumím vašim rozpakům, drahý bratře. Řeknete mi, že jste činil pokání ne jednou, ale vícekrát, ale že jste nikdy nepocítil ani slabý ohlas božské harmonie. Je dokonce možné, že jste se kál během svého života tisíckrát, ale stále pro touž chybu. Vaše pokání nebylo nikdy dokonale upřímné. Nejlepším důkazem toho je, že jste se vždy znovu dopouštěl téhož přestupku, kterého jste před tím již mnohokrát litoval a zase jste se ho znovu dopustil. Něco podobného se nemůže stát člověku, který uvědoměle koná své pokání. Mějte trochu strpení a já vám ukáži, čeho jste si zůstal nevědomý po celý život. Především, když jste se dopustil chyby, učinil jste ji z neprozřetelnou ukvapeností, jejíž jste nebyl pánem a která zatemnila váš rozum. Toto zatemnění vás přimělo a donutilo, abyste jednal takovým způsobem, že když jste si později uvědomil jeho pravou podstatu, styděl jste se za ně. Přejděme nyní k druhému bodu.

Byl jste si úplně vědom svého minulého činu, toho činu, který jste později považoval za nehodný sama sebe? Ne, kdyby tomu tak bylo, jak byste byl mohl upadnouti do téže chyby? Po prvé když jste byl pokoušen a ukvapeně jednal, byl jste nesen prudkým dojmem a vlnou touhy, namísto opravdovou špatností, neboť té jste si nebyl ani vědom. Měl jste před očima jen budoucí uspokojení. Později, když jste si už myslel, že jste si vědom své chyby, opět jste si ji neuvědomoval. Opakování této chyby během vašeho života je toho jasným dokladem. Řekli vám, abyste činil pokání a vy jste je dělal, ale bez nejmenšího citu. Abychom mluvili upřímně, dělal jste je mechanicky. Proto říkám, že jste byl stejně nevědomý v prvním i v druhém případě, když jste se dopouštěl téže chyby a když jste při tom činil pokání.

Kristus praví: "Čiňte pokání," a my je činíme a přes to nepocítujeme v sobě království nebeské. Kde je chyba? Říkám "chyba" poněvadž nechci dělati tajemství ze zřejmé skutečnosti. Chyba je zajisté u vás, u nichž gesto pokání jest jen přetvářkou. Když Kristus praví "čiňte pokání", má na mysli, aby všichni ti, kdo touží po království nebeském činili pokání skutečně vážně a ze všech nesčetných skutků. Nikdy si nepřál, abychom šli po dvou souběžných cestách nevědomé činnosti a lehkomyšlného pokání. Abychom se mohli vážně káti z činu, kterého jsme se podle našeho zdání neměli dopustit, je třeba, abychom dobře znali

povahu takového činu. Tuto zkoušku musíme udělat podrobně, aniž bychom zapomněli na nějakou podrobnost činu samého a musíme si dobře zapamatovat důvod, pro který jsme byli pokoušeni a jak jsme se chovali po celou dobu oné nerozumné činnosti. Musíme vycvičiti svou paměť, aby shledala všechny podrobnosti našeho chování a pak se musíme snažiti, abychom duševně potřeli, co jsme učinili a máme žádati Boha o pomoc a milosrdenství. Známe-li příčinu a následky své špatné činnosti a když milost Všemohoucího v nás jedná, aby udržela naše vědomí bdělým, pak se naše pokání stane úplné, cítíme se očištěni a blízcí království nebeskému. Budeme-li takto postupovati v určitém počtu případů, brzy zjistíme, že myšlenky, vyslovené Synem Božím, byly vždy pravdivé a porozumíme potom lépe slovům božího Posla: "Nebe a země pomínou, ale slova má nepomínou."(Mat XXIV,35)

Kristus nikdy neřekl, že království nebeské může být dosaženo až po smrti a že do něho nemůžeme vejít během tohoto života. Naopak, slyšíme, jak praví: "Království nebeské je blízké," což znamená, že je blízko nás.

Lidé, kterým chybí víra, kteří nevykonávají své náboženství, kteří jsou ustavičně poděšeni svými špatnými činy, kteří se ustavičně trápí při myšlence na budoucí tresty, odstrkují daleko od sebe Nebe a zároveň Otce, který je na nebesích. Ať uvěří v evangelium Syna Božího, jehož ústy mluvil k nám Pán a necht' uvedou ve skutek aspoň jediné z jeho slov! Ať začnou s tím a pak teprve, zbude-li jim čas, ať diskutují o pravdivosti slov Kristových! Uskutečníme-li totiž upřímně jeho rady, obdrží světlo a porozumí lépe slovům Kristovým, jenž je Spasitel světa. Vy pak, mí bratří a sestry, kteří jste se utekli do příbytku Otcova, prostě tak, jak vás učil Syn: "Kdykoliv se modlíte, nebudte jako pokrytci: ti se rádi modlí

v synagogách a na rozích ulic, aby byli viděni od lidí. V pravdě pravím vám: Mají už odplatu svou! Ale, ty, kdykoliv se modlíš, vejdi do své komůrky, zavři dveře a modli se svému Otci v skrytosti a tvůj Otec, který tě vidí, odplatí tobě zjevně.

Když se modlíte, netlachejte jako pohané. Ti totiž myslí, že budou vyslyšeni pro svou mnohoslovnost. Nebudte jim podobni! Vždyť váš Otec ví, čeho potřebujete, dříve než ho prosíte. Modlete se takto: Otče náš, jenž jsi na nebesích, přijď království tvé, buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi. (Mat VI, 5-10)

Čtème opět a opět tuto prosbu a zjistíme sami, že Kristus opakuje své učení, když po slovech "království nebeské je blízko" buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi.

Příčina předchází vždy následku, očekávání jde před uskutečněním. Stejně je tomu s činností, které předchází výsledek. A právě tak jako příčina je ještě neprojeveným následkem, tak také výsledek je už ukryt v činnosti. Přejeme-li si tedy upřímně vejíti ve styk s Otcem, který je v nebesích, musíme se chovati a jednati jako opravdové a hodné dítky Otcovy. Otec je sama Pravda, musíme tedy my, jeho děti býti přísně pravdiví. On je čistý duch, jelikož jsme jeho dětmi, musíme se očistit a zbavit se všeho, co není duch.

To všechno, tak snadné k pochopení, Židé zapomněli. Konali své náboženské povinnosti velmi složitým způsobem a kalkulovali při tom, jak dlouho budou v nebi vzhledem k vykonaným skutkům. Zapomněli na základní skutečnost, že Bůh je všemohoucí a především milosrdný. Ve svém nesprávném zachování náboženství zapomněli, že jejich cílem je býti s Bohem. Jejich zapomnětlivost, jak se zdá, šla tak daleko, že ze svého náboženství zcela odstranili existenci Boha a nahradili ji vyhlídkou na nebeské slasti. A Kristus musí těmto zbloudilým izraelským dětem připomínat: "Hleďte nejprve království Boží a jeho spravedlnost a vše ostatní bude vám přidáno." (Mat VI,33)

Měli bychom citovati tato slova Syna Božího těm, kdo hloupě diskutují o přesnosti učení Kristova. Chtěli bychom jim říci přátelsky: "Uved'te tedy u sebe v život jednu nebo dvě myšlenky Kristovy a pak k nám přijďte o tom diskutovat."

Vidíme Krista připravovat své bratry Židy na pokání a očistu, aby mohli pociťovati království nebeské v sobě. Jelikož byli stále pronásledováni, poklesli na úroveň zvířat a poslouchali zákonů džungle: útok za útok, nenávisť za nenávisť. Aby obrodil tyto zbloudilé dítky Nejvyššího, aby je přivedl do jejich přirozeného slavného stavu, Syn člověka jim pravil: Slyšeli jste, že vám říkali: budeš milovati svého bližního a budeš nenávidět svého nepřítele. Ale já vám pravím: "Milujte své nepřátele, dobrořečte těm, kteří vás proklínají, čiňte dobře těm, kdo vás nenávidí a prostě za ty, kdo

s vámi špatně zacházejí a kdo vás pronásledují. Tak se stanete syny svého Otce v nebesích, neboť on svému slunci dává vycházeti na zlé i dobré a deště sesílá na spravedlivé i nespravedlivé. Milujete-li totiž jen ty, kteří milují vás, jaká je vaše

zásluha? Což nečiní totéž i celníci? Buďte tedy dokonalí, jako jest dokonalý váš nebeský Otec." (Mat V,43-46-48)

Kdo opravdu miluje lidstvo, nemůže se zastavit na poloviční cestě. A proto nejen že Kristus říká, že království Boží je blízko, ale i nadále připravuje Židy k nejplnější dokonalosti. Chce, abychom byli všichni dokonalí jako je náš Otec, který je na nebesích. Ano, království nebeské je blízké pro nás všechny. Máme jen začít v ně věřit a připravovat se, abychom se stali opravdovými princí tohoto království a těšili se z něho. Království nebeské zřídka kdy přichází

k těm, kdo nemají víru v sebe a kdo se považují bez přestání za slabé, ubohé a horší než otroci. Někdo nám může odpovědět, že ať jsme klesli sebe níže, můžeme být v okamžiku spasení, jestli je to vůle Všemohoucího a naopak, ať je naše vlastní úsilí po dosažení království nebeského jakékoliv, nikdy nám nebude možno do něho vejít bez pomoci milosti a milosrdenství Božího.

Přihlížíme-li jen k zevnímu smyslu, je to důvod víc než pádný. Když však zkoumáme život těch, kdo se podle toho řídí, zjišťujeme, že často dělají všechno sami ze sebe a že za takových okolností zapomínají dokonce na přítomnost boží v jejich životě. Když jejich svědomí je pálí a když se úplně topí v blátu, které sami vytvořili, utíkají se k sofistickým argumentům: Bůh může udělati, co chce, je jediný Všemohoucí. Žádný zákon jej nemůže ani vázat ani vést.

Abychom však dospěli ke správnému pochopení toho, musíme se připravovat tak, abychom nikdy neměli zapotřebí pomoci zákona v krisích našeho života. Jediným prostředkem, jak porozumět, že náš Otec je Všemohoucí, je snaha státi se tak dokonalým jako On.

Jediný prostředek, jak porozumět pravé podstatě božství je stát se jím sám. Miliony Židů poslouchalo zákony odhalené Mojžíšem, avšak jen velmi malý počet z nich porozuměl jejich skutečnému významu. Degenerace velkého židovského náboženství byla příčinou utrpení a pronásledování jeho adeptů a první příčinou této degenerace byl nedostatek praxe. Zastaví-li se náboženské proudy, vytvoří se v nich příživnické vegetace a zbují obřady a ceremonie. Není-li živého příkladu, lid se ze zoufalství připne

k tradici. Zapomenou-li lidé na lásku Boží, zasvěťí všechnu svou sílu k dosažení nebe a to ne proto, aby tam žili s Bohem, ale aby mohli i nadále požívatí pozemských radostí. Jestliže si vroucně nepřejeme uskutečnění Boha jako svého ideálu, používáme jej

jako nástroje

k opatření nebeských radostí. Marně ti, kdož jsou zaujati smyslovými požitky, obětují Bohu klenoty, aby se mu zalíbili. Nejdražší chrámy, vystavěné, aby sloužily za sídlo Boží, nedovedou jej svést. Kristus praví: "Střádejte poklady v nebi." (Mat VI,20)

Hmotné poklady, i když se nám zdají velmi cenné, nemají u Boha ceny. Vy, kteří ho považujete za krále nebes, pomýšlejte na to, co je jeho království! Neexistuje zrnko písku, které by mu nepatřilo! A vy jste ho chtěli dojmouti, když mu nabídnete pozemské poklady? Pane, ušetř nás, abychom se znovu nedopouštěli takových chyb!

Skloníte-li se pokorně před Bohem a zcela se mu odevzdáte, přijme vás. Chcete-li se zbavit všeho, co je ve vás hmotné, pak vás naplní svou přítomností, neboť on je duch.

Ve své nevědomosti a neznalosti ztrácíme čas pomíjivými světskými radovánkami, zatím co se nám přímo nabízí ustavičná Blaženost. Syn Boží nedělá rozdílu, zve každého z nás, abychom se podíleli s ním na pokladu, který je jeho a hlasitě nás zve: "Čiňte pokání, neboť království Boží je blízko." (Mat IV,17)

Děti Izraele, tato skvělá příležitost vám unikne. Božský posel je před našimi dveřmi, vyzývá nás, abychom byli připraveni a bdělí, abychom opustili svou minulost s jejími příčinami a následky a káli se. Vyzývá nás, abychom se znovu zrodili a mohli tak vejít do království nebeského, abychom se stali tak dokonalí jako náš Otec

v nebesích. Nechcete ho poslouchati? Chcete ho zarmoutiti tím, že nedopřejete sluchu jeho slovům? Chcete zůstatí vzadu, připoutání

k myšlence povinnosti a všeho toho, co jste si vytvořili svými žádostmi? Chcete jednati jako ti, kdo rozmlouvali s Kristem:.....a jeden z jeho žáků mu pravil: "Pane, dovol, abych napřed pohřbil svého otce." (Mat VIII,21)

Ale Kristus má naspěch. Nemůže se již dočkati, aby přinesl poklad. Nemůže čekat na ty, kdo zůstávají připoutání ke zvykům a zvyklostem. Nemá času ohlížeti se zpět. Nabízí něco, co je nad časem a prostorem a praví: „Následuj mne a nech ať mrtví pochovávají mrtvé." (Mat VIII,22)

Když Petr a Ondřej vrhali své sítě do moře pravil jim Kristus: "Následujte mne a já vás učiním rybáři lidí." (Mat IV, 19-20)

Ale jak se připravit k jeho následování? Nejmilosrdnější Syn Boží sám, jenž káže království Boží a jenž chce, abychom všichni byli tak dokonalí jako Otec nebeský, nás poučuje, jak máme jednat. Nic nevlastnit, neboť pozemské statky jsou nepřekonatelné překážky na cestě, která vede ke spojení s Otcem. Zřekněme se jich tedy. Ale způsob, jemuž Ježíš učí, je zcela odlišný od způsobu jiných učitelů. Jeho slova nejsou prázdnými zvuky, nýbrž jsou obrazem jeho života. Praví: "Lišky mají doupata a ptáci nebeští hnízda, ale Syn člověka nemá, kam položit hlavu." (Mat VIII,20)

Židům v jeho době, kteří ztratili víru a mechanicky zůstali připoutáni k tradici, platila první výzva Kristova: "Čiňte pokání, neboť království boží je blízko." Tato výzva zaznívá ještě k našim uším. Jedině ti, kdo jsou ochotni porozumět těmto slovům, dají se proniknouti jejich jasným zvukem díky vytrvalé kontrole vnitřní a zevní.

Tato výzva je slyšena muži a ženami, kteří se snaží vyprostít z hypnotismu slabosti a nevědomosti. Výzva je slyšena těmi, kdo se z úrovně zvířecí zdvihají do úrovně lidské, protože jsou původu božského a uhodila hodina, v níž mohou uzavřít svůj kruh. Je však ještě mnoho těch, kdo se válejí v blátě smyslových žádostí a lehkých rozkoší a pro ty je výzva ztracena. Ti možná řeknou, že království nebeské lze uskutečnit až po smrti milostí Boží a že na zemi je něco takového nemožné. Proč by tedy ztráceli čas takovým marným úsilím? Těšme se, praví, z toho mála, které je nám dosažitelné! Vše, co mohu doporučit těmto svým bratřím a sestrám, kteří žijí v takové nevědomosti, je, aby pozorně četli podobenství o rozsévači, jehož dobré semeno bylo ztraceno, poněvadž padlo na skalnatou půdu. Nicméně nejsou zcela ztraceni, neboť Syn Boží, pln milosrdenství, praví: "Připravujte se na přijetí království nebeského." Jeho vlastní slova jsou: "Čiňte pokání, neboť království Boží je blízko."

VII. Bůh je Duch

a kdo jej uctívají, mají jej uctívat v Duchu a Pravdě

Prominete mi, když přejdu přes některé části života Spasitelova, které se týkají především různých zázračných uzdravení. Nejen, že věříme, že je Kristus mohl učinit, ale jsem jist, že je též skutečně učinil a že tytéž zázraky potom opakovali křesťanští světci.

Bude to z mé strany velká chyba (a v tomto případě se pokorně omlouvám), prohlásím-li, že mě tyto malé zázraky vůbec nezajímají? Co hledám, je největší ze všeho, věčná spása, která se nám nabízí milosrdenstvím a milostí Syna Božího. Má žízeň po ní je tak veliká, že ve srovnání s ní uzdravování hmotné, duševní a intelektuální mají pro mne malou cenu.

Když jsem začal uctívati Krista, nepomyslel jsem, abych se před ním pokořil (na štěstí nemyslete si, že jsem hrdý). Chci říci, že vím, že je velmi malý rozdíl mezi Synem Božím a Bohem samým a když věřím v přítomnost Spasitelovu, žádám jeho milosrdenství, aby učinil největší zázrak, jaký je vůbec možný a po němž toužím: Věčnou spásu.

Jaká škoda, že vás nemohu požádati, abyste se všichni připojili k mé modlitbě. "Spasiteli, nežádám si ani slávu ani proslulost, nepřejí si nic z bohatství světa a nestarám se o to, zda budu mít krásné nebo zdravé a mohutné tělo. Mým neustálým přáním a spíše mou horoucí tužbou je, abych dospěl ke spojení s Bohem." Víím až příliš dobře, že vás nemohu vyzvati, abyste se ke mně připojili, víím, že jste zaujati myšlenkou tisíců a tisíců povinností a že můžete slyšet mou výzvu, jen když si uvědomíte marnost těchto úkolů. Nicméně vás zapřísahám ve jménu Spasitelově, abyste jej poslouchali, jemu rozuměli a jej následovali. Křesťané podle jména, zvyku a kultu, vybízím vás, abyste se stali křesťany životem a v pravdě. Nechť však ti z vás, kteří sledujete skutečně cestu, již nám ukázal Kristus, Syn Boží, mně dají své požehnání, protože bez jejich požehnání, bez jejich příkladu bude mi velmi těžko pokračovati na úzké cestě, která vede k Bohu.

Historie doby, v níž žil Kristus, zdá se dnes opakovati. Téměř jsme zapomněli na příkazy Páně a sledujeme vlastní tradice. Spasitel praví: "Krásně zlehčujete příkaz Boží, abyste zachovávali svou tradici." (Mar VII,9)

Došli jsme k úplnému spoutání tradicí. Společnost je jen nakupení tradic a tak v určitých částech země náboženství tak zdegenerovalo, že už je jen snůškou tradic. Mnoho žáků Kristových zapadlo do bezedného jícnu tradice a ve všech svých modlitbách ho jen nazývají Pánem a žádají ho o milosrdenství a podporu ve hmotném blahobytu.

Snažme se odhaliti důvod, proč ještě trpíte vy, kteří se k němu uchylujete? Poslyšte, co nám říká a posuďte se sami: "Proč mně říkáte Pane, Pane a neděláte, co vám pravím?" (Luk VI,46)

Kdybychom jej sledovali, byli bychom už podali svědectví o jeho slovech očišťujících duši. Je jisto, že jsme lidé malé víry a především velká většina lidí miluje své radovánky a uctívá své pohodlí, takže Bůh a jeho Syn byli nahrazeni veřejným míněním a zbožím, sloužícím k pohodlí. Navštívujeme-li chrámy, prosíme, abychom obdrželi všechno možné, ale neprosíme, abychom měli lásku k Bohu. Neradi jsme rušeni v našem způsobu života, nenávidíme jakoukoliv změnu svých zvyků a návyků, pokud tyto činí život pohodlnější. A jestliže nás církevní otcové pobízejí, abychom se stali opravdu zbožní, ptáme se jich, jak prováděti náboženství a zůstatí nábožný, aniž začneme s odříkáním! Za takových okolností je zcela nemožné, abychom pochopili slova Kristova: "Nepečujte úzkostlivě o svůj život, co byste jedli, ani o své tělo, čím byste je odívali. Pohleďte na ptactvo nebeské, že neseje, ani nežne, ani neshromažďuje do stodol a váš Otec nebeský je živí. Nejste vy dražší než ono?.....Hledejte nejprve království Boží a spravedlnost jeho a toto všechno vám bude přidáno." (Mat VI, 25, 26, 33)

Spasitel se nás ptá: "Nemyslíte, že máte daleko větší cenu než zvířata?" A přece podle kterých známek poznáte, že je tomu tak? Zdá se, že je málo znaků, jimiž se liší zvířata od obyčejných lidských bytostí? Klesli jsme tak hluboko, že jsme zapomněli na svou skutečnou podstatu. Zapomněli jsme, že i zevně je člověk nejkrásnější ze všech tvorů božích. Bůh stvořil člověka naposled a učinil ho podle svého obrazu. Měli bychom si to uvědomit a jednou pro vždycky přestat se posmívat jeho dílu. V tomto období zneuctění našich duševních schopností velmi těžko pochopíme pravou důležitost pravdy "Bůh je Duch". (Jan IV, 24)

Ale Syn Boží, pln milosrdenství, nám podává svědectví o své podivuhodné a bezmezné trpělivosti. "Proste a bude vám dáno, hledejte a naleznete, tlucte a bude vám otevřeno, neboť každý kdo prosí, dostává, kdo hledá, najde a kdo tluče, tomu bude otevřeno." (Mat VII,6-7)

Syn Boží slibuje, že vám dá, co žádáte. Žádejte, mí přátelé, proste ho, aby se vám projevil, pochybujete-li o jeho přítomnosti a slovech. Neboť kdo lépe, než-li on, by mohl dáti důkaz o své existenci? V dávných dobách byli lidé, kteří ho viděli a tehdy bylo více těch, kdož jím byli spaseni. Ale i za našich dob aspoň někteří lidé žijí ve spojení s ním. Ale stačí vám slyšeti tuto dobrou zprávu? Ne, pochopiti, že spása je věcí možnou, nemůže vás úplně uspokojiti. A důkazy o tom jsou zde, neboť vy nebudete skutečně šťastni, dokud sami neochutnáte spásy. A nyní, kladete-li si

otázku, jak získati spásu Spasitele, je ochoten vám v tom pomoci. Praví vám: "Proste!"

Spasitel dále praví: "Bůh je Duch." (Jan IV, 24)

Máme-li porozuměti těmto slovům, je třeba, abychom se snažili ulehčiti nákladu, onomu břemeni našich starých návyků, které tak těžce doléhá na naše bedra. Neříkám vám, abyste se zbavili všeho a následovali Pána, neboť vím až příliš dobře, že by vám něco takového bylo velmi nemilé a že byste se o to ani nepokusili. Spokojím se s požadavkem opravdu rozumným a přijatelným pro všechny, kdo hledají mír. Abyste nic nepřidávali k nynějšímu, beztak již těžkému nákladu.

Odříkání je něco, co se uskutečňuje velmi těžko. Pro většinu z nás pouhé pomyšlení, že bychom byli nuceni rozloučiti se se vším, co se týká peněz a bohatství, nás činí nešťastné. Kristus o tom dobře věděl a proto řekl: "Jak těžko vejdou do království Božího ti, kdo lpí na penězích." (Mar X, 24)

Ti, jejichž smysl je naplněn myšlenkou na zlato a bohatství, nemohou Boha považovati za Ducha a stejně tak nemohou ti, kdo se namáhají strádati poklady, míti z nich výhody a zvětšovati je všemi spravedlivými i nespravedlivými prostředky. Bohatý člověk nemůže býti nikdy zbožný. Slyšte, co říká Syn Boží: "Nikdo nemůže sloužiti dvěma pánům, nikdo nemůže sloužiti Bohu a mamonu." (Mat VI, 24)

Vidíme tedy jasně, že chceme-li vstoupiti na cestu porozumění náboženství, musíme si zvolit jen jednoho pána a je-li naším cílem spása, jediným učitelem, jež můžeme poslouchat, jest Kristus sám.

Kristus praví: "Bůh je Duch a kteří jej uctívají, musí jej uctívati v duchu a v pravdě." Je možné, aby člověk uctíval Boha v duchu? Ano, avšak jen tehdy, když se sám považuje za ducha. Naše prosby, naše způsoby uctívání jsou obyčejně lidské a přestože těmi prosbami a uctíváním máme v úmyslu se obracet k Bohu, který je Duch, ve skutečnosti se s nimi obracíme k nadčlověku vlastního pojetí, který nám má pomoci ve všech těžkostech, jež sami neumíme překonati. Naše pojetí Boha se mění podle našich přání a stavu mysli. Ten, který je Neproměnný, musí v našich rukou postoupiti tisíce proměn, protože naše denní potřeby vytvářejí nové bohy, pro každý okamžik našeho života. On je pouhý Duch, nic na něm není hmotného. Protože většina našich potřeb je hmotného rázu, jen málokdy se přibližujeme k Božství, které je Duchem. Přibližujeme se ke světcům, kteří byli lidskými bytostmi jako my a uctíváme je. Často se totiž netroufáme žádati

Boha za hmotné blaho, a proto se utíkáme k těmto nižším božstvům, jimiž jsou světci. Někdy opět, když pochybujeme o existenci Boha, což se stává během života častokrát, utíkáme se o pomoc k jeho Synovi. A stále se vyskytuje tatáž těžkost, že od Ducha lze těžko žádati, co je hmotné. Duch je vždy oproštěn od hmoty. Jsme duchové, ale my tuto duchovou existenci pociťujeme až tehdy, když se dokonale oprostíme od hmoty a smyslových tužeb. Je omylem domnívati se, že jsme duchem skrytým ve hmotě. Myslíme-li na věci hmotné, nemůžeme se považovati za ducha. Tato existence poloduchovní, polohmotná, v níž jsme, je zdrojem všeho utrpení. Hmota v pravém slova smyslu nikdy netrpí a čistý Duch teprve ne. Čím více člověk stoupá ve svém vývoji ke skutečné existenci, jíž je Duch, tím více trpí a musí trpěti, dokud se zcela nevysvobodí ze hmoty a dokonce dokud úplně na ni nezapomene a stane se svobodným Duchem. Jen tehdy je dosaženo spásy a blaženosti. Vidíte, jaký se tu předkládá rozpor nám, uctivatelům Kristovým: potřebujeme jeho pomoci a on nám praví, že je Duch. Jak se potom k němu přiblížiti? "V Duchu." Pravé uctívání Boha se může dostaviti teprve tehdy, když se staneme Božími bytostmi. Čili, protože jsme nedosáhli tohoto stavu, uctíváme Boha a prosíme jej jen proto, abychom obdrželi časný užitek a byli zbaveni utrpení a běd všeho druhu. Avšak člověk se vyvíjí. Přechází z těla zvířecího do těla lidského, stane se zralým člověkem, který chápe nutnost překonati světská přání a který trpí, když vidí všechny těžkosti, jež bude muset překonati, než dosáhne zmíněného ideálu. Z boje o denní hmotnou existenci přechází k boji o život věčný. Když se stane vědomý a vyvinutý, méně přemýšlí o svém starém já. Nepřikládá už tak velkou důležitost onomu přání hmotného blaha pro sebe samého, jež ho kdysi tolik poutalo a vidíme ho, že se zabývá řešením jiných problémů a to rázu duchovního. A teprve tehdy, když pro nás náš hmotný život ztratí důležitost, začneme rozuměti, co ve skutečnosti znamená slovo "Duch". Musíme se sami státi duchem a pak můžeme pomyslet na uctívání Otce, který je v nebesích. Nejčistší způsob uctívání Boha je ten, při němž bez přestání pociťujeme přítomnost Boží a rozumí se samo sebou, že při přítomnosti oceánu blaženosti nemůžeme si přát nic jiného než právě blaženost samu.

Vidíte tedy jasně, proč nám Kristus praví, abychom se očišťovali, abychom zapomněli na své mylné pojetí hmotné existence a stali se jen duchem, který by jen uctíval Boha, jenž je Duch. Porozumíme lépe důležitosti slov Kristových, všimneme-li si trochu více jeho slov: "Věř mi, ženo, blíží se hodina, kdy ani na této hoře ani v Jerusalemě nebudete uctívati Otce." (Jan IV, 21)

"Ale blíží se hodina, ano již tu je, kdy opravdoví ctitelé Boha budou uctívati Otce v duchu a pravdě. Vždyť Otec hledá takové své ctitele." (Jan IV, 23)

Kristus říká, že máme uctívati Otce v duchu a pravdě. Věděl dobře, že většina "věrných" se modlí jen okrajem rtů. "Tento lid mě ctí svými rty, ale jejich srdce je velmi vzdáleno ode mne." (Mat VIII,15)

Kristus věděl velmi dobře, že jeho uctívatelé jsou z velké části nevědomí lháři bez víry a snadno zapomínající. Nedostatek pevného ideálu v životě člověka, který touží po nábožném životě, dělá z něho snadnou oběť prchavých myšlenek a v tomto stavu duševní nejistoty četná přání v podobě náboženských ideálů jej bude pokoušet a klamat. Protože nemá určitého životního cíle, jeho duch je rozptýlen tisíci různými myšlenkami a nejhorší je, že se u žádné z nich nikdy vážně nepozastaví. Bere všechno na lehkou váhu a proto nemá důvěru v sebe. Člověk, kterému chybí víra, necítí se nikdy zodpovědný za to, co myslí, co říká a co dělá. Jedná, aniž si vůbec uvědomuje, co vlastně dělá. A tak, ačkoliv si toho možná vůbec není vědom, neustále obelhává sám sebe. Kdo se dopouští těžké chyby, že vede život bez cíle, může činiti jen úsilí nenapravitelná a marná. Je-li v kostele jeho myšlenky utíkají všemi směry, jen ne k předmětu uctívání. Jde ke knězi a žádá jej o radu, aniž často sám ví, jaká je přesná povaha jeho těžkostí. A když konečně přijal rady náboženských učitelů, plných trpělivosti, nehledí je uskutečnit pro nedostatek víry. A Kristus nás učí uctívati ho v duchu pravdy. Je snažší býti pravdivý k jinému než k sobě. Považujeme-li Boha za nejvyšší bytost a něco mu slíbíme, ať už se jedná o úkon osobního pokání nebo nějaký druh splátky, kterou mu vyplácíme za dobrodiní, jež od něho žádáme, děláme všechno možné, abychom splnili svůj slib. Když však jde o to, abychom byli pravdiví vůči sobě samým

z lásky k pravdě, zabloudíme často velmi daleko a neřídka slyšíme z úst inteligentních a podle všeho vážných lidí, hrozná slova jako tato: "Když se můžeme zbaviti nesnází lží, proč bychom tak neučinili? Což nám Bůh nemůže odpustit, když je nejvyšší milosrdný?" K těmto argumentům se zhusta neuchylují proto, aby přesvědčili Pána. A nejsmutnější je, že ti, kdo takto jednájí, vědí dokonale, že se dopouštějí trestuhodného činu. Upřímnost, která je základem pravdy, je duší náboženství. Ani přítomnost ani budoucnost nenáleží těm, kdo postrádají upřímnosti. Jako mrtvé listí na podzim, jsou tu na milost všem větrům.

První podmínkou pro uctívání Boha v duchu je uctívati jej v pravdě. Pravda působí jako rozpouštědlo nebo žíravina, která

ničí všechno, co je cizí naší pravé podstatě a k těmto nepravým věcem právem patří chybné sklony, kterým se oddáváme ve svých rozkoších a smyslovostech. Lidská bytost je přirozeně upřímná, jako jsou děti. Ale vzrůstem ve styku se sobeckými životními touhami se člověk učí lhát a pomalu si tak zvyká na tato přání, že se počne zpronevřovati svým povinnostem. Vzdání se starého zvyku je vždycky těžké a proto cestu pravdy shledáváme často tak nesnadno. Nicméně, vyvineme-li nějaké to úsilí, bez ohledu na to, že se nám zdá nesnesitelné, vrátíme se opět k normálnímu a přirozenému životu. Naše hledání spojení s Bohem, které se nám dříve zdálo zcela nemožné, ztrácí na svém zdání těžkosti a nepřístupnosti a stane se možné, neboť podrobíme-li se "lázni pravdy", dostaneme pravou žízeň po Bohu. Víra, která se v nás zdála být mrtva, začne se znovu zvětšovat a my pociťujeme, že život zde dole má cíl, cíl z něhož se můžeme těšit a pro nějž stojí za to žít. Vyloučíme-li pravdu z našeho života, vyloučíme též všechnu radost. Pak bloudíme jako tuláci a marně hledáme radost.

Když se na cestě pravdy dostatečně očistíme, když nalezneme znovu svou víru, pak porozumíme slovům Kristovým: "Budete-li mítí víru třeba jen jako zrno hořčičné, řeknete této hoře: "Přejdí odtud tam!" i přejde. Nic vám nebude nemožného." (Mat XVII, 20)

Takovou víru musíme mít, abychom přeměnili svou hmotářskou povahu za povahu duchovní. Neboť je zcela jisté, že do té doby, dokud náš život zůstává složitý, dokud je jen snůškou různých existencí, tak dlouho máme málo naděje, že se přiblížíme

k Otci, který je v nebesích. Je nejvyšší milosrdný, chce nám poskytnout všemožnou pomoc, ale radosti býti s ním, ustavičné blaženosti, kterou můžeme dosáhnouti, zůstaneme navždy vzdáleni, jestliže neobjevíme, že jsme duch. Uskutečněme tedy slova Spasitelova a uctívejme Boha, který je duch tím, že se jím staneme v duchu a pravdě.

VIII. Království Boží nepřichází tak, aby bylo zjevné zevně

Jsou vědci, kteří provádějí výzkumy a opět jiní, kteří se spokojí s teorií. Jedni probírají domněnky, ale zasvěcují život tomu, aby tyto domněnky proměnili ve skutečné zásady. Stejně

případy se vyskytují v oblasti náboženství a filosofie. Jsou filosofové, kteří na základě svých výzkumů a teorií berou uskutečnění, jež dosáhl nějaký člověk. Vysvětlují, jak tento člověk dospěl k Uskutečnění a jak je mohou dosáhnouti jiní lidé. Probírají pro a proti, aby jiní mohli těžiti z jejich logiky a vývodů a mohli tak ponenáhlu indukci a dedukci stoupati cestou Uskutečnění. Avšak o jedné věci se nikdy filosofové nezapomenou zmínit: Když studují, vnikne do oblasti dedukce (*odvození zvláštního případu ze všeobecného. Opak indukce. Pozn. překl.*) a chce dospěti k indukci, musí vzít v úvahu všechny možnosti, kterými by se mohl podle svého mínění přiblížiti

k výsledku. Jinak by jeho studie nikdy neměly konce. Do druhé třídy filosofů patří ti, kdo nic osobně neuskutečnili nebo nemají onu pokoru, kterou by měl být nadán každý vědec a snaží se vytvořiti filosofii, avšak ne proto, aby našli osobní uspokojení, nýbrž aby se blýskli před skutečnými nebo pomyslnými posluchači nebo čtenáři. Tato poslední třída filosofů si myslí, že vždycky s uznáním musíme přijmouti všechno, co se nám uráčili říci. Mezi těmito lidmi právě nacházíme učence bez duše a s omezeným duchem, jež Ježíš Kristus nazýval vždycky fariseji a saduceji. Považují se za vševědoucí. Mluvíte-li jim o něčem, co je jim neznámo - a věřte mi, že mají velmi málo z toho, co se týká opravdového poznání - žádají vás o důkazy, znamení. A když jim poskytnete množství důkazů, z nichž i malá část by stačila na přesvědčení poctivě smýšlejícího hledače pravdy, řeknou vám: "Tomu nevěříme." Ve skutečnosti tito lidé se cítí povýšenými nad ostatní. Jejich výchova spočívá na dogmatech, jež jim ani jejich učitelé nikdy nevysvětlili, protože ani oni nikdy neusilovali o pochopení jejich skutečného významu. Když pak tito vědci slyší mluvíti o něčem, čemu je jejich ještě učenější profesori nenaučili, nejen že tomu nevěří, ale odmítají to

s fanatismem. Neboť je si třeba uvědomit, že velká část fanatiků jsou lidé, kteří načerpali své vědění jedině z knih a přitakávání nebo ze slov učitelových a že jejich učitelé čerpali z podobných pramenů. Neučení fanatikové nejsou nikdy tak nebezpeční jako ti vzdělání. První hřeší proti světlu a odmítají se dát osvitit, druzí, velmi nebezpeční, nejen úmyslně zůstávají v temnotách, ale též nutí své bližní, aby je následovali do propasti bezedné nevědomosti. Tito lidé, vychovaní v harmonicky uzavřených doktrínách a vědách, vidí-li vlastníma očima některé skutečnosti, chtějí ještě dodatečně svědectví o jejich autentičnosti, i když jde o něco, co bylo vykonáno tím, jež miliony věrných přijímají jako Vtělení Boží. Těmto profesionálním nevěrcům praví Kristus: "Plemeno zmijí, jak byste mohli mluvíti dobré věci, když jste zlí?"

Vždyť ústa mluví z toho, čím je srdce přeplněno. Dobrý člověk z dobré pokladnice vybírá dobré věci, ale zlý člověk ze zlé pokladnice vybírá zlé věci. Pravím vám: Za každé neužitečné slovo, které lidé promluví, budou odpovídati v soudný den. Vždyť podle slov budeš osvobozen a podle svých slov budeš odsouzen." (Mat XII, 34-37)

Tato slova Syna Božího jsou jasná jako den: pohleďte však, jak na ně reagují zákoníci ve svém srdci. Jejich přáním není, aby cokoliv uvedli ve skutek. Nikdy se nesnažili zbavit toho, co dokonce sami považovali za špatné. I zde žádají důkazy. V témž evangeliu svatého Matouše čteme: Tehdy mu řekli někteří zákonníci a farizeové: "Mistře, chceme od tebe uvidět znamení (zázrak)." On jim odpověděl: "Pokolení zlé a zpronevěřilé touží po znamení (zázraku)." (Mat XII, 39)

Zlo způsobené obyčejnými náboženskými fanatiky není tak velké jako zlo, které způsobují fanatičtí náboženští filosofové, neboť útok prvních se podobá útoku rozzuřeného býka nebo bůvola. Můžete-li se držet mimo jejich linii útoku, pak jejich zuřivé bláznovství jim zabrání, aby vás spatřili a oni minou svůj cíl. Uslyšíte zajisté jejich funění a dupání kopyt, ale oni vás nedostihnou. Nejen, že se budou snažit vás zničit useknutím hlavy a spálením na hranici, ale udělají všechno možné, aby vás zruinovali. Jsou z těch, o nichž Kristus mluví, když praví: "Vede-li slepec slepého, oba spadnou do jámy." (Mat XV, 14)

Tito lidé, kteří se ustavičně hájí proti domnělým útokům a jejich víra je tak křehká, že se bojí, aby ve styku s jinými věrami se nerozpádl v prach, vskutku neradi zdůvodňují (argumentují), leda za účelem získání novověrců. Jejich náboženství se spokojí s hrstkou příkazů "nedělejte toto" a "udělejte tamto". Nikdy nemilovali své náboženství, nikdy nepadli k nohám Božím, aby mu obětovali svůj život. Jsou to zákonníci a farizeové všech věků. Vtělené Božství mluví velmi jasně o těchto lidech malé víry: "Chce-li kdo přijít za mnou, nechť se vzdá sama sebe, vezme na sebe svůj kříž a následuje mne. Neboť kdokoliv by si chtěl zachránit život, ztratí jej, kdo však jej ztratí pro mne nalezne jej. Co prospěje člověku, získá-li celý svět, ale zahubí svou duši." (Mat XVI, 24-26)

Ale farizeové a zákonníci mu neuvěřili, neboť se považovali za lidi nábožné a viděli nadto v Ježíši a v jiných nepřátele jejich náboženství. Za našich dob není málo takových zákonníků v náboženství. Jsou to ti, kdo se nechtějí přiblížit k Bohu, ale domnívají se, že lze snadno oklamati Boha a udělati z něho nástroj, jímž by si opatřili a prodloužili pozemské radosti i v nebi.

Kristus jim řekl jasně, že "království Boží nepřijde tak, aby bylo zjevné na venek." Dále ještě říká: "Nikdo neřekne: "Hle, zde jest" nebo: "Tam". Vždyť království Boží je již ve Vás! (Luk XVII, 20-21)

Nevědomci tvrdí, že království Božího lze dosáhnouti až po smrti, neboť ono je tam nahoře, nikdy ne dole. Kladte jim však tuto otázku přímo: a tu se buď vyhnou odpovědi, nebo se na vás rozčílí, poněvadž jste se jich ptali na něco, co neznají. Ale Kristus, který žil ustavičně v království Božím, mohl kategoricky prohlásit, že království Boží je s námi a že člověk je původu Božského.

Je třeba se diviti, že slyšíme říkati ty, kdož jsou zabořeni do hmoty a připoutáni ke všemu, co je hmotné, že musí mnoho trpět a že se jim jejich kříž těžce nese? Žijí tak roztěkaným a pudovým životem, že nemohou užítí prchavých, řídkých chvil štěstí, jež je jim dopřáno a trpí ustavičným úsilím, které podnikají proto, aby dosáhli umělých radostí, jež jim přinášejí další utrpení svým únikem. Zřídka kdy si dovedou vzpomenouti, že byli opravdu šťastni v životě. Tito ubozí nevědomci, kteří nezažili ani v představě třebas jen nejprchavější pocit blaženosti, jdou životem v jakémisi očekávání, avšak končí přesvědčením, že všechny radosti, o nichž je zmínka

v jejich svatých knihách a o nichž mluví jejich velcí učitelé, mohou se dosáhnouti až po smrti. Podle nich život zde na zemi je jen otroctví v utrpení a hořkosti. Máme se potom divit, když je slyšíme říkat, že jejich hříchy nemají konce? Tito mužové a ženy jsou tak malomyslní, že nerozumí slovům Kristovým: "Vy jste solí země. Vy jste světlo světa." (Mat V, 13,14)

Abychom uvěřili nějakému člověku nebo jeho slovům, musíme mít napřed trochu víry v sami sebe. Především věříme jen slovům těch, jejichž život se více či méně podobá našemu a jejichž náhledy se nám zdají být správné, neboť buď děláme totéž, nebo naše podobná zkušenost nám dovoluje přijmouti jejich zkušenost za možnou. Jen v těchto případech říkáme, že máme důvěru a víru

v určité lidi a v to, co říkají. Nedospějeme však k неотřesitelné víře ve slova Pána Ježíše a žádná nauka nebo dogma nebudou mít sílu, aby nám pomohly, když neposlechneme Ježíšových příkazů. Stále trpíme a nikdy nemůžeme uvěřiti plně Kristovi, když nám říká, že království nebeské je v nás. Proč? Protože nikdy nepomyslíme na svůj nebeský původ, nikdy se nesnažíme vésti život hodný tohoto původu a jsme vábeni světskými radostmi. Pevná víra je možná jen u těch, u nichž předmět víry, díky stále praxi, se stal skutečností. A protože velmi málo lidí je ochotno

odvrátit zrak od pozemských věcí a upřítí jej ke své božské podstatě, proto větší část lidí trpí. Mí bratři a sestry v Kristu trpí rovněž, přestože ten, kterého, jak se jim zdá, následují, stále jim ukazuje cestu nejvyšší blaženosti. Promiňte mi, že říkám "jak se jim zdá, následují", protože kdyby jej ustavičně následovali, dávno by se byli přesvědčili o tom, co říkám vpředu. Jinak řečeno, byli by zde dole zažívali království nebeské.

Masy mužů a žen vůbec netěží z pokroku náboženského myšlení. Trčí celkem na stejném bodě, jako jejich předkové před několika tisíci lety. Poslyšte, co říká Kristus o svých současnících a srovnajte je s lidmi dvacátého století: "Jako se stalo za dnů Noemových, tak bude také ve dnech Syna člověka: jedli, pili, ženili a vdávali se, až do toho dne, kdy Noe vešel do korábu a přišla potopa a zničila je všechny. Stejně jako se stalo za dnů Lotových: jedli, pili, kupovali, prodávali, sázeli, stavěli, v den pak, kdy Lot vyšel ze Sodomy, pršel oheň a síra s nebe a zničila všechny." (Luk XVII, 26-30)

Syn člověka se nám zjevuje každý den. Zjevuje se nám jako Syn Boží svými nepomíjejícími slovy. A co se dělo za časů Noemových a Lotových, opakuje se i dnes. Člověk zase tráví své dny pitím, jedním, kupováním, prodáváním sázením a stavěním, jeho povaha se nezměnila. Také učení, které bylo ztraceno pro největší část dětí Abrahamových, je opovrhováno většinou dnešních lidí. Právě jako za dob Kristových lidé se hádají o pravosti slov Kristových. Bylo tomu stejně se zákony Mojžíšovými a je tomu právě tak dnes, kdy farizeové a saduceové se prou o nauce. Za časů Syna člověka, tj. kdo mu chtivě a toužebně naslouchali a následovali jej, ti byli spaseni jeho milostí a milosrdenstvím. Zjišťujeme též, že i když z vůle Božského Otce postrádáme Synovu hmotnou přítomnost, jeho milosrdenství i nadále zázračně působí na ty, kdo především věří na jeho Božství a pak zachovávají jeho příkazy podle jejich významu slova i ducha.

Ti, kdo opravdu touží po pravdě, míru a spojení s Bohem, obdrží je během života na zemi, jak slíbil Kristus všemu lidstvu bez rozdílu náboženství, pohlaví a národnosti. Někteří z takto zasvěcených měli někdy pověst, že hledají věci nemožné. Mnozí z nich byli považováni za blázny a někteří z nich dokonce museli podstoupiti pronásledování od farizeů a saduceů jejich doby, kteří si namlouvali, že jen oni sami mají privilegium na správné jednání a považovali se za jediné horlivé obránce pravdy.

Avšak jejich potomci uctívali tyto mučedníky, kteří trpěli pro svou lásku a uskutečnění Boha a nazývali je svatými. Ještě dnes tisíce lidských bytostí je inspirováno životem těchto vznešených duší, jež zasvětily vše pro věc Ducha a ještě dnes podle jejich příkladu jdou lidé cestou Uskutečnění Boha.

Ovšem, byli lidé, kteří nevěřili v Krista již za jeho časů a mezi námi takových případů není málo. Je jich tisíce, co pravím? Miliony je těch, kdo stále čekají a žádají si velkolepých zázraků. Tito nevěrci se snaží přeměnití universální postavu Syna Božího na omezenou sektářskou modlu. V jejich rukou Kristus denně podstupuje bolest ukřižování.

Pročtěme spolu znovu ta slova Učitelova, tak vrchovatá jeho láskou, myslíme na ně vážně a přemítejme o nich. Nepřestaneme-li ani potom pochybovati o jejich pravdivosti, vzývejme jeho milosrdenství a žádejme ho, aby nás dovedl ke světlu.

Takto praví Syn Boží: "Zůstanete-li ve mně a slova má zůstanou ve vás, cokoliv budete chtít, prostě a stane se vám. V tom je oslava Otce mého, že přinášíte mnoho užitku a stáváte se učedníky mámi. Jako mne miloval Otec, i já jsem miloval vás. Zůstaňte v lásce mé. Budete-li zachovávatí přikázání má, zůstanete v lásce mé, jakož i já jsem zachovával přikázání Otce mého a zůstávám v lásce jeho. Toto mluvil jsem vám, aby radost má byla ve vás a aby radost vaše vyvrcholila. To jest přikázání mé, abyste se milovali vespolek, jako jsem já miloval vás. Větší lásky nikdo nemá nad tu, aby položil život svůj za své přátele. Vy jste přátelé moji, činíte-li, co já přikazuji vám." (Jan XV, 7-14)

Málokdy se pravda vyjádří tak jasně, jako zde. Ani slovo pokořování, ani slovo malomyslnosti! Naopak, z úst Syna Božího vycházejí jen slova, která nás ujišťují, že jej můžeme milovati a dokážeme-li zachovávatí jeho příkazy, budeme s Otcem, jako Otec je s ním. Zde potvrzuje to, co řekl již dříve, že království nebeské může být znovu zbudováno v každém z nás. Není přesné říkati, že sestupuje k nám a nevíme odkud a kdy. Pravda však je, že jsme vždycky měli království Boží v sobě, ale nepoznávali jsme je. Naše pozemské tužby a naše nevědomost vytvořily v nás tenkou vrstvu klamu, která zastírá neustálou přítomnost Boží v nás. Když však následujeme příkazů Kristových, můžeme potlačití tento chvilkový závoj utrpení a zla a naléztí znovu světlo, které pro nás nikdy není úplně ztraceno.

Přátelé! Probud'te se, vy, kteří máte štěstí, že jste již v domě Páně, poněvadž jste se tam narodili. Probud'te se a rozjímejte nad

tváří milostivého Boha a budete blažení. Jděte a řekněte světu, že Kristus k vám přišel jako Spasitel, aby vás spasil. Buďte upřímní ve svých slovech a plňte příkazy Božského Posla. Ukažte svým životem, že jste děti, hodné svého Otce. To od vás očekává. Obětoval svého Syna za vás a mnoho jiných z jeho slavných dětí položilo životy, aby vás probudili. Je čas, abyste povstali a těšili se z království nebeského, které jest ve vás. Oslavte se uskutečněním lásky, která vás učinila dědici vždy milosrdného Syna Božího a staňte se živými příklady lásky, pravdy a božství. Pomozme ubohému a trpícímu lidstvu. Neučiníte-li tak, budete dvakrát vinni. Jednou, protože jste pohrdli láskou, která ve vás otevřela největší pramen lásky a po druhé proto, že vaše nepoctivost vůči sobě samým znesvětila svatý stánek Otcův, neboť Otec si vždycky přál, abyste byli Božími.

IX. "Já a Otec můj jedno jsme"

Křesťané věří upřímně, že Ježíš Kristus je Syn Boží. Někteří z nich věří nebo aspoň tvrdí rádi, že Ježíš byl samotným Bohem z masa a kostí. Všechny tyto různé skupiny křesťanů uctívají Boha podle učení vedoucích jejich církví. Vskutku se snaží uctívat Krista a hledí v představě donésti trochu dále předmět svého uctívání.

Dávají tomuto kultu jméno uctívání "Boha". Avšak uctívání abstrakta je lidsky nemožné. Dokonce uctívání neosobního je lidsky nemožné, pokud je člověk stále omezen na lidskou formu. Uctívání Neosobního může začít až tehdy, když se povzneseme nad potřeby hmotné a fyzické. Přestane-li člověk považovati Boha za lékaře hmotných béd, nepomyslí-li již na to, aby chtěl od Pána peníze, potomstvo, slávu, pověst, vítězství, zkrátka, změní-li se povahově tak, aby se stal ze žebráka dárce, jedině pak porozumí, jaký vztah může míti k Bohu, který je neosobní.

Ačkoliv naše nynější existence je především hmotná a většina našeho denního života je naplněna hmotnými starostmi všeho druhu, přece se nám oškliví považovati Boha za stejně omezeného jménem a tvarem jako jsme my. Je to podivné, ale zcela přesné, a proto jej nazýváme Neosobním. Neosobní Bůh není pouhá myšlenka, vytvořená povrchním lidským mozkiem. Naopak toto pojetí v nás nabývá samo síly, když se náš duch

osvobodí a očistí od všech marných a neužitečných tužeb. Avšak, i když myšlenka na neosobního Boha je pravdivá, logická a správná, přece musíme přiznat, že jí lze těžko nabýt. Neosobní Bůh by měl být jediným ideálem všem třídám lidí, kteří věří v Božství. Protože však na stupni náboženského vývoje je něco takového nad naše síly a schopnosti, hledáme raději někoho, kdo uskutečnil v sobě Boha bez tvaru, osobnost, která se zbavila všech tužeb, jež jsou na cestě uskutečnění stálými překážkami. Hledáme lidský ideál, který mluví jako my, který žije jako my, který však dospěl k tak vysokému stavu, v němž je Bůh milován bez nejmenší skryté myšlenky obdržeti za to odměnu. Takový byl Ježíš Kristus a proto jej považujeme za vtělení Boží, za Syna Božího. Náš skutečný cíl může být spojit se s Bohem, avšak nevíme ani kudy, ani jak. Většinou nám namluvili o Otci tolik proti smyslových a nelidských věcí, líčili nám ho jako nesmiřitelného a krutého soudce, téměř stále inspirovaného myšlenkou pomsty, že jsme spíše ochotni od něho utéci. Myslíme si, že jsme už dost trpěli zde na zemi a máme-li po smrti, při svém způsobu náboženského snažení, dojítí věčného zavržení, lépe jest nevstupovati na tuto půdu. Pro tuto bázeň trvalo utrpení Židů v prvním století. Kněží, nežijící podle náboženství a proto nevědomí, byli stále znepokojováni myšlenkou trestu. Věděli až příliš dobře, že směle přestupují zákon Mojžíšův, který jim přikazoval, aby se duchem obraceli k duchovnu, aby se méně zaměstnávali hmotným životem a zasvětili více času duchovním snahám. A protože sami neposlouchali těchto příkazů, bylo možné, aby ukázali nějaký příklad opravdu zbožného života těm, kteří touží jej poznati, když sami byli vězni, chycenými v osidlech pokušitelských přání? Tito nežádoucí kněží horlili proti Kristu. Považovali se za velmi zběhlé v Písmech a jejich pýcha i zuřivost ještě vzrostly, když jim Kristus nakazoval, aby se zbavili této bezmezné nevědomosti, kterou si vytvořili sami tím, že se stali otroky všeho, co se týká lidských vášní. Když Kristus prohlásil, že je Synem Božím, tito kněží ve svém hněvu byli první, kteří ho udali.

Totéž se děje za našich dob. Po celém světě padlí kněží, špatní kněží všech náboženství osobují si právo zvěřejňovati slovo Boží. Vlivem své časné moci si osobují právo, aby se náboženské myšlení nevyvíjelo. A když zjišťují, že si lid vůbec nic nedělá z jejich časné moci, napadají jej zlořečením a vyhrožují zavržením. Právo pastýře nemůže pocházeti z pouhého mechanismu, ale je udělováno majitelem stáda, který si vybírá pastýře, aby chránil dobytek. Právě tak Bůh označuje zvláštním znakem blahoslaveného, kterého vyvolil a dává tomuto pastýři právo starati se o stádo a vstoupiti kdykoliv chce do ovčince. Kristus byl vybrán

Bohem, aby byl pastýřem Židů a později celého lidstva. Věděl o tom a podával o tom důkazy. Kolikrát se o tom mohlo přesvědčiti během jeho zprostředkovatelského poslání tisíce lidí na vlastní oči? Kolikrát slyšeli svědecký hlas Boží o něm? A ti četní lidé, kteří uvěřili, následovali Krista a byli jím spaseni. Ale byli tehdy také nevěřící a většina z nich byla učenci, kteří se dali nejtíže přesvědčiti. Zvláště těmto nevěřícím řekl Kristus tato slova: "V pravdě, v pravdě pravím vám, já jsem dveře k ovcím." (Jan X, 7)

Řekl také těm, kteří klamali pravé hledající v oblasti náboženství, nebo těm, kteří měli možnost vésti lidstvo po dobré cestě, ale nečinili to, že jsou zloději. Stejně varuje ty, kdo by chtěli mít ze svého úkolu nějaký hmotný zisk, nějakou čest nebo slávu. Praví: "Všichni, kteří přišli přede mnou, byli zloději a lupiči, ale ovce jich neposlouchaly. Já jsem dveře. Kdo vchází mnou, bude spasen, bude bezpečně vcházeti a vycházeti a najde pastvu. Zloděj přichází jenom krást, zabíjet a hubit. Já jsem přišel, aby měly život a aby měly hojnost." (Jan X, 8-10)

Ohlašuje jejich blížký soud a odsouzení. Židům, kteří ho poslouchali, prohlašuje po prvé na této zemi, že jim chce dokázat, že je opravdu Syn Boží. Říká jim, že až přijde ona chvíle, uvidí vlastníma očima, jak Syn Boží přemůže smrt, aby dokázal světu svou nesmrtelnost. Oznamuje jim, že čas se blíží, kdy jim dá nejpraktičtější poučení o tom, jak zkontroloval smrt. Všichni, kdo byli připoutáni k tělu, žili v neustálém strachu před blízkou smrtí. Chce ukázat, jak lze přemoci tuto slabost nejhorší ze všech. Říká jim, že jen ti, kdo uskutečnili Boha, kdo pocítili dotek Boží, kdo byli vybráni Otcem, mohou obětovati své tělo na záchranu lidstva a stát se tak příkladem pro všechny věky a pravými pastýři lidstva. "Námezdný, který není pastýřem, jemuž ovce nenáleží, jak vidí přicházet vlka, opouští ovce a prchá, vlk pak je rve a rozhání: vždyť je to námezdný člověk, kterému na ovcích nezáleží. Já jsem pastýř dobrý. Znáám své ovce a mé ovce znají mne." (Jan X, 12-14)

Syn člověka praví, že je dobrý pastýř. Je si vědom svého poslání, které spočívá v tom, že má lidi vést po správné cestě a ti, kdo ho následují, jsou si toho stejně vědomi. Tento náboženský cit je nejjistějším znamením pokroku na této pravé cestě. Může nás zbaviti nesčetných pochybností, které námi zmítají. Ježíš praví: "Mé ovce mne znají." Kolik z vás, kdo jste náboženskou příslušností křesťané, můžete o sobě říci, že jste ovcemi Kristovými, které mu náležejí? Zajisté málokterí z vás! Důvod je jasný. Málokdo z vás jej opravdu následuje! Jdeme do kostela, jsme přítomni službám Božím, zpovídáme se z hříchů a

podrobujeme se jiným zbožným cvičením, avšak přece jen nemáme upřímné přesvědčení, že nás Kristus vede za ruku a že jsme do budoucna zajištěni, protože nás vede k nebeskému Otci. Proč je tomu tak? Proč i když jej následujeme po celý život, zachováváme si o jeho přítomnosti v nás pochybnosti, které nám způsobují utrpení? Protože i když jej následujeme, i když v očích bližního jsme příkladnými křesťany, jsme-li upřímní sami k sobě, víme velmi dobře, že takoví nejsme. Zachováváme jen příkazy, které jsou nám příjemné, takže naše odevzdanost péči Syna Božího není nikdy úplná. Horší ještě je, že jsme málokdy vědomě upřímní, takže nikdy se netěšíme zde na zemi ze skutečné blaženosti.

Umíráme obyčejně v kolísavé víře, že Syn Boží bude dosti shovívavý, aby nám prominul všechny naše chyby vědomé i nevědomé a pozdvihl nás až do nebe. A přece, kdybychom ho upřímně následovali, snadno bychom dosáhli jistoty, že jsme schopni přemoci smrt a začít se těšiti z království nebeského již zde na zemi, která je také místem pobytu Všemohoucího. Kristus zná své ovce, ale my jej neznáme. Z toho plyne, že i kdy cesta, kterou nám ukazuje, je prosta všech překážek, je nám pro tuto nevědomost těžko po ní jíti. A tak vzdálení této cesty světla, nepřestáváme tápati v utrpení a v temnotách. Kristus zná stejně dobře své ovce, jako toho, jemuž náležejí. Praví: "...jako mě zná Otec a já znám Otce. A život svůj dávám za ovce své." (Jan X, 15)

A pak přichází jeden z nejdůležitějších výroků jeho pro nás smrtelníky. A pochopíme-li jeho pravý význam, strach ze smrti přestane pro nás navždy existovati, "Proto mě Otec miluje, že dávám svůj život, abych jej zase přijal. Nikdo mi ho nebere, ale já jej dávám sám od sebe. Mám moc dáti jej a mám moc zase jej vzít: takový příkaz jsem dostal od svého Otce." (Jan X, 17-18)

Kristus praví, že přichází obětovati svůj život, je si toho vědom. Mimo to ještě ví, že kdykoliv bude chtít, může jej opět nabýti. Přemýšlejte ještě jednou, mí drazí bratři a sestry v Kristu, co rozuměl Kristus tímto odevzdáním a opětným přijetím života. Chtěl opustit svého ducha, aby spasil ovce? Nikoliv! Opustil své tělo a ujišťuje nás, že bude-li toho zapotřebí, opustí je ještě jednou pro spásu lidstva. Je ochoten podstoupiti dobrovolně agonii znovuvtělení, aby k nám přišel v lidské formě, snášel všechny bolesti vězení v lidském těle a dokonce podruhé zemřel v mukách, bude-li nám tím moci ukázat cestu.

Jedině svobodná duše, tj. taková, která zcela přemohla všechno otroctví hmoty, může se narodit nebo zemřít podle své vůle, kdy to uzná za nutné.

Náš případ je úplně jiný. My jsme, tak říkajíc, zaprodáni hmotě a zdá se nám, že hmota řídí našeho ducha. Budeme-li však následovati Krista, můžeme se také naučiti vládě ducha nad hmotou a státi se svobodnými, kolikrát se budeme chtít jimi stát. Vědomá smrt není nikdy těžká, podobá se svlékání opotřebovaných šatů, které již nemají ceny. Hrůza před smrtí se nás zmocňuje, protože máme strach před neznámou existencí, která nás očekává a protože jsme ještě v okamžiku smrti silně připoutáni ke hmotnému světu, takže náhlé přetržení nevyplněných tužeb způsobuje strach před smrtí. Připojuje se k tomu, podle toho, co se nám říká o spravedlnosti Boží, strach před trestem za všechny naše špatné činy. Všechny tyto myšlenky činí přirozeně ze smrti nejstrašnější událost. Nemohlo by se to stát, kdybychom jen věrně kráčeli ve stopách Syna Božího a vzpomněli si na jeho velké milosrdenství. Což neříká, že budeme-li ho následovati, budeme svobodní? "Zůstanete-li v mém slově, budete opravdu mými učedníky, poznáte pravdu a pravda vás osvobodí." (Jan VIII, 31-32)

Svatý Jan nám praví: "Pro tyto řeči povstala opět roztržka mezi Židy. Mnozí z nich pravili: Má v sobě démona a blázní. Proč ho posloucháte? Jiní pravili: To nejsou slova posedlého. Může démon otevřít oči slepých? Tu obstoupili ho Židé a pravili mu: Jak dlouho nás chceš držeti v nejistotě? Jsi-li Kristus, řekni nám to zřetelně." (Jan X, 20, 21, 24)

Stále táž otázka. Nevěřící lidé žádají zkoušku. Kdo nemají důvěru v sebe, nikdy nejsou spokojeni. Je to jako bychom se zalitím pokoušeli oživit rostlinu, jejíž kořeny nejsou v zemi. Neřekli snad Ježíš Židům toto: "Až vyvýšíte Syna člověka, tehdy poznáte, kdo jsem já. Sám ze sebe nic nečiním a mluvím, jak mě naučil Otec. Ten, který mě poslal, je se mnou. Nenechal mne samotného, poněvadž já stále činím, co se líbí jemu." (Jan VIII, 28, 29)

Pak jim ještě řekl: "Já jsem světlo světa. Kdo mne následuje nebude chodit ve tmě, nýbrž bude mít světlo života." (Jan VIII, 12)

Ale všechna tato slova neprospěla těm, kdo je poslouchali, neboť oni přišli s pevným rozhodnutím, že ničemu nevěří. Jak jsem již řekl, pouhým poslechem se neuvěří. Jinak bychom my, kteří jsme již tolikrát slyšeli slova Kristova, museli zažívat

nebeskou blaženost již zde na zemi. Kristus to věděl velmi dobře a proto pravil: "Následujte mne a plňte mé příkazy."

Z toho nebudeme mít užitku, když připustíme pravdivost evangelií. Spokojí-li se naše křesťanstvo posloucháním evangelií a jejich výkladu hrdými, skvělými a zbožnými církevními řečníky, bude v nebezpečí, že přestane věřit a bude se chovat jako Židé, kteří nikdy nechtěli úplně uvěřiti v Krista, přestože slyšeli přímo z jeho úst slova, která se jich týkala. Kořen této hrozné nedůvěry je v tom, že nejsme upřímní sami k sobě. Žijeme zcela povrchním způsobem a povětšinou jsme si zvykli, že jsme unášeni zvykem sami sobě lhát, domnívajíce se, že tím zastřeme všechny své chyby. Jsme tak vzdáleni pravdy, že umělý a strojený život se stal pro nás téměř něčím přirozeným. Tento velký nedostatek upřímnosti nás činí malátné. Nemáme žádný opravdu vážný cíl a následkem toho nemáme víru v sebe i v jiné. Člověk, který má důvěru v sebe, se respektuje a poslouchá druhé. Získává tak schopnost dobře rozumět, poctivě přemýšlet a tak poněnáhu dospívá k uskutečnění toho, co považuje za svůj ideál.

Ještě jednou Syn Boží, plný milosrdenství promlouvá k nevěřícím: "Řekl jsem vám to a nevěříte. Skutky, které činím ve jménu svého Otce, svědčí o mně. Ale vy nevěříte, protože nejste z mých ovcí. Mé ovce slyší můj hlas, já je znám, ony mne následují a já jim dávám věčný život. Nezahynou na věky, nikdo mi jich nevyrvé z ruky. Co mi dal můj Otec, je větší nade všechno a nikdo nedovede nic vyrvat z Otcovy ruky, Já a Otec jsme jedno." (Jan X, 25-30)

Ti z Židů, kteří nevěřili v něho, byli čím dál zuřivější, když jej slyšeli mluvit. Býti jedno s Otcem? To je horší než rouhání! Chtěli jej tedy potrestat. Tu si Židé zase přinesli kameny, aby jej kamenovali. Ježíš pokračoval: "Ukázal jsem vám mnoho dobrých skutků od Otce. Pro který skutek mě chcete kamenovati?" (Jan X, 32) Židé mu odpověděli: "Pro dobrý skutek tě nechceme kamenovati, ale pro rouhání, že se ty, pouhý člověk, činíš Bohem." Ježíš pokračoval: "Což není psáno ve vašem zákoně: Řekl jsem: jste Bohové? Jestliže ty, na které se obracela Boží řeč, nazývá bohy a písmo nemůže býti zrušeno - smíte vy tomu, koho Otec posvětil a poslal na svět, říci: "Ty se rouháš," protože jsem řekl: "Jsem Syn Boží?" Nečiním-li skutků svého Otce, nevěřte mi. Pak-li činím, i kdybyste mně nevěřili, věřte skutkům, abyste poznali a poznávali, že ve mně jest Otec a já v Otci." (Jan X, 34-38)

Můžeme-li uvěřiti těmto slovům Ježíše Krista, pak také my ucítíme v sobě neustálou přítomnost Otcovu a tak budeme moci

dosáhnouti již v tomto životě věčnou blaženost tak dlouho žádanou.

X. "Hodina přišla"

"Přišla," praví Syn Boží k Řekům, kteří přicházeli, aby jej viděli. Přišla hodina, kdy měl odejít. Přišla hodina, kdy měl věřícím potvrdit, že je vtělením Syna Božího. Přišla hodina, kdy měl opustit své smrtelné tělo pro spásu svých přátel, jak nám o tom píše svatý Jan ve svém evangeliu. "Přišla hodina, aby byl oslaven Syn člověka." (Jan XII,23) Vizte, jak pochopil, že bez nejvyšší oběti, bez oběti jeho tak čistého těla, jeho poslání by nebylo plné, jeho budoucí úkol by nebyl pochopen. Věděl, že lidé mají zapotřebí prožítí nejhrubší otřes, aby jej začali vážně následovat.

Přestože naléhavost našeho ideálu nás při mnohých životních okolnostech vybízí, abychom jej následovali, přestože jsme si už velmi často přáli upřímně se pokusit jej vykonávat, jsme tak připoutáni k stále se měnícímu tělu a ke svému pohodlí, že opouštíme všechnu snahu po zduchovnění. Tento prudký cit připoutanosti k naší hmotné existenci dusí všechny ostatní vznešené city a uspává je. Proto člověk přenáší svůj cíl za tento život a domnívá se, že spojení s Bohem, je možné až v nebi, ačkoliv pociťuje, často způsobem quasi absolutním, že jeho jediným cílem má být spojení s Bohem a že má povinnost uskutečnit je zde dole. Velký učitel poznání, Kristus, který dosáhl vševědoucnosti za svého smrtelného života, věděl velmi dobře, co je připoutanost ke hmotě a ke hmotnému tělu pro všechny lidské bytosti. Náboženství, jak je Kristus vykládal svým posluchačům, bylo to nejkrásnější, jaké kdy slyšeli. Byli však ještě připoutáni ke svému hmotnému blahobytu, než aby byli dosti silní jej následovat bez výhrad. Scházel jim ještě poslední příklad, který jim ukázal, že toto pozemské tělo nemá důležitosti, jaká se mu přikládá a že nejlepší prostředek, jak jej oslaviti, je, obětovati je jako obětního beránka pro spásu trpícího lidstva.

A aby podal tento příklad, Kristus musel obětovati své tělo. Syn Boží věděl již napřed, kdy a jak jej jeho Otec k sobě povolá. Slyšíme ho, že praví: "V pravdě, v pravdě pravím vám, nepadne-li pšeničné zrno do země a neodumře, zůstane samo. Odumře-li však, vydá mnoho plodů. Kdo miluje svůj život, ztratí jej, kdo nenávidí svůj život na tomto světě, zachová jej pro věčný život.

Jestliže mi kdo slouží, ať mne následuje, kde jsem já, tam bude i můj služebník. Jestliže mi kdo slouží, Otec jej poctí." (Jan XII, 24 26)

Syn Boží říká jasně: Následujte mne a dojdete tam, kde jsem já a kam jdu já a kde budete se mnou. Když obětí svého těla pro spásu lidstva jsem oslaven, když smrtí svého těla vcházím do života věčného, též vy se budete těšiti z věčného života, když mne následujete. Pak připojuje: Když naproti tomu, budete následovati těch, kdo vám možná mluví o zákonech a o spravedlnosti po celý svůj život, který milují, budete-li činiti jako oni, ztratíte svůj život.

Jako každý člověk, tak i Židé a Řekové chtěli zvítěziti nad smrtí. Přáli si míti život věčný, avšak nebyli ochotni přinést za tím účelem dostatečnou oběť. Kristus uvádí jedinou podmínku k dosažení věčného života. Především nenáviděti svůj živočišný život a pak následováním Krista zroditi se do pravého života, který je vždycky věčný.

Přátelé? Chcete dosáhnouti universálnosti? Posel Boží vám přináší odpověď: opusťte svou individualitu. Budete-li se jí držeti, zůstanete smrtelní a jako takoví budete stále trpěti, aniž se kdy osvobodíte od přání a vášní, budete stále připoutáni k příčinám a následkům a nesmrtelný život nikdy nebude váš. Jediný, kdo je nesmrtelný, je on, Otec, který je v nebesích. A tak, přejete-li si státi se nesmrtelnými upřímně a skutečně, jediným vaším cílem musí být spojení s Bohem a tomu musí býti věnována všechna vaše energie. Ale jak toho dosáhnouti? Přišel největší přítel lidstva, obětoval se na kříži a ukázal nám cestu. Později vidíme, jak se opakuje tentýž případ. Nejvěrnější křesťané pohrdají životem tohoto světa a míří jen k věčnému životu.

Poučení je jasné: čím více zůstáváme připoutáni k tomuto pozemskému životu, tím méně jsme v životě věčném. Čím více milujeme tento život, plný nejistot, kde všechno se mění ve zlomku vteřiny, čím více se o něj staráme, tím méně se hodíme pro věčný život.

Snažme se aspoň na okamžik osvoboditi se z bouřlivého příboje přání a vymaniti se z bláznivého hledání předmětů, jež nás uspokojují, zkrátka z toho, co hlavně skládá náš současný život. Podrobme se poctivé kritice, oproštěné od všech předmětů nebo konvence a pohledme svému životu do tváře. Budeme muset přiznat, že všechny myšlenky o povinnosti a odpovědnosti jsme si vytvořili sami a ve skutečnosti je naším cílem ukojení přání, která pocházejí z nevědomosti. Jak si jednou ukováme tento řetěz, je nám těžko jej zlomit. Jestliže nám naše přání způsobovala utrpení,

pak jediným prostředkem, jak se ho zbaviti, je, nic si nepřáti. Jistě si však řeknete, zda-li je možné žít bez přání a nadějí! Rozumím vám velmi dobře, vím, do jaké míry jsme chyceni do sítí nevědomosti. Protože je tak těžké vzdáti se úplně všech přání a protože jsme se dosud ustavičně oslabovali tímto neblahým zvykem, nyní místo aby se naše přání nadále nesla k předmětům, které způsobovaly naše ustavičné utrpení, přejeme si bez přestání něco, co je nehmotné: Ducha, Boha samého. Jestliže se vzdáme světských tužeb a naplníme tuto prázdnotu jedinou touhou po nehmotném, pomalu se staneme následovateli našeho milovaného vůdce, Ježíše Krista, naučíme se nenáviděti vzrůstající přání světská a pomalu dospějeme k pochopení smyslu věčného života.

Pravé porozumění přijde až po nutné praxi, jež jediná nás může osvítiti a ukázati nám pravý význam slov, vyřčených velkými lidmi. Jediným prostředkem k porozumění Kristu je, budeme-li jej následovati. Bez následování všechny diskuse jsou marné.

Kristus praví: "Nyní je má duše rozechvěna. Co mám říci? Otče, zachraň mě od této hodiny? Ne, vždyť jsem právě proto přišel k této hodině. Otče, oslav své jméno!" (Jan XII, 27, 28)

Kristus dobře věděl, že bude ukřižován. Věděl, že jeho smrt bude krutá. Věděl, že jediným prostředkem, jímž nabude trvalého vlivu na své žáky a na všechny, kteří ho chtějí následovati, je obět těla na kříži.

Věděl napřed, co se s ním mělo stát později a proto byla jeho duše rozechvěna. Napřed jej vidíme trochu váhati. Zdá se, že se táže, zda-li má požádati Otce, aby jej zbavil bolestivé hodiny, jež ho čeká. Ale hned po tomto váhání přichází rozhodnutí. "Ale vždyť jsem právě pro tuto hodinu přišel." Věděl, že jeho příchod na zem se nepodobal příchodu jiných lidí, neboť tu měl splniti přesně určené poslání, aby obnovil náboženství a spasil nevědomé lidstvo. A věděl, že má-li dokončiti své dílo na této zemi, bude muset otevřít cestu budoucím mučedníkům a nám se nabídne jako první obět dětí izraelských.

Chvíle se přiblížila, když Jidáš Iškariotský zradil a vydal svého učitele fariseům a saduceům. Z našeho moderního a protináboženského hlediska nebyl Jidáš Iškariotský úplně špatný člověk. Měl soucit s chudými a neměl rád, mrhalo-li se penězi, což u druhých byl výraz jejich lásky k tomu, kterého považovali za vtěleného Boha. Tuto skutečnost nám přináší evangelium sv. Jana: "Marie vzala libru pravé vzácné nardové masti, pomazala Ježíšovi nohy a třela mu je svými vlasy. Celý dům se naplnil vůní

masti. Jeden z jeho žáků, Jidáš Iškariotský, který jej měl zraditi, řekl: „Proč nebyla tato mast prodána za třista denárů a peníze dány chudým.“ (Jan XII, 3-5)

Míti soucit s chudými není špatné, je to naopak velmi dobrý cit. Kde však začíná láska, tam mizí všechno pomyšlení na srovnávání. Viděli jste někdy opravdového milovníka, aby udělal ze své lásky obchodní výpočet? Pravý milovník dává to nejlepší, co má, tomu, koho miluje. Ale Jidáš Iškariotský nevstoupil s láskou na náboženskou cestu. Šel za Kristem z jiných důvodů než z lásky. A víme dobře, že když nemáme lásku ke svému ideálu, dáváme každému ze svých činů smysl obchodní. Dělán-li to nebo ono, Bůh mě má dáti za to odplatu. Když však láska vstoupí do našeho života, tu myšlenka na odplatu a slušnou odměnu za dobré skutky uctívateli vůbec nevstoupí na mysl. Dává, slouží Milovanému a touto nezištnou činností získává sílu k přípravě úplné očisty svého srdce, která je podle slov Syna Božího hlavní podmínkou, abychom mohli viděti Boha. Milosrdenství, soucit s trpícím lidstvem a ostatní předepsané náboženské praktiky mají vždycky menší důležitost než láska k Bohu. Všechny zbožné a upřímné činy nás nějak připravují

k této božské lásce, po níž touží všichni uctívatelé. Je to hrubý omyl, když se tvrdí, že skutky milosrdenství začíná a končí celé náboženství. Kolik nacházíme lidí, kteří činí velké dary ve prospěch trpícího lidstva, kteří však nemají ani nejmenší místečko ve svém srdci pro lásku k Bohu. A jsou jiní, také velmi četní, kteří přes všechno své milosrdenství vůči bližnímu, zavrhnou náboženství. Jsou to zajisté velmi dobří lidé, jestliže se však jejich duchovní vývoj omezuje na pomoc v utrpení, může je z čista jasna překvapiti jedno nebezpečí: Podporovaní budou povzbuzeni jejich dary k tomu, aby nechali dárce pěkně rozvíjeti i nadále díla jejich dobročinnosti, takže dobrodinci se nevědomě stanou nástroji propagace lidské bídy, budou-li dále pokračovati ve svých dobrodinných skutcích. Člověk mění své ideály, a proto nikdy nepocítí nejvyšší blaženost. Člověk, jehož ideálem je pomáhati ubohým, nevyhnutelně se přibližuje

k onomu universalismu, který zaslíbilo náboženství. Jeho individualita úplně zmizí, přestane se považovati za jednotku oddělenou od ostatního lidstva a ponenáhlu vstoupí do oblasti, kde všechno rozlišování mezi různými náboženstvími mizí navždy.

S uctívatelem se stane totéž, ale jiným způsobem. Také on si přeje zbaviti se svého sobectví, pramene všeho jeho zármutku. Utvoří společenství s Bohem, představuje si, že je Synem Božím, nebo služebníkem Božím. Uvádí-li toto myšlení denně ve skutek,

začne pociťovati skutečnost toho, co si představoval a tak pokračuje až do chvíle, kdy se v jeho životě zrodí láska. Pak zmizí všechny ostatní myšlenky, myšlenka na povinnosti nebo myšlenka na příbuzné. "Ty" a "já" přestanou existovati, jedině láska zůstane.

Tento druh lásky se vyvinul u Marie, sestry Lazarovy, a proto nepřikládala žádnou obchodní hodnotu svému upřímnému projevu lásky. Vzrůstá-li tento druh lásky v srdcích dobrodinců lidstva, nebudou váhati s rozhodnutím, i když bude mít za následek obětování jejich života, aby přišli na pomoc těm, kdo trpí. Kristus znal své poslání. Když slyšel hlas Boží, který pravil: "Oslavil jsem je a ještě je oslavím", řekl těm, kteří ho poslouchali: "Tento hlas se neozval k vůli mně, ale k vůli vám." (Jan XII,30) Čtěme, co následuje a utvořme si názor na to, zda Kristus byl, či nebyl vtělením Božím. "Nyní nastává soud nad tímto světem, nyní bude kníže tohoto světa ven vyvržen. Já pak, až budu vyvýšen ze země, všechny lidi potáhnu k sobě." (Jan XII, 30-32)

To řekl, aby naznačil, jakou smrtí měl umřít. Zástup mu odpověděl. "My jsme slyšeli ze zákona, že Kristus zůstává na věky. Jak můžeš říkati, že Syn člověka musí být vyvýšen? Kdo je ten Syn člověka? (Jan XII, 33-34)

Ubozí lidé! Znali jen jediný způsob, jakým může Kristus ustavičně přebývati s námi a to věčný život v těle. Život bez těla jim byl něčím naprosto neznámým. Více než devatenáct století přešlo od doby, kdy Kristus dobrovolně opustil své smrtelné tělo a přece ti, kdo jej upřímně následují, pociťují jeho přítomnost až po naše dny. Tento způsob života ve věčnosti byl neznámý těm, kdo naslouchali Ježíši Kristu. Proto jim řekl: "Ještě na krátký čas je mezi vámi světlo. Chodte, dokud máte světlo, aby vás nezachvátila tma. Kdo chodí ve tmě, neví, kam jde. Pokud máte světlo, věřte ve světlo, abyste byli syny světla." (Jan XII, 35-36)

Přítel lidstva jim říká s laskavostí, že je ještě čas jej poznati, že je ještě čas poznati, že je Synem člověka, jen když budou ochotni jej následovati. Budou-li následovati jeho, samotné světlo, budou se moci stát dětmi světla.

Svatý Jan pokračuje ve svém vyprávění: "Toto pověděl Ježíš, pak odešel a skryl se před nimi." (Jan XII, 36-37)

A jak pravdivá jsou slova Janova: "Neboť milovali slávu lidskou víc než slávu Boží." (Jan XII,43) Pro většinu z nás je daleko snažší dát se oklamat planou chválou schopných lidí, než se poctivě snažit uctívati Boha.

Jelikož věděl, že má už jen velmi málo času, kdy bude hmotně se svými žáky a shledal, že většina se bude zdráhat uvěřit v jeho blízký konec, byl Kristus pln obav. Ne však proto, že by se byl bál utrpení, ale pomyslí-li na to, že mnoho jeho žáků ještě nebylo úplně připraveno přijmouti jeho konečné dobrodiní. A tak čteme v témže evangeliu sv. Jana, že Ježíš plakal a pravil: "Kdo věří ve mne, nevěří ve mne, nýbrž v toho, který mě poslal. A kdo vidí mne, vidí toho, který mne poslal. Já jsem přišel na svět jako světlo, aby žádný, kdo ve mne věří, nezůstal ve tmě. Slyší-li kdo mé řeči, ale nezachovává je, nesoudím ho já, neboť jsem nepřišel, abych soudil svět, ale abych spasil svět. Kdo mne zavrhuje a nepřijímá mých řečí, má svého soudce. Slovo, které jsem promluvil, jej bude souditi

v poslední den, poněvadž já jsem nemluvil sám ze sebe, sám Otec, který mě poslal, mi dal, co mám říkati a co mám mluvit. Já pak vím, že jeho příkaz je věčný život. Co tady mluvím, mluvím tak, jak mi pověděl Otec." (Jan XII, 44-50)

Po celé trvání našeho života tato slova Syna božího čekají, že je přijmeme. Tato slova, plná naděje a velikosti čekají před branou našeho srdce, aby tam byla přijata a uskutečněna. A každou chvíli zapomínáme na velký úkol, obsažený ve slovech Kristových. Hodina přišla, praví Syn člověka. Přišla hodina, kdy každý má nalézt příležitost se oslaviti. Přišla hodina naší spásy, je před našimi dveřmi. Necháme ji přejíti, aniž bychom jí věnovali pozornost? Odvrátíme tvář od Syna Božího, který přišel v této hodině pro naši spásu? Taková otázka se může klást každému myslícímu člověku, jenž slyšel mluvit o Kristu, jenž studoval jeho život a přemýšlel o jeho slovech. A vám, bratři a sestry křesťanské, bych jenom řekl, že "hodina přišla".

XI. Kristus připravuje žáky na nejvyšší pravdu

Ježíš Kristus připravoval své učedníky na bolestivé rozloučení. Řekl jim, že přišla hodina, která je velmi blízká, v níž bude zavolán Otcem a opustí hmotné tělo, aby spasil lidstvo. Vidíme, s jakou starostlivostí a něžností mluví se svými žáky ve chvíli, kdy vezme na svá bedra těžký úkol vésti zbloudilé lidstvo. Ježíš praví: "Nyní byl oslaven Syn člověka a Bůh byl oslaven v něm." Byl-li Bůh v něm oslaven, i jeho Bůh oslaví v sobě a oslaví jej hned."

Dítky, budu s vámi už jen krátký čas, budete mě hledati a jako jsem řekl Židům: "Kam já odcházím, vy nemůžete přijíti, tak nyní pravím i vám." (Jan XIII, 31-33)

Ježíš opravdu řekl Židům, že nemohou jíti tam, kam jde on. Byli to ti Židé, kteří nechtěli uvěřiti jeho slovům a nechtěli jej následovati, jelikož se raději řídili tradicemi, než aby otevřeli své oči pravdě. Židé zachovávali své zvyky, které neměly smyslu a nechtěli se dáti na cestu pravdy, poněvadž milovali pohodlí a klaněli se mamonu. Zajisté nemohli nikdy přijíti tam, kam šel Syn Boží. Jak by mohli otroci přijíti tam, kde přebývají svobodné duše? Tito Židé nikdy neprováděli náboženství lásky a nábožní byli jen ze strachu před trestem. Předkládali své obětiny na oltář Všemohoucího, aby unikli ohni pekla. Velmi málo milovali bližního. Jak tedy mohli dosáhnouti království nebeského, když jim scházela jediná hnací síla - nejčistší láska? Je podivné, jak mohl tak veliký národ, jako byl židovský, tak zdegenerovati, že zcela zapomněl na lásku, jako na hlavního činitele života. Avšak smutnou skutečností je, aspoň pokud se týče náboženství, že vypudili ze svého srdce všechnu lásku a velká část dětí izraelských uctívala Boha všemi možnými způsoby, jen ne láskou, přestože ve skutečnosti je to jediná cesta, která vede k nebeskému Otci. Předmět uctivé bázně nebo i úcty není nikdy dost blízko, abychom jej mohli považovati za svůj. A tu je cíl, který máme na mysli při uctívání Boha.

Praví uctivatelé Boha jsou vždycky vedeni tímto citem. A tak není divné, že často slyšíme v jejich modlitbách: "Učí mě, že Ti náleží celý vesmír, ale já vím a jsem šťasten, že to vím, že Ty, Pane, mně náležíš." Je nutno konstatovat, že i ve smrtelném světě, ti, kdo se honosí nejvíce statky svého otce a jeho bohatstvím, nebo tím, co má zde nebo tam, jsou jej vždycky zcela nehodni. Dobrý syn miluje otce a to mu stačí. Děti, které milují bohatství, přejí si tajně smrt svých rodičů, aby co nejdříve mohli užívatí dědictví. Nesmíme proto nikdy zapomenouti na poučku: Přílišné pění chvály na slávu a moc našeho nebeského Otce nás často od něho vzdaluje. Jen láskou se můžeme přiblížiti k Otci. Slova Kristova nám potvrzují, že všecken cit lásky zmizel z náboženské praxe Židů té doby. Došed na práh nesmrtnosti, velký přítel lidí připomíná svým žákům hlavní podstatu náboženství, řka: "Přikázání nové vám dávám, abyste se milovali vespolek. Jako jsem já miloval vás, abyste se i vy milovali vespolek. Po tom poznají všichni, že jste moji učedníci, budete-li míti lásku jedni k druhým." (Jan XIII, 34-35)

Je třeba náboženskou praxi přizpůsobiti, abychom nezapomínali milovati Boha. Čím více se k němu přibližujeme láskou, tím snáze se zbavujeme touhy po vlastnictví. Náš duch se očisťuje od vášní, z nichž pramení rozpory, způsobující odklon od těch, kdo myslí jinak, než my. Ponenáhlu se naše hledisko a myšlenky tak zužují, že i když značnou část dne věnujeme náboženským cvičením, nikdy se úplně nezbavíme nejhorších neřestí, jako je podlost a nenávisť. Každá náboženská praxe, zbavená lásky k Bohu, přetváří uctivatele ve fanatika a dělá z něho pravého nepřítele lidstva. Nezapomeňme, že fanatismus nezmizel se zrozením Krista a že to nejsou jen Židé jeho doby, kteří nám podali příklad slepého fanatismu. Dokonce v naší době a to mezi těmi, kdož se nazývají pravými křesťany a jejichž náboženství jest, nebo by mělo býti náboženstvím lásky, vidíme nesčetné fanatiky, kteří neváhají prolévat proudy krve po celém světě a to ve jménu svého náboženství. Proč? Jednoduše proto, že uvádějí v praxi ze svého náboženství všechno možné, jen ne lásku.

Kristus řekl tvrdou pravdu, když řekl Petrovi, že jej třikrát zapře. Petr, jeho veliký žák, jat bázni, zapřel svého milovaného učitele, aby zachránil svůj život. Ale Syn Boží nepřikládá důležitosti této skutečnosti. Považuje to dokonce za něco přirozeného a utěšuje své přátele: "Vaše srdce ať se nechvěje. Věřte v Boha a věřte ve mne. Vy víte, kam jdu a znáte cestu tam." (Jan XIV, 1-4) A když mu Tomáš praví: "Pane, nevíme, kam jdeš, jak můžeme znáti cestu?" Učitel, pln dobroty, mu odpověděl: "Já jsem cesta, pravda a život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne." (Jan XIV, 6) Ježíš dává svým žákům jasně na srozuměnou, že nikam neodchází. Osvobozená duše nepatří žádnému oddělenému místu. Osvobození smazává všechen pojem individuality, která je nahrazena universálností. Proto můžeme snadno pochopiti, že pro universální duši nebylo určeno žádné zvláštní místo. Kristus pravil, že i když opustí tělo, zůstane cestou, kterou mají sledovat budoucí hledatelé pravdy, protože on je pravda sama. A protože pro Syna božího není skutečné smrti, tj. zničení, nepřestává býti životem samým pro všechny, kdo jej hledají. Zde ještě jednou jasně vysvětluje, že má-li se dosáhnouti abstraktna, je třeba napřed projíti konkrétním příkladem a protože on je čistý, je nejlepším příkladem samé čistoty.

Židé si přáli přijít do nebe, aby byli s Otcem. K tomu se též vztahuje Kristova odpověď na Tomášovu otázku: "Přejete-li si býti s Otcem, musíte získati milost Synovu, protože on sám je dokonalý obraz nebeského Otce." Ale v tom okamžiku nevládla

pravá víra

v srdcích všech jeho žáků. Ježíš to poznal a nepřestával naléhati, aby uvěřili jeho slovům a tak se osvobodili od svého utrpení. "Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec je ve mně. Věřte aspoň pro ty skutky.

V pravdě, v pravdě vám pravím: "Kdo věří ve mne, i on sám bude činiti skutky, které já činím, ano ještě větší bude činiti. Neboť já jdu k Otci a učiním, začkoli byste prosili v mém jménu, aby Otec byl oslaven v Synovi. Budete-li oč prositi v mém jménu, učiním to. (Jan XIV, 11-14)

Slibuje svým žákům, že budou-li v něho věřit, budou také oni moci pomoci trpícímu lidstvu. Vše, oč budou žádati jeho jménem, bude jim poskytnuto. Nyní se ovšem můžeme ptáti: "Kde je důkaz?" Toho není těžko nalézt. Následujte jej, poslouchejte upřímně jeho příkazů a poznáte sami na sobě, že on je vždy věrný svým slovům.

Utěšuje své žáky. "Neopustím vás jako sirotky. Přijdu k vám. Za krátkou chvíli svět mne již neuzří, ale vy mě uzříte, poněvadž já jsem živ a vy budete také živi. V onen den poznáte, že já jsem ve svém Otci a vy ve mně jako já ve vás." (Jan XIV, 18-20)

Osobnost Kristova měla zmizeti ve chvíli, kdy on opustil tělo, aby spasil lidstvo. Pro všechny smrtelníky nebude viditelný. On však ujišťuje své žáky, že pro ně zůstane a že jej uvidí a říká jim, jak se to stane. Bude to zázrak? Zajisté to bude zázrak, jeden z největších zázraků, jimiž se Bůh projevuje, jelikož smrt mu nezabrání, aby žil, jelikož mu smrt nezabrání, aby projevil svou přítomnost, i když opustí své tělo, je jisto, že vejde do stavu ustavičné a dokonalé přítomnosti a že zůstane živým nad časem a prostorem.

Žáci, kteří se zasvětili svému Mistru, Synu Božímu, dosáhnou rovněž tohoto stavu věčné přítomnosti a jejich spojení bude potom úplné. Kristus nám zde dává prostředek, jak se povznést do výše, která byla dosud neznáma všem prorokům a myslitelům západu. Říká nám, že následujeme-li jej, praktikujeme-li náboženství své

s úctou a láskou a se vší silou svého srdce, také my dosáhneme onoho vývoje, tj. osvobození, jehož sám byl živým příkladem. Přirozeně mnozí z vás řeknou, že se rouhám nebo, že vás klamu. Naštěstí nic z toho nedělám. Připomínám vám ještě jednou Kristova slova, která řekl Židům, jež ho chtěli kamenovat, protože se nazval Synem Božím: "Není psáno ve vašem zákoně: já jsem řekl: Bohové jste?" (Jan X,34) Ale nejen to. Budiž zde ještě jednou

vedeno, co je absolutně pravdivé, i když to může znít jako bomba v uších nevěřících: Pravit: "V onom dnu poznáte, že jsem v Otci a že vy jste ve mně a já jsem ve vás." (Jan XIV, 30)

Ujišťuje, že pro horlivé a upřímné uctívatele spojení s Bohem je nejen možné, ale je dokonce skutečností. Ti, kdo mu odmítají uvěřiti, ať z jakýchkoliv důvodů, mohou býti jisti, že nikdy nezakusí blaženost spojení s Bohem. Zbožným je domýšlivost škodlivá, pýcha je skutečnou překážkou, ale odmítání pravdy zločinem. Případne-li křesťanovi, aby popřel slova Kristova, je lépe, když i jen za takové pouhé pokušení ihned požádá svého učitele za prominutí a přizná svou chybu. Víím velmi dobře, že pro mnohé z vás slovo Kristovo nemluví o tom, več vy doufáte, ale to není důvod, proč byste měli zahazovati toto slovo vtělení Božího do koše nevíry a vésti nadále svůj starý život bez bázně odsouzení.

Kristus přišel sem dolů jako slunce a nabízí nám osvícení. my však jsme zvyklí žítí v temnotách a křičíme mu vstříc: "Pane! Není možné, aby to byla cesta pro nás! Je to cesta pro tvé přímé žáky, jimž jsi ukázal cestu, ale pro nás ubohé smrtelníky by to bylo neodpuštitelné rouhání, kdybychom si chtěli představovat, že bychom se někdy mohli spojití s tím, který je někde tam nahoře za modrým nebem!" Mluvíme-li takto, dáváme jen příklad hluboké nevíry, o níž byla řeč. Než vyslovíme takové mínění, máme se napřed snažit uskutečnit vlastní slova Syna Božího. Pak nejen, že si poskytneme důkaz o jejich pravdivosti, ale budeme se stydět, že jsme třebas jen na okamžik mohli zastávat opačné hledisko. Možnost nebo nemožnost uskutečnění té nebo oné poučky Kristovy může být dokázána jen jediným prostředkem, praktickým uplatněním takové poučky. Rád připuštím, že jsme se svými špatnými a nevědomými činy hodně vzdálili od svého Božského Otce, ale neříkejte mi, že jsme svým způsobem jednání ztratili veškeré spojení s Ním, nevěřil bych vám. A říkáte-li mi, že špatnými skutky přestáváme býti dítkami Božími, pak vám pravím, že jste praví nevěrci a varuji vás před nebezpečím, že se stanete rouhači. Věřte mi, drazí bratři a sestry, že nemám v úmyslu zapůsobiti na vaše city a nechci říci nic, co by nemohl říci Kristus. Jen vás pokorně vybízím, abyste svého Spasitele následovali a stali se navždy svobodní. Řekl jsem vám již, že když poprvé slyšíme slova Mistrova, velmi nesnadno porozumíme jejich pravému smyslu. I jeho žáci hned neporozuměli. Protože však nakonec přece jen porozuměli a byli spaseni, dopřejte mi, abych vás prosil, abyste vytrvale sledovali tutéž cestu, tj. snažili se porozuměti Božskému učiteli a byli jeho milostí spaseni. Čtete v

evangelium sv. Jana Kristova slova: "Kdo má mé příkazy a zachovává je, ten mě miluje. Kdo pak mě miluje, bude milován od mého Otce a já jej budu milovati a dám se mu poznati." (Jan XIV, 21)

Sám Kristus vysvětluje, jak nemožné se stává možným a jak se má stát i ten boží zázrak. I tak však je těžké, aby obyčejný lidský mozek porozuměl, neboť je až příliš pravda, že lidé, jejichž duch je připoután k hmotě, těžko porozumí slovům Kristovým. Dokonce apoštolové těžko dospívali k poznání.

Čteme dál v témže evangelium sv. Jana: "Otáže se ho Judas ne Iškariotský: Pane, z jakého důvodu se chceš zjevití nám, ale světu ne? Ježíš mu odpověděl: "Miluje-li mě kdo, bude zachovávatí mé slovo a Otec jej bude milovati a k němu přijdeme a učiníme si u něho příbytek. Kdo mne nemiluje, nezachovává mých slov. Slovo pak, jež slyšíte, není mé, nýbrž slovo Otce, který mne poslal." (Jan XIX, 23-24)

Kristus praví, že není možné, aby ho miloval ten, kdo dokáže stále odmítatí jeho slova. To znamená, že ho nemilujeme, že jsme ho ještě nezačli milovat. Je tedy zcela přirozené, že jsme přepadáni trapnými pochybnostmi, zvláště když jsme neměli privilegium jej vidětí svýma smrtelnýma očima a nebyli jsme svědky jeho božského života. On nás však vybízí, abychom uvažovali o jeho dílu a věřili

v něho. Snažme se ponenáhlu stále více věřití jeho slovům a budeme-li upřímní sami k sobě, budeme-li se celým srdcem o něho opíratí, najdeme tímto způsobem prostředek, jak jej milovati. Zasvěťme mu tělo, ducha i duši. Přijme nás a budeme spaseni.

Takovým způsobem připravoval též dobrý učitel své učedníky. Těšil je a zároveň je vyučoval nejvyšším pravdám. Vševědoucí Syn Boží věděl, že budou stále trpětí pro spravedlivou věc. Věděl, že se dostane do rukou kněží a laiků milujících bohatství. Věděl, že jeho žáci budou kamenováni, křižováni a stínáni uctivately mamonu, a připravoval je na to. "Nenávidí-li vás svět, považte, že mne měl

v nenávisti dříve než vás. Kdybyste byli ze světa, svět by miloval to, co jeho jest. Že však nejste ze světa, proto vás svět nenávidí. Vzpomeňte si na slovo, které jsem vám řekl: "Služebník není víc, než jeho pán." Když pronásledovali mne, i vás budou pronásledovati. Když zachovali mé slovo, budou zachovávatí také vaše." (Jan XV, 18-20) Ať je pronásledování, které budete muset zažít jakéhokoliv druhu, praví Kristus, jednoho si buďte jisti: Právě jako vám tím nezabrání říci pravdu věřícím i nevěřícím, zrovna tak

není na zemi tak velké síly, která by mohla popřít svědectví vašeho uskutečnění. Jelikož tedy i přes pronásledování lid se řídí podle svých slov, buďte si jisti i vy, mé děti, že i vaše slova budou zachovávána, jelikož rovněž vycházejí ze stejného pramene duchovního uskutečnění. Kristus pravil dále svým žákům: "To jsem vám mluvil, abyste se nedali svést k odpadnutí. Budou vás vylučovati ze synagog. Ano, blíží se hodina, že kdo vás zabije, bude si myslet, že tím prokazuje službu Bohu. To vám budou činit, poněvadž nepoznali Otce, ani mne. Ale to jsem vám mluvil, abyste si, až se přiblíží hodina toho, vzpomněli na to, že jsem vám to řekl. Od začátku jsem vám to neříkal, poněvadž jsem byl s vámi. Nyní však jdu k tomu, který mě poslal a nikdo z vás se mne neptá: "Kam jdeš?" Ale že jsem vám to mluvil, zármutek naplnil vaše srdce. Ale mluvím vám pravdu: jest vám prospěšno, abych odešel." (Jan XVI, 1-7)

Když Mistr jemně své učedníky připravil na tuto pravdu, řekl jim, že je užitečné, aby odešel. Dokázal jim svým životem, že je opravdu Synem Božím a chtěl jim podati poslední rozhodný důkaz. A pak nastala chvíle, kdy měli i jeho učedníci podati světu důkaz, že jsou dítky božství, dítky světla.

XII. Proste a bude vám dáno

Ježíš Kristus připravoval ponenáhlu své učedníky na jejich příští poslání a předával jim svou božskou moc, aby mohli v jeho šlépějích podporovati trpící lidstvo a pomáhati hledajícím mužům i ženám, žíznícím po lásce Boží. Pravil jim: "On mne oslaví, poněvadž vezme z mého a oznámí vám to. Všecko, co má Otec, jest mé. Proto jsem řekl, že vezme z mého a vám to oznámí. Již krátký čas a neuzříte mne a zase za krátký čas mne spatříte." (Jan XVI, 14-16)

Slyšíce to, řekli si někteří z jeho učedníků mezi sebou, co chce asi Mistr těmito slovy říci: Za krátký čas mne neuzříte a zase za krátký čas mě spatříte, protože jdu k Otci. Neporozuměli pravému významu těch slov, protože si nedovedli představit, že by někdo mohl být viděn živoucí po smrti. Vidíme však, že Mistr četl myšlenky svých učedníků, neboť jim odpověděl: "Na to se mezi sebou ptáte, že jsem řekl: "Za krátký čas mne neuzříte a zase za krátký čas mě spatříte? V pravdě, v pravdě pravím vám, budete plakat a naříkat, ale svět se bude radovati, budete zarmouceni,

ale váš zármutek se promění v radost. Žena, když rodí, má zármutek, poněvadž nastala chvíle její. Když se však narodí děťátko, již nevzpomíná na úzkost, pro radost, že se na svět narodil člověk. I vy nyní máte zármutek. Uvidím vás však zas a vaše srdce se bude radovati a vaší radosti nikdo nevezme." (Jan XVI, 19-22)

Nejmilostivější Syn Boží věděl, že jeho učedníci budou trpěti jeho odchodem, neboť ho velmi milovali. Věděl, že jejich srdce budou rozdírána, až ho budou křížovat. Bolest ze smrti jejich Milovaného se jim bude zdátí nepřekonatelná a nebudou moci pokračovati v kázání pravd, jimž je vyučil. Smrt sama o sobě je krutá, ale smrt Milovaného je strašná. Nezřídka vidíme lidi, kteří se zničí v beznaději po smrti těch, které milovali. Ale Kristus chce dát na srozuměnou svým žákům, že smrt neznamena úplné rozdělení, protože duše nikdy nepodléhá smrti a je věčná. Jedině tělo podléhá změnám. Jakmile se duše úplně osvobodí ze svého otroctví a stane se universální, žije navždy ve věčném životě. Ježíš Kristus vysvětluje svým žákům, že jeho smrt nebude obyčejnou smrtí. Nebude pro něho událostí náhodnou a hroznou. Opustí tělo

s jasným vědomím, že tak činí pro dobro lidstva. A protože je neustále spojen s Otcem a Otec je v něm, nemělo by opuštění jeho tělesné schránky zanechat v učednících hluboké zoufalství. Opět jej uvidí a také oni dosáhnou onoho stavu universálnosti, v němž jediném lze dosáhnouti dokonalé jednoty. On, nejmoudřejší z učitelů, věděl, že víra jeho žáků nemůže být úplná, dokud oni sami nedosáhnou věčného života. Oznamuje jim, že v den tohoto uskutečnění nebudou již pochybovati, že on je v Otci, právě jako Otec je v něm a že oni jsou s ním v Otci.

Věřiti v nějakou myšlenku nebo věřiti v něčí slova a nesnažiti se z nich udělati vlastní statek, je vždycky nevýhodné, protože takový způsob jednání v sobě skrývá nebezpečí pochybností. Jen když se plnou silou snažíme o uskutečnění takových slov, můžeme jít bez bázně vstříc všem těžkostem, jež máme překonati. Jestliže srdce plné lásky hledá uskutečnění ideálu, přepluje oceán pochybností a octne se tváří v tvář pravdě. Žáci nepochybně milovali Krista. Byli svědky jeho nadpozemské moci. A ještě více, uvědomili si změnu, která v nich nastala při styku s ním. Mnohokrát byli ochotni věřit, že je skutečně Synem Božím a že mu nic není nemožné. Viděli ho činiti zázraky, křísiti z mrtvých, ale odmítali uvěřiti, že Kristus zemře dobrovolnou smrtí. Pochopiti, že život může pokračovati po smrti, bylo nad jejich představivost. Pouhé pomyšlení na brzké rozloučení je činilo velmi smutné. Je

pochopitelné, že byli zmateni tím, že mají svého Mistra opět uvidět po jeho odchodu. A tito apoštolé, kteří později pomáhali lidstvu strhávati závoj pochybností a nevědomosti, sami byli smutní a zmatení. Kristus jim též řekl, že také oni budou muset trpět za své hlásání poselství. To však je nezastrašovalo. Příčinou jejich nezměrného smutku bylo, že se budou muset brzy rozloučit se svým nejmilejším Mistrem.

Kristus jim rovněž mluvil o nekonečné radosti, která jim má patřit. Oznamoval jim, že jim nebude možné, aby unikli bolesti v hodině, ve které Syn Boží bude oslaven, že je však tato bolest podnítí ke hledání věčného života. A až jej naleznou, budou se radovati a nikdo jim tuto věčnou radost nebude moci vzít.

S jakou jemností blahoslavený Mistr jim vysvětluje povahu této radosti! "Toho dne se mne již nebudete na nic tázati." (Jan XVI, 23) Dospěje-li člověk k plnosti, stane-li se universální, spojí-li se

s životem věčným a uskuteční-li spojení s Otcem, nebude již nic, na co by se ptal a co by měl dosáhnouti. Kristus slibuje tuto věčnou blaženost svým učedníkům. Což neopouští tělo, aby dal lidstvu vyjít z propasti utrpení? A ví, jak to učiní. Nabízí svým žákům něco, co je trvalé povahy. On, Boží vtělení, dává jim dar, který prostřednictvím apoštolů dostane lidstvo a tento dar, nejpodivuhodnější ze všech, je život věčný, blaženost věčná. Praví: "V pravdě, v pravdě vám pravím: Budete-li o něco prositi Otce, ve jménu mém, dá vám to." (Jan XVI, 23)

A nezastavuje se u tohoto pouhého slibu, nýbrž pokračuje: "Dosud jste za nic neprosili v mém jménu. Proste a dostane se vám, aby byla vaše radost dovršena." (Jan XVI, 24)

Stoje na prahu universa, Kristus se zdržoval zářící před svými učedníky a držel ve svých rukou pohár nesmrtelnosti a nabízel jim ho. Jeho slova zněla v té chvíli tak dojemně, téměř jako by prosil, aby se z něho napili. Kolikrát jim už říkal, aby v něho věřili, kolikrát jim vysvětloval, že je nemiluje jen on, ale i jeho Otec. Slavný to byl den, kdy slyšeli tato slova z úst Syna Božího.

Přišla chvíle, kdy s nimi mluvil otevřeně o všem. Řekl jim už, že musí odejít a že jeho odchod bude pro ně užitečný. Dosud je vyučoval v přirovnáních a příslovích, ale přišla chvíle, kdy jim musel vše říci jasně, aby ve svých milovaných učednících zanechal trvalý dojem. Proto se k nim obrací těmito slovy: "Toto jsem vám mluvil

v obrazech. Blíží se hodina, kdy vám již nebudu mluvit v

obrazech, nýbrž zřetelně vám budu dávat zvěst o Otci. V onen den budete prositi v mém jménu. Neříkám vám, že já budu žádati Otce za vás, vždyť sám Otec vás miluje, poněvadž vy jste mne měli v lásce a věřili jste, že jsem vyšel od Otce. Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět, zase opouštím svět a jdu k Otci. (Jan XVI, 25-28)

Kristus řekl svým učedníkům, že vejdou-li přímo ve spojení s Otcem, až se naučí jej viděti z milosti Mistra, uvěří-li zcela v něho, Krista, vtělení Boží, nebudou již muset prosit za sebe, neboť sami budou pociťovati velkou lásku, kterou k nim chová Bůh a tuto lásku budou cítiti proto, že jejich víra bude silná a nerozborná jako skála. Pak porozumí, že se božství může vtěliti do smrtelného těla a opět se vrátiti do stavu, z něhož vyšlo.

I když se to zdá divné, přece jen je to pravda, že často nemůžeme porozuměti pravdivosti určité myšlenky, i když je nám tato předkládána přímo a jednoduchými a výraznými slovy. V těchto případech jsou příklady nutné a uvažování nepostradatelné. Proto nám přirovnání a přísloví činí věc srozumitelnější a to tím více, čím čistší život vedeme. Učedníci Kristovi museli projíti stadiem přirovnání a podobenství, poněvadž se mylně domnívali, že náležejí světu.

Kristus jim však pravil, že jestliže byli ve světě, Kristus je odtamtud vyvedl. A nyní porozumějí, co jim řekne jasně a bez okolků a začnou chápati, že jeho původ je božský, neboť již nepochybují o lásce k nim. A tu mu řekli: "Hle, nyní mluvíš zřetelně, neříkáš žádného obrazu. Nyní víme, že víš všechno a nepotřebuješ, aby se tebe někdo tázal. Podle toho věříme, že jsi od Boha vyšel. Ježíš jim odpověděl: "Teď věříte? Hle, blíží se hodina, ano již přišla, kdy se každý rozprchne do svého domu a mne zanecháte samotného. Ale nejsem samotný, poněvadž Otec je se mnou. To jsem vám mluvil, abyste ve mně měli pokoj. Ve světě budete mít soužení. Ale buďte zmužilí. Já jsem zvítězil nad světem." (Jan XVI, 31-33)

Ježíš byl šťasten, že slyší z úst svých učedníků, že věří jeho slovům. Věděli, že jeho původ je božský, ba byli o tom přesvědčeni. V náboženství všechna předběžná cvičení mají za úkol upevniti víru. Když člověk získal nezlomnou víru, stane se jeho náboženský život snadný a všechno jde přirozeně. Ježíš věděl, že jeho učedníci budou muset hodně trpět v rukách nevěřících. Ti učení farizeové a saduceové sami žádali Pontského Piláta, aby dal ukřižovat Ježíše. Onen nevědomý dav, v němž zruční a hmotářští kněží a laici burcovali vášně a vůbec všichni ti,

jimž bohem bylo všechno možné jen ne Bůh sám, ti všichni si šli pro podporu ke světské moci, aby jej mohli vyhladiti. Ježíš věděl, že ze strachu před smrtí mnozí z jeho žáků jej v nejtěžší chvíli opustí, věděl, že jeho nejbližší přátelé budou mlčet, předstíraje, že jej neznají. Věděl ještě více, věděl, že jeden z jeho učedníků ho zradí a právě ten, který kritisoval Marii, sestru Lazarovu a vyčítal jí, že promrhala drahocenný parfum, který by mohl být prodán za 300 denárů ve prospěch chudých. Ježíš věděl, že tento jeho učedník Jidáš jej prodá velkokněžím jeruzalémským za hrst stříbra. A přece se zdál být šťasten, protože cítil, že se vyplňuje velký úkol, který vložil na jeho bedra jeho milovaný Otec. Úkol ten byl, aby dovedl do ovčince rozptýlené ovce. Teď nabyl jistoty, že může odejít, neboť jeho poselství se tak rozšířilo, že se už nikdy nemůže ztratit. Byl přesvědčen, že ti, kdo se budou opravdu snažit přiblížit se k Bohu cestou lásky, budou muset jít skrze něho, Syna Božího. Tím si byl jist.

Pohledme opět, jak se ubírá k prameni nejvyšší lásky. Dokončil své poslání. Jeho poselství bylo předáno lidem. Přijali je a porozuměli mu všichni, kdo milovali pravdu a kdo upřímně hledali náboženství pravdy. Toto poselství budou šířit jeho věrní apoštolové, žíznící po pravdě a odmítající uctívatí Boha jako krutého a neúprosného vůdce, tedy ti, kdo byli obrozeni nejnezištnější láskou, jakou jim jen mohl Nejčistší Syn Boží ukázat. Před jeho příchodem láska bez postranní myšlenky na zisk nebyla ceněna mezi syny Abrahamovými. Sotva se chápalo, že lze milovat Boha pro lásku

k němu. Lid plnil své náboženské povinnosti, jen aby unikl hněvu Všemohoucího a při provádění svého náboženství se řídil pravidly, která nařídili nevědomí kněží, takže se lidé ptali, je-li ta cesta vůbec správná. Někteří se dokonce postavili proti této zveličené světské moci kněžské a byli za to pronásledováni. Jiní, přestože nevěřili učení kněží, neměli dosti odvahy, aby jim odporovali. Neměli ani příkladů ani vzorů, které by jim mohly podati důkaz o tom, co nutně pociťovali. Této generaci lidí, toužících po pravdě, objevil Ježíš Kristus pramen, z něhož prýštila víra. Slabým přinesl poselství o vítězství nad smrtí. Těm, kdo tápali v temnotách, přinesl božské světlo. Těm, kdo měli milující srdce, ukázal cestu nezištné lásky, oné lásky, která pozdvihuje, udržuje a vytváří víru, neboť otevírá brány svobody. Touto láskou se všichni lidé dědickým právem po Synu božím stanou dětmi světla, tj. dětmi Otce, jenž je na nebesích. Tuto velkou lásku Kristus ve svém mládí stále pociťoval a když viděl, že tato božská láska je u jeho národa z nevědomosti lidu a uctívateli mamonu zatlačována do pozadí, trpěl. Zjišťujeme, že byl často jat svatým hněvem, jak tato

láska byla hanobena lidmi. Porozuměl této velké lásce, když ji na něho přenesl jeho velký učitel Jan Křtitel. Ten pak byl pronásledován a vydán na smrt těmi, kdo hanobili tuto čistou lásku. Nadešla hodina, v níž se měl světu podat důkaz, že ten, kdo je upevněn v této božské lásce, umí zvítěziti nad strachem před smrtí, nad tím strachem, který stačí rozetřásti i nejmocnější smrtelníky. Nadešla pro lidstvo hodina, v níž se mělo znovu přesvědčiti, že strach je omyl, nejhorší projev nevědomosti..... Umíraje na kříži, Kristus ukázal všem opravdu hledajícím všech následujících generací, že náboženství, založené na bázni, je falešné. Nesčetněkrát nás Syn Boží vybídl, abychom v něho uvěřili, chceme-li býti spaseni. Při více než jedné příležitosti nám vysvětlil, že je malý rozdíl mezi vtělením Božím a neosobním Bohem. Řekl nám, že je dveřmi, je Poslem, je v Otci jako Otec je v něm. Řekl nám, že uvěříme-li v něho, budeme spaseni. Avšak on, nejmilostivější, nám též říká, že neuvěříme-li jeho slovům, nebude nás za to soudit a trestat. Vybízí nás však neustále, abychom především uvěřili jeho dílu, v němž není nic skrytého a tajemného. A uvěříme-li v ně, začneme ponenáhu nabývatí víru v něho a naučíme se jej milovati.

Více než devatenáct století uplynulo od jeho příchodu na tuto zem. Každé století mělo svaté, kteří věděli, oč mají prositi božského Mistra a byvše jím požehnáni, vstoupili do království nebeského, kde se spojili s Otcem navždy. Je však ještě tisíce lidí, křesťanů podle jména, kteří říkají: "Pane! Pane!", ale nechtějí v něho uvěřiti. Jsou to především věrní služebníci chrámu mamonu. Když nedostanou, co si přejí, změní po čase předmět svého uctívání nebo pokračují

v tápání temnotami se stálou žízňí a nespokojeností, i když pohár plnosti se nabízí jejich rtům. Pro nevěřící znamená náboženství vždycky námahu. Zdá se jim, že je to prostředek, jak sama sebe oklamat. Náboženství je jim vždycky předmětem diskuse a pochybností a zůstává vždycky spjato s bázní před trestem. Ale u pravých věřících se náboženství vtěluje do každé chvíle jejich života, nemohou dýchat bez náboženství, nevystavují je na odív a nemají zapotřebí rozlehlých chrámů pro své modlitby.

Kdo jsou skutečně zbožní, vědí, oč mají prositi Boha. Neuctívají nic, než Boha. Jen takoví vědí, jak uskutečniti poučku Mistrovu: "Proste a bude vám dáno."

XIII. "Otče, odpust' jim, neboť nevědí, co činí

Poselství Boží je přeneseno, ono poselství, pro něž se vtělil Bůh a stal se Ježíšem Nazaretským, synem Panny. Toto poselství, dané trpícímu lidstvu, poselství naděje, síly, čistoty, pravdy a lásky, poselství, které Ježíš Nazaretský přijal při křtu z rukou svého velkého předchůdce Jana Křtitele a které zdokonalil, očistil a posvětil svým životem, toto poselství se předává všem, bez rozdílu rasy, barvy nebo náboženství, aby je každý slyšel, o něm přemýšlel a uvažoval, až pochopí jeho pravý význam, uvede je v život a uskuteční. Tak se osvobodíme od všeho utrpení. Toto poselství přinesl člen národa, jenž celý očekával Nejmilostivějšího Boha, onoho Boha Lásky, který je naším Otcem. Po celé generace velká rodina izraelská trpěla tím, že její nevědomí kněží jí ukazovali milovaného Boha ve špatném světle, zatím co ty, z dětí Abrahamových, které upřímně hledaly pravdu, byly pronásledovány uctívatelem boha zlata a peněz. Po celá století se jim jedno přikazovalo a něco jiného se dělo, což neodpovídalo tomu, co cítily. A uprostřed tohoto oceánu bolesti byl jim dán Ježíš Kristus, perla lidstva, který je naučil náboženství lásky a podstoupil nejhroznější smrt v rukách zbožňovatelů tradice, vznešenosti a bohatství, jež se báli, že všechno ztratí. Po celé generace, ve jménu nesmrtnosti vynášeli před očima potomků Davidových na obdiv naděje na nebeské blaženosti. Mnozí nejen, že odmítali tomu věřit, ale bránili se této myšlence. Hlavní odpůrce, co pravím, největší syn tohoto národa, který se obrátil proti všemu hmotnému a pomíjivému, který se snažil přivést království Boží na zem, musel být ukřižován za pokřiku chátry, která se bála smrti, ale nechtěla nic slyšeti o nesmrtnosti.

Nyní nadešla hodina, ona hodina, v níž Syn člověka musel nésti svůj vlastní kříž, na němž byl potom obětován. Kdo vedle něho by mohl nésti symbol nejčistší nesmrtnosti?

Nevědomý lid se chtěl pokusit o zhašení světla světa. Ale ono nikdy nezhasne a bude zářiti jasem čím dále větším.

Kristus přišel v době, kdy lid zbožňoval symboly a považoval je za skutečnost, kterou může být jedině láska Boží, v době, kdy jediný bůh, jež uctívali, byla nevědomost. A tak poslání Syna Božího je poznání sama sebe. Když předal toto poselství poznání a lásky svým učedníkům, prosil milovaného Otce, aby je vedl a chránil. Vidíme, že očekával svůj blížící se konec klidně. Abychom se očistili, přečteme si znovu tuto skvělou modlitbu Kristovu: "Otče, přišla hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe, jako jsi mu dal moc nad všemi lidmi, aby jim dal vše, co jsi dal jemu, totiž život věčný. Život věčný pak jest, aby poznali tebe, jediného pravého Boha a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. Já jsem

tebe oslavil, když jsem dovršil dílo, které jsi mi dal, abych učinil. Nyní oslav ty mne, Otče, u sebe slávou, kterou jsem měl u tebe, dříve než svět povstal. Zjevným jsem učinil tvé jméno lidem, které jsi mi dal ze světa. Byli tvoji a mně jsi je dal a zachovali tvé slovo. Nyní poznali, že všechno, co jsi mi dal, je od tebe, neboť slova, která jsi mi dal, dal jsem jim a oni je přijali, poznali, že jsem opravdu od tebe vyšel a uvěřili, že jsi mě poslal. Prosím za ně. Neprosím za svět ale za ty, které jsi mi dal, neboť jsou tvoji." (Jan XVII, 1-9)

Ti, kdo nenásledují Krista, mohou namítati, že tato modlitba není universální. Nemodlí se za svět, nýbrž jen za těch několik svých učedníků. Řekne se, že je to modlitba sektářská, omezená. Ale není tomu tak. Především, za těch okolností, Ježíš Kristus prosil svého Božského Otce výlučně jen za své apoštoly budoucí. Nemodlí-li se přímo za svět, má to hluboký význam, který je nepochopitelný pro nás obyčejné smrtelníky, pro tento svět, v němž se nechceme probuditi ke slyšení pravdy, nepochopitelný pro nás, kdo nechceme žádati Boha za milost a nechceme poznati milosrdenství Boží, i když se nám nabízí. Ne, Kristus neprosí za ty, kdo musí ještě čekat, neboť k dosažení bran království nebeského je třeba se připravovati pokáním. Takoví lidé musí napřed poznat, že život, který vedou, není životem dětí světla. Ať to dobře pochopí a stanou se hodnými přijetí poznání, které žádal Kristus Boha pro své učedníky. Oni stáli očištěni před Bohem a očekávali osvětlení. Ať svět jedná stejně a pochopí, že Syn Boží ve své modlitbě naň nezapomněl. Požadovati všeobecnou spásu mohou jen ti, kdo se nesnaží uskutečniti svůj ideál a jsou tak připoutáni pozemskými sklony, že nemají osobního ideálu. Zaměňují libovůli za svobodu, vlastnictví s láskou a pokračování v pozemských rozkoších

s královstvím nebeským. Často tvrdí, že království nebeské, které nám bylo slíbeno, ještě nepřišlo. Jsem často v pokušení - a žádám za to o prominutí Syna Božího - říci těmto svým bratřím a sestrám, ještě ponořeným do nevědomosti: "Když jste zavřeli oči před světlem, jak je můžete viděti? Když jste se stali otroky pokušení světa, jak můžete pociťovati, že království Boží je už zde s námi?" Království nebeské nemůže nikdy připadnouti ve společné držení, těmto otrokům hmoty. Připadne těm, kdo se povznesli, uskutečníce své synovství Otce nebeského. Tedy těm, kteří nejen o něm vědí, ale jejichž je radostí. Jsou profesionální kritikové, kteří nacházejí chyby ve všem, ale neztrácejme čas diskusí s nimi, neboť by se mohlo stát, že Syn Boží by na nás nečekal. Připojme se k jeho prosbě, aby nás posvětila: "Všechno, co je mé, je tvé a co je tvé, jest mé - a jsem v nich oslaven. A již nejsem ve světě,

ale oni jsou ve světě a já jdu k tobě. Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno, jako my." (Jan XVII, 10-11)

Je to jedna z nejjasnějších myšlenek jednoty, kterou vysvětloval Syn Boží. Myšlenku jednoty mohou zvláště těžce pochopiti ti, kdo se obávají, že ztratí svou individualitu. Když je však smrt přemožena, když můžeme říci s Ježíšem: "Nejsem již z tohoto světa," pak můžeme tvrditi, že jednota znamená existenci jediné věci. Když se tato jednota stala dokonalou, ať už modlitbou, uctíváním nebo jinou cestou, pochopíme, že "rozdílnost" se rovná "nevědomosti". Jednota je stejnorodá, je to universalnost (všeobecnost) bez přerušení, tedy nepřetržité pokračování jednoty a nikdy není pokračující mnohosti.

Nyní vidíme Krista, jak se osvobozuje od všech myšlenek na odpovědnost a povinnost, na níž si mnozí z nás stěžují a které považují za neodvratitelnou překážku na cestě našeho spojení s Bohem. Poslyšme lekci, kterou nám dává a složme též my všechny povinnosti a zodpovědnosti do rukou Otcových a zachovejme svou lásku jen pro něho. "Dokud jsem byl s nimi, já jsem je zachovával v tvém jménu, jež jsi mi dal. Chránil jsem je, nikdo z nich nezahynul, kromě onoho syna záhuby - aby se splnilo Písmo." (Jan XVII, 12)

Písmo se musí splnit. Syn Boží musí zemřít na kříži, a proto je třeba, aby jej někdo zradil. Ten někdo byl Jidáš Iškariotský. Když na něho pomyslí, zdá se být soucitný Mistr zarmoucen, ale nezlořečí mu, ani se nesnaží svolati na něho hněv Boží. Praví prostě: ".....aby se splnilo Písmo." "Nyní jdu k tobě a proto mluvím ve světě, aby měli mou radost dovršenou v sobě. Já jsem jim dal tvé slovo. Svět jich nenáviděl, poněvadž nejsou ze světa, jako já nejsem ze světa." (Jan XVII, 12-16)

Kristus opakuje, že jeho učedníci nejsou ze světa jako on nebyl. Neukazuje nám tím dosti jasně, že ti, kdo jsou ponořeni do marností světských jsou velmi vzdáleni království nebeského? Nemělo by to otevřítí oči těm, kdo pracují pro svět, říkájíce si, že ve jménu Božím? Není zde dána výstraha těm, jejichž duch se nese

k materialismu a jsou skutečným nebezpečím, neboť si říkají, že jsou zbožní? Ať si přečtou tato slova Ježíše Spasitele a změni své nebezpečné hledisko, které je nevědomě zavádí do zkázy. Je politováníhodné, že někteří z nich nejen sami sledují cestu, která je vede k hanebné sebevraždě, ale ti inteligentnější a schopnější

nutí

k téže cestě zničení své bratry ještě nevědomější, než jsou sami.

Kristus se dále modlí za své apoštoly: "Posvěť je pravdou. Tvé slovo je pravda. Jako jsi mne poslal do světa i já jsem poslal je do světa. Pro ně se posvěcuji, aby také oni byli posvěceni pravdou. Prosím nejen za tyto, nýbrž i za ty, kteří pro jejich slovo věří ve mne. Ať všichni jsou jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni

v nás jedno byli, aby svět uvěřil, že ty jsi mě poslal. Slávu, kterou jsi dal mně, dal jsem jim, aby byli jedno - já v nich a ty ve mně - ať jsou dokonale uvedeni v jednotu, aby svět poznal, že jsi ty mě poslal a žes je miloval, jako jsi miloval mne. Otče, chci, abys to, co jsi dal mně, dal i jim, aby, kde jsem já, i oni byli se mnou a patřili na mou slávu, kterou jsi mi dal, poněvadž jsi mě miloval před stvořením světa. Spravedlivý Otče, svět tě nepoznal, ale já jsem tě poznal a tito poznali, že jsi mě poslal. Uvedl jsem jim ve známost tvé jméno a ještě uvedu, aby láska, kterou jsi mě miloval, byla v nich a abych byl já v nich." (Jan XVII, 17-26)

Tak končí nejkrásnější prosba Spasitelova. A jak vznešená jsou slova, jimiž končí! Žádá svého nebeského Otce, aby nám požehnal touž láskou, jakou věnoval jemu. Prosí stejně za nás, kteří ho chceme následovati podle učení jeho apoštolů. Nikdy jsme nebyli ztraceni a čteme-li nyní tuto prosbu se zbožností, ke které přidáme nejvroucnější touhu se osvoboditi, můžeme si být jisti, že nás Otec nebeský slyšel a že nás učiní hodné své lásky.

Písmo se plnilo. Jidáš Iškariotský přistupuje, objímá Krista a vydává jej do rukou davu, který jej vede napřed před Kaifáše, pak k Pontskému Pilátu, římskému guvernérovi, aby jej dal potrestati za zločin, jehož se nikdy nedopustil. Římský guvernér, který na něm nenachází viny, za níž by ho mohl odsouditi, nechce jej potrestati. Ale velekněz židovský tvrdil, že se skutečně dopustil zločinu a žádá guvernéra, aby ho odsoudil k ukřižování. K veleknězi se přidal dav nevědomců a požadoval s velkým křikem smrt Kristovu. Kolikrát před jeho příchodem byla nevinnost obětována na hranici nevědomosti! A nevidíme, jak často se od té doby tytéž krutosti opakovaly ve jménu náboženství? Ale pokaždé, když se nevinnost vyprostila z lidského těla, vždycky zůstala vítězná a vryla se do ducha těch, kdo později toužili po čistotě.

Poznání září s větším leskem, když je zbaveno všech zjevných chyb, které k němu tíhnou a jeho plamen se stává navždy trvalý a dokonale čistý. Ničí všechnu slabost a omyly, způsobené nevědomostí.

Přišla hodina. Lidská spravedlnost ustoupila bláznivě nespravedlivým požadavkům rozzuřené a ustrašené lůzy, jejíž nevědomý duch byl podmaněn kněžími, tj. představiteli Všemohoucího z titulu oděvu, kteří však ve skutečnosti uctívali mamon, báli se, aby neztratili své nadprávi a statky a vydávali se před očima svých sektářů za pravé vzory spravedlnosti. Měli jimi být, ale je jisto, že tito nepřátelé náboženství nikdy nehledali lásku, stále zůstávali sobci, kteří nikdy nic neobětovali ze svého já, platili za velmi učené a díky své prohnanosti, klamali nevědomý lid. Bohužel, tito farizeové jsou stále všude mezi námi a snaží se ovládati svou časnou mocí duchy prosté a nevědomé.

Poslední scéna ze života Spasitelova, velkého přítele lidstva, je velmi bolestná. Nerozebíral bych ji, kdyby poslední slova Kristova nebyla nejvyšším výrazem jeho velké lásky k nevědomému lidstvu. Musíme slyšeti jeho poslední přání, porozuměti mu a snažiti se je uskutečnit. A především, abychom vtiskli do svých kolísavých duchů nejvýmluvnější důkaz o stále přítomném božství Syna Božího, sledujme poslední chvílky, kdy toto božství bylo uzavřeno ještě v lidském těle. Ježíš sám řekl, že opuštění jeho smrtelného těla bylo nutné, aby bylo lidstvo povzneseno. Bez tohoto posledního důkazu by mnozí v něho nevěřili. Je mezi námi možná mnoho takových, kteří se chtějí zasvětit Synu Božímu a počítají s tím, že je dovede k nesmrtelnosti, kterou dosáhl při odhození svého smrtelného těla. Mnozí z nás možná slyšeli jeho slova: ".....kdo však vytrvá až do konce, ten bude spasen." (Mat X, 22)

A ti očekávají tento poslední důkaz. Opět jiní možná chtějí zjistit na vlastní oči, že byl opravdu vtěleným Bohem a jak on řekl: "Bůh není Bohem mrtvých, nýbrž živých." (Mat XXII, 32)

Chtějí ho vidět vítězíciho nad smrtí, aby zůstal pro ně živým příkladem věčného života. Aby se království nebeské ustanovilo zde dole, je třeba, aby se ještě splnily tyto věci, aby ti, kdo přijdou po něm v něho uvěřili a zachovávajíce jeho příkazy, nepochybovali o jeho životě a slovech. Řekl: "Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch." (Jan XII, 6)

Musí nyní dokázati tomuto světu, kterému ve své nevědomosti, ale stále čekajícímu, že vždy náležel Duchu, že se dobrovolně vtělil do podoby lidské, abychom jej my, lidé, mohli pochopiti a z jeho milosti se s ním sjednotiti, právě jako on je jedno s Otcem, který je v nebesích, a abychom se tak osvobodili z nevědomosti, ze zrození a smrti. To všechno a ještě více musel

učiniti pro nás v tom krátkém čase, který mu ještě zbýval. Uslyšel však výzvu svého Milovaného, takže nemohl váhati. A je to opět láska, která všechno vstřebává, za jejíž přítomnosti všechny velké věci tohoto světa se stávají bezvýznamné. Slyšel výzvu lásky, slyšel její okouzující hudbu a věděl, že nesmí ztratit ani chvíli. Avšak ustrašené lidstvo ho potřebovalo. Říká mu svým soudem svědomí: "Pane, jsme ochotni uvěřiti v tebe, ale dovrš naši víru!" Nevědomé lidstvo! Nevíš, co si žádáš. Žádá Spasitel svého nebeského Otce při svém ukřižování za odpuštění těmto nevědomým, ubohým bytostem, které se však chtějí stát upřímnými dítkami světla? Nebo prosí svého Otce, aby prominul všem nám věřícím, polověřícím a nevěřícím? Je jisto, že na prahu vševědoucnosti, před vstupem do Universálnosti, všechno ostatní bylo pro něho nevědomostí, takže prosí za nás všechny bez rozdílu. Ať už byly jakékoliv city, které oživovaly čistého individuálního ducha Syna božího před jeho úplným spojením s Otcem nebeským s universální jednotou, je jisto, že jej slyšíme prositi za odpuštění pro nás všechny. Snažte se sami rozhodnouti, za koho se Ježíš Kristus modlil ve své poslední modlitbě před smrtí v tomto světě: "Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí." Jistě se nemodlil jen za ty, kteří ho zbavovali jeho ubohých pozemských statků.

Prosím za odpuštění všudypřítomného Syna Božího, že jsem jej vypodobnil tak nedokonalým způsobem a že jsem se možná přitom dopustil četných chyb. On však ví, že jsem se upřímně snažil, vylíčiti zde opravdový jeho život a učení a vyloučiti z tohoto líčení všechny své špatnosti. Prosil jsem ho, aby mě požehnal a udělil mi život věčný. A zároveň vás prosím, mí trpěliví čtenáři a posluchači, abyste se snažili pochopiti, jaký byl můj úmysl, když jsem Vám řekl o této modlitbě. Ať tomu věříte nebo ne, chtěl jsem skromně uctít Syna Božského Otce. Ať nás Otec a Syn požehnají svou stálou přítomností v našich srdcích, ať nás tato přítomnost očistí a chrání proti nebezpečí roztržek mezi lidmi, kteří jsou všichni dětmi téhož Boha. Tyto rozpory, které jsou základem nenávisti, žárlivosti, vražd a ničení ve velkém, které jsme již tolikrát zažili

v minulosti a ještě zažijeme, tyto rozpory nás zaslepují a vzdalují od přítomnosti Syna Božího, kterého každý z nás nosí ve svém srdci. Kéž by takové rozpory zcela zmizely, dokonce i z naší paměti. Snažme se očistit v těle, duchu, duši od všeho, co není božské, aby láska Synova, právě jako Otcova, nás spojily nebeskou blažeností a připravily nás ke vstupu do království radosti, kde bychom navždy zůstali ve spojení s Otcem a Synem.

Dovětek překladatelův:

Měl jsem na vybranou. Buď toto dílo nepřeložiti, nebo se aspoň pokusit vystihnout jeho pravý smysl. Zvolil jsem toto druhé. Více jsem nemohl pro nedostatek času učiniti a prosím proto čtenáře, aby se nehoršil nad zdánlivou nedbalostí překladatelovou.

Zbývá říci několik slov o Ramakrišnově missi, jejímž členem je Swami Vidžoananda. Byla založena Swami Vivekanandou zároveň s klášterním řádem Ramakrišnovým roku 1897. Misse, působící v západním světě, bere své síly z řádu, který má sídlo v Benáresu. Mniši tohoto řádu řídí všechna odvětví misse, která se zcela věnuje sociální činnosti, tak, jak jí rozumíme na Západě. Roku 1937, čtyřicet let po svém založení, měla Ramakrišnova misse už 50 středisek, jimž náleželo 9 nemocnic, 43 útulků pro nemocné, kde se zdarma léčí, 12 vyšších škol, z nichž 3 pensionáty, 5 odborných škol, 5 škol středních, 57 obecných, 18 škol pro dospělé, knihovny, pomocné ústavy pro sirotky, pro mravně zchátralé atd. Všichni vedoucí jednotlivých středisek jsou nadto ještě činní jako náboženští učitelé, kteří dovedou výtečně spojovat praktický život s hlubokým životem náboženským. Řada těchto náboženských učitelů zanechává po sobě bohatou náboženskou a filosofickou literaturu. Zvláště je třeba uvést jména přímých žáků Vivekanandových, z nichž mnozí ještě žijí a jejichž spisy jsou dostupné v angličtině nebo franštině či dokonce ve španělštině. Jsou to Abhedananda (New York), Ashokananda (San Francisco), Ystiswarananda a po něm Siddhesvarananda (Paříž) a Vidžoananda.

Jejich dílo by mělo vejít ve známost i u nás, neboť je inspirováno čistou láskou k Bohu a k bližnímu, ale též hlubokým duchovním poznáním, oním Uskutečněním Boha, o němž se tolikrát zmiňuje autor této přeložené knihy.

Ve Zlíně 5. listopadu 1948

O b s a h

Předmluva.....	_1 str.	2
I. Mládí a jinošství.....	_1 str.	3
II. Jan Křtitel, učitel Ježíšův.....	_1 str.	8

III. Proměnění Páně.....	_1 str. 13
IV. Kristus, vítěz nad Satanem.....	_1 str. 20
V. Posel oznamuje.....	_1 str. 26
VI. "Čiňte pokání, neboť království nebeské jest blízko"	_1 str. 32
VII Bůh je Duch a kdo jej uctívají, mají jej uctívati v Duchu a v Pravdě.....	_2 str. 1
VIII. "Království Boží nepřichází tak, aby bylo zjevné zevně.....	_2 str. 6
IX. "Já a Otec jedno jsme"	_2 str. 12
X. "Hodina přišla".....	_2 str. 17
XI. Kristus připravuje žáky na nejvyšší pravdu.....	_2 str. 23
XII. Proste a bude vám dáno.....	_2 str. 28
XIII. "Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí".....	_2 str. 34
Dovětek překladatelův.....	_2 str. 40

*